



KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 14.3.2012 r.
COM(2011) 615 final/2

2011/0276 (COD)

CORRIGENDUM:

Annule et remplace le document COM(2011)615 du 6.10.2011

Concerne: toutes les versions linguistiques

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

{SEC(2011) 1141 wersja ostateczna}

{SEC(2011) 1142 wersja ostateczna}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Dnia 29 czerwca 2011 r. Komisja przyjęła wniosek w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych na okres 2014-2020: Budżet z perspektywy „Europy 2020”¹. Głównymi cechami charakterystycznymi przyszłego zestawu programów są: uproszczenie realizacji polityki, skupienie się na wynikach oraz większe wykorzystanie zasady warunkowości.

Uproszczenie realizacji polityki jest podstawowym celem określonym w komunikacie na temat przeglądu budżetu UE², programie dotyczącym inteligentnych regulacji³, a także w wyżej wymienionym komunikacie w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych. Doświadczenie wskazuje, że obecny okres programowania, a także różnorodność i fragmentacja zasad regulujących programy wydatkowania są często postrzegane jako niepotrzebnie skomplikowane oraz trudne pod względem realizacji i kontroli. Ta sytuacja przekłada się na duże obciążenie administracyjne beneficjentów, a także Komisji i państw członkowskich, co może wywoływać niezamierzony efekt w postaci zniechęcenia do udziału, wyższych wskaźników błędu i opóźnień w realizacji. Oznacza to, że potencjalne korzyści wynikające z programów UE nie są w pełni osiągane.

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFFROW) oraz przyszły Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR) (zwane dalej „funduszami objętymi zakresem wspólnych ram strategicznych”) zmierzają do osiągnięcia uzupełniających celów politycznych i są wspólnie zarządzane przez państwa członkowskie i przez Komisję. Ważne jest zatem, aby zmaksymalizować skuteczność wszystkich instrumentów strukturalnych pod względem osiągania celów i zamierzeń określonych w programach i zoptymalizowania synergii oraz efektywności różnych instrumentów. Cel ten zostanie osiągnięty dzięki lepszym warunkom politycznym, regulacyjnym i instytucjonalnym dotyczącym funduszy, zwiększonemu naciskowi na wyniki oraz monitorowaniu postępu w osiąganiu celów i zamierzeń ustalonych w programach, a także harmonizacji, w zakresie w jakim to możliwe, zasad realizacji oraz wymogów dotyczących kontroli.

W tym kontekście w niniejszym rozporządzeniu przedstawiono wspólny zestaw podstawowych zasad. Jest ono podzielone na dwie części.

Pierwsza część przedstawia szereg wspólnych przepisów dotyczących wszystkich instrumentów strukturalnych objętych zakresem wspólnych ram strategicznych. Przepisy te odnoszą się do ogólnych zasad wsparcia, takich jak partnerstwo, wielopoziomowe sprawowanie rządów, równouprawnienie kobiet i mężczyzn, zrównoważony charakter i zgodność z obowiązującym prawem UE i krajowym. Wniosek zawiera również wspólne elementy planowania i programowania strategicznego, w tym wykaz wspólnych celów tematycznych wywodzących się ze strategii „Europa 2020”, a także przepisy dotyczące wspólnych ram strategicznych na poziomie Unii oraz dotyczące umów partnerskich,

¹ COM(2011)500 wersja ostateczna.

² COM(2010)700 wersja ostateczna.

³ COM(2010)543 wersja ostateczna.

które będą zawierane z każdym państwem członkowskim. W rozporządzeniu ustanowiono wspólne podejście do wzmocnienia skuteczności wykonania polityki spójności, polityki rozwoju obszarów wiejskich oraz polityki morskiej i rybołówstwa, a w związku z tym zawarto przepisy dotyczące uwarunkowań i oceny wykonania oraz ustalenia dotyczące monitorowania, sprawozdawczości i oceny. Wspólne przepisy dotyczące wdrażania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych są również określone w odniesieniu do zasad kwalifikowalności, a specjalne uzgodnienia zdefiniowano dla instrumentów finansowych i rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność. Niektóre uzgodnienia dotyczące zarządzania i kontroli są również takie same dla wszystkich funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych.

Druga część rozporządzenia zawiera przepisy szczegółowe w odniesieniu do EFRR, EFS i Funduszu Spójności. Obejmują one przepisy związane z misją i celami polityki spójności, ramami finansowymi, szczegółowymi ustaleniami w zakresie programowania i sprawozdawczości, dużymi projektami i wspólnymi planami działania. W drugiej części określono wymogi w zakresie systemów zarządzania i kontroli stosowanych w ramach polityki spójności oraz opracowano szczegółowe uzgodnienia dotyczące kontroli i zarządzania finansami.

Jednocześnie Komisja zapewni zachowanie efektu synergii uzyskanego dzięki uproszczeniu i ujednoliceniu pierwszego (Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji – EFRG) oraz drugiego filara (EFRROW) wspólnej polityki rolnej. W ten sposób zachowane zostaną silne powiązania między EFRG i EFRROW, a także utrzymane będą struktury już istniejące w państwach członkowskich.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCEN SKUTKÓW

2.1. Konsultacje oraz porady ekspertów

Rozporządzenia opiera się na szerokich konsultacjach z zainteresowanymi stronami, w tym z państwami członkowskimi, regionami, partnerami społecznymi i gospodarczymi, ekspertami akademickimi i międzynarodowymi instytucjami w kontekście przygotowania wniosku dotyczącego każdego funduszu strukturalnego dotyczącego ram finansowych na lata 2014-2020. Wykorzystano również wyniki ocen *ex post* przeprowadzonych w odniesieniu do programów na lata 2000-2006 oraz wiele badań i porad ekspertów.

W odniesieniu do przyszłych ram polityki spójności porady ekspertów przekazywane były za pośrednictwem grupy wysokiego szczebla na temat przyszłości polityki spójności, która zebrała się na 10 posiedzeniach w latach 2009 i 2011, nieformalnej platformy ustanowionej w celu wsparcia prac Komisji w opracowaniu przyszłych kierunków polityki spójności, jak również grupy zadaniowej ds. zasady warunkowości, która zorganizowała trzy posiedzenia na początku 2011 r. Konsultacje społeczne na temat wniosków z piątego sprawozdania w sprawie spójności zostały przeprowadzone w

okresie od 12 listopada 2010 r. do 31 stycznia 2011 r. Otrzymano w sumie 444 opinie. Streszczenie wyników opublikowano w dniu 13 maja 2011 r.⁴.

Konsultacje społeczne w zakresie przyszłego rozwoju obszarów wiejskich przeprowadzono między 23 listopada 2010 r. i 25 stycznia 2011 r., a posiedzenie komitetu doradczego z zainteresowanymi stronami zorganizowano w dniu 12 stycznia 2011 r.⁵. W sumie Komisja otrzymała 517 odpowiedzi. W odniesieniu do wkładu wniesionego przez organizacje - 44 % pochodziło z sektora rolnictwa i przetwórczego, a 40 % od władz krajowych, regionalnych i lokalnych, organizacji działających na rzecz ochrony środowiska, ośrodków eksperckich i instytutów badawczych, jak również organizacji ds. rozwoju, sektora handlu oraz organizacji konsumenckich. Pozostałe organizacje (12 %) uczestniczące w konsultacjach to organizacje ochrony zdrowia, podmioty zajmujące się gospodarką wodną i organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

W kwestii reformy wspólnej polityki rybołówstwa przyjęto zieloną księgę w kwietniu 2009 r.⁶, a następnie przeprowadzono konsultacje publiczne. Oprócz konsultacji publicznych, zorganizowano około 200 spotkań z państwami członkowskimi, Komitetem Doradczym ds. Rybołówstwa i Akwakultury (ACFA) i regionalnymi komitetami doradczymi (RAC), sektorem rybołówstwa, sektorem przetwórstwa i wprowadzania do obrotu, związkami zawodowymi, organizacjami pozarządowymi oraz środowiskiem naukowym. W szczególności: (i) w Gandawie (12-14 września 2010 r.) i w Noordwijk (9-11 marca 2011 r. miały miejsce dwa spotkania z państwami członkowskimi, podczas których omawiano przyszłe finansowanie; (ii) w Brukseli 13 kwietnia 2010 r. zorganizowano specjalne seminarium na temat przyszłego Europejskiego Funduszu Rybackiego (EFF) z udziałem zainteresowanych podmiotów z branży, związków zawodowych i państw członkowskich; (iii) w Brukseli w dniach 12-13 kwietnia 2011 r. odbyła się konferencja na temat przyszłości lokalnego rozwoju w obszarach rybołówstwa.

Można wyciągnąć szereg wspólnych wniosków z wyników różnych publicznych konsultacji, które potwierdziły następujące fakty:

- większość zainteresowanych podmiotów opowiadała się za dalszym wsparciem finansowym wymienionych obszarów polityki;
- wsparcie UE powinno koncentrować się na określonej liczbie priorytetów, a poszczególne rodzaje polityki powinny zostać ujednolicone ze strategią „Europa 2020”;
- w szczególności w ramach polityki spójności, zainteresowane podmioty wezwały do przyjęcia podejścia bardziej ukierunkowanego na wyniki i wyraziły silne poparcie dla bardziej przejrzystych i uproszczonych procedur zarządzania finansami;

Większość zainteresowanych podmiotów opowiedziała się za bardziej zintegrowanym podejściem lub strategiami skoordynowanymi z innymi rodzajami polityki UE i instrumentami finansowymi.

⁴ „Wyniki konsultacji społecznych w sprawie wniosków z piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej”, dokument roboczy służb Komisji, SEC (2011) 590 wersja ostateczna, 13.5.2011.

⁵ http://ec.europa.eu/agriculture/events/cap-towards-2020_en.htm

⁶ COM(2009)163 wersja ostateczna.

2.2. Ocena skutków

Wniosek opiera się na trzech ocenach skutków: ocenie przeprowadzonej łącznie dla EFRR, EFS i Funduszu Spójności, ocenie dla EFRROW oraz ocenie dla EFMR. W tych ocenach skutków przeanalizowano kwestie dotyczące wartości dodanej UE, skuteczności wykonania i realizacji polityk, a także uproszczenia i harmonizacji przepisów. Warianty przeanalizowane w ramach ocen skutków były związane z (i) poprawą zdolności polityki do osiągania europejskiej wartości dodanej, (ii) zwiększeniem skuteczności wykonania polityki oraz (iii) uproszczeniem – zmniejszeniem kosztów administracyjnych i ograniczeniem ryzyka błędu.

2.2.1. Osiąganie europejskiej wartości dodanej

Aby osiągnąć większą europejską wartość dodaną, programy strukturalne muszą: a) skoncentrować swoje wsparcie na priorytetach UE oraz b) być skoordynowane z innymi rodzajami polityki UE oraz instrumentami finansowymi. Strategia „Europa 2020” obejmuje przejrzysty zestaw wspólnych celów, w tym najważniejsze cele i inicjatywy przewodnie oraz jasne ramy służące określeniu priorytetów finansowania. Zainteresowane strony osiągnęły szerokie porozumienie w kwestii roli różnych rodzajów polityki (polityka spójności, rozwoju obszarów wiejskich, morska i rybołówstwa) w przyczynianiu się do realizacji strategii „Europa 2020”⁷.

W odniesieniu do koncentracji na priorytetach UE ocenione warianty objęły elastyczne podejście do koncentracji poprzez stosowanie przepisów dotyczących przyznawania środków; bardziej widoczne i kompleksowe powiązania z głównymi celami strategii „Europa 2020” oraz zintegrowanymi wytycznymi, zapewniające masę krytyczną dla EFS, oraz koncentrację na priorytetach UE jedynie w słabiej rozwiniętych państwach członkowskich. Preferowanym wariantem jest stworzenie ścisłych powiązań z celami strategii „Europa 2020”, które mogłyby w największym stopniu przyczynić się do osiągnięcia głównych celów.

W odniesieniu do koordynacji z innymi politykami UE oraz instrumentami finansowymi, rozpatrywane warianty objęły elastyczne ujednolicenie oparte na niewiążących strategicznych wytycznych Wspólnoty, bardziej kompleksowe ujednolicenie z celami strategii „Europa 2020” poprzez wspólne ramy strategiczne i umowy partnerskie oraz brak ujednolicenia z innymi rodzajami polityki UE i instrumentami finansowymi, oprócz zapewnienia formalnej zgodności. Uzgodnienia dotyczące planowania strategicznego, obejmujące wspólne ramy strategiczne na poziomie Unii i umowy partnerskie na poziomie krajowym są uważane za zapewniające skuteczną koordynację rodzajów polityki unijnej z instrumentami.

2.2.2. Zwiększanie skuteczności wykonania polityki

Skuteczność różnych instrumentów strukturalnych zależy od stabilnej polityki i odpowiednich ram regulacyjnych i instytucjonalnych. W wielu sektorach połączenie warunków strategicznych i regulacyjnych oraz inwestycji publicznych jest konieczne w celu usunięcia przeszkód dla wzrostu gospodarczego. Warianty przeanalizowane w tym kontekście odnosiły się do: a) *status quo* (uwarunkowania makrobudżetowe w ramach Funduszu Spójności, proceduralna zgodność, zgodność z unijnymi przepisami

⁷ Konkluzje Rady na temat piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, 3068. posiedzenie Rady do Spraw Ogólnych, Bruksela, 21 lutego 2011 r.

sektorowymi i ramami strategicznymi stosowanymi niesystematycznie, brak przepisów dotyczących skuteczności wykonania); b) uwarunkowań *ex ante*, które muszą być spełnione przed przyjęciem programów; c) uwarunkowań *ex post* obejmujących ramy oceny wykonania i rezerwę na wykonanie; d) wzmocnienia uwarunkowań makrobudżetowych oraz e) wariantu połączonego. Preferowanym wariantem jest wariant połączony, ponieważ umożliwiłby uwzględnienie kwestii wstępnych warunków koniecznych do efektywnego wykorzystania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych i zapewniłby bodźce do osiągnięcia wstępnie wyznaczonych celów i zamierzeń oraz ujednolicenia realizacji programów z unijnym zarządzaniem gospodarczym.

2.2.3. *Uproszczenie - zmniejszenie kosztów administracyjnych i ograniczenie ryzyka błędu*

Prawidłowe, skuteczne i efektywne zarządzanie instrumentami strukturalnymi wymaga odpowiednich, skutecznych i przejrzystych systemów angażujących różne szczeble administracji. Wskazane systemy powinny zapewnić wybór operacji o wysokiej jakości i skuteczną realizację tych operacji, aby osiągnąć cele polityki. Systemy zarządzania i kontroli muszą także zagwarantować zapobieganie i wykrywanie nieprawidłowości, w tym nadużyć finansowych, a tym samym wystarczającą wiarygodność w zakresie prawidłowości wydatków. Jednocześnie system realizacji powinien być jak najbardziej prosty i usprawniony w celu zagwarantowania skutecznej realizacji i zmniejszenia obciążenia administracyjnego dla beneficjentów.

Rozpatrywane warianty dotyczące polityki spójności obejmowały różne możliwości zwrotu (w oparciu o koszty rzeczywiste i opcję kosztów uproszczonych), e-rządzenie i zapewnienie wiarygodności. Główne różnice pomiędzy wariantami odnoszą się do poziomu zaangażowania Komisji w ocenę systemów zarządzania i kontroli; dostępności możliwości zwrotu związanych z wynikami; i mechanizmów promowania e-rządzenia w codziennym zarządzaniu funduszami UE. Podejście proporcjonalne wiążące się z uzgodnieniami w sprawie kontroli opartej na analizie ryzyka, dostępnością szerokiego zakresu możliwości zwrotu, a także zaawansowanym e-rządzeniem na poziomie państw członkowskich i regionów jest wariantem preferowanym, ponieważ mogłoby doprowadzić do znaczącego potencjalnego obniżenia kosztów kontroli i zmniejszenia obciążenia pracą, a także w lepszym stopniu gwarantowałoby przestrzeganie zasady pomocniczości.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Działanie UE jest uzasadnione na podstawie celów określonych w art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz zgodnie z zasadą pomocniczości. Prawo do podejmowania działań jest ustanowione w art. 175 TFUE, który wyraźnie wzywa UE do wdrożenia tej polityki za pomocą funduszy strukturalnych, oraz w związku z art. 177, który określa rolę Funduszu Spójności. Cele EFS, EFRR i Funduszu Spójności są określone odpowiednio w art. 162, 176 i 177 TFUE. Działania związane z rolnictwem i rybołówstwem są uzasadnione na mocy art. 38 i 39 TFUE.

W art. 174 TFUE wskazano, że szczególną uwagę poświęca się obszarom wiejskim, obszarom podlegającym przemianom przemysłowym i regionom, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych,

takim jak najbardziej na północ wysunięte regiony o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie.

W art. 349 TFUE postanowiono, że wprowadzone zostaną szczególne środki w celu uwzględnienia strukturalnej sytuacji gospodarczej i społecznej regionów najbardziej oddalonych pogarszanej przez niektóre szczególne cechy, które poważnie szkodzą ich rozwojowi.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek Komisji dotyczący wieloletnich ram finansowych przewiduje kwotę w wysokości 376 mld EUR na lata 2014-2020 na cele spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Proponowany budżet na lata 2014-2020	mld EUR
Regiony słabiej rozwinięte	162,6
Regiony w okresie przejściowym	38,9
Regiony lepiej rozwinięte	53,1
Współpraca terytorialna	11,7
Fundusz Spójności	68,7
Dodatkowe środki dla regionów najbardziej oddalonych i słabo zaludnionych	0,926
Instrument „Łącząc Europę” na rzecz transportu, energii i technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK)	40 mld EUR (dodatkowe 10 mld EUR przeznaczone w ramach Funduszu Spójności)

**Wszystkie kwoty w cenach stałych z 2011 r.*

We wniosku Komisji ustalono także minimalny udział EFS dla każdej kategorii regionów w celu zwiększenia wkładu funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych w osiąganie głównych celów strategii „Europa 2020”. Zastosowanie tych udziałów daje minimalny ogólny udział EFS w środkach budżetowych przydzielonych na politykę spójności w wysokości 25 %, tj. 84 mld EUR. Należy jednak zauważyć, że wspomniana minimalna alokacja EFS zawiera środki budżetowe przeznaczone dla przyszłego wniosku Komisji w sprawie pomocy żywnościowej dla osób najbardziej potrzebujących.

Wniosek Komisji dotyczący finansowania EFRROW i EFMR będzie zawarty w rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy w odniesieniu do każdego funduszu.

5. STRESZCZENIE ROZPORZĄDZENIA

5.1. Wspólne przepisy dotyczące wszystkich funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych

5.1.1. Zasady ogólne

Ogólne zasady regulujące wsparcie ze wszystkich funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych będą odnosić się do partnerstwa i wielopoziomowego sprawowania rządów, zgodności z obowiązującym prawem UE i krajowym, promowania równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz trwałego rozwoju.

W tym kontekście, w odniesieniu do EFS, Komisję nadal będzie wspomagać Komitet przewidziany w art. 163 Traktatu, złożony z jednego przedstawiciela rządu, jednego przedstawiciela organizacji pracowników oraz jednego przedstawiciela organizacji pracodawców z każdego państwa członkowskiego.

5.1.2. Podejście strategiczne

Aby zmaksymalizować wpływ polityki w zakresie realizacji europejskich priorytetów, Komisja proponuje wzmocnienie programowania strategicznego. Obejmuje to sporządzenie wykazu celów tematycznych w rozporządzeniu zgodnie ze strategią „Europa 2020”.

- (1) wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji;
- (2) zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- (3) podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR);
- (4) wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
- (5) promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
- (6) ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów;
- (7) promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
- (8) wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;
- (9) wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem;
- (10) inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;
- (11) wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej.

Wspólne ramy strategiczne będą przekładać cele i zamierzenia priorytetów Unii w zakresie inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu na podstawowe działania w ramach EFRR, Funduszu Spójności, EFS, EFRROW i EFMR, co zapewni zintegrowane wykorzystanie funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych w osiągnięciu wspólnych celów.

Umowy partnerskie między Komisją i każdym z państw członkowskich będą określać zobowiązania partnerów na poziomie krajowym i regionalnym oraz Komisji. Będą one powiązane z celami strategii „Europa 2020” oraz krajowymi programami reform. Umowy będą także określać zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego wspierane przez wszystkie fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych oraz zawierać cele wytyczone w oparciu o uzgodnione wskaźniki, inwestycje strategiczne i szereg

uwarunkowań. Będą one zawierać zobowiązania do corocznego informowania o postępach w sprawozdaniach rocznych na temat polityki spójności, polityki rozwoju obszarów wiejskich i w innych publicznych sprawozdaniach.

5.1.3. Uwarunkowania i skuteczność wykonania

W celu zwiększenia skuteczności wykonania wprowadzone zostaną nowe przepisy dotyczące uwarunkowań, aby zagwarantować tworzenie przez finansowanie UE silnych zachęt dla państw członkowskich do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”. Uwarunkowania będą obejmować warunki *ex ante*, które muszą być spełnione zanim nastąpi wypłata środków, oraz warunki *ex post*, które uzależnią uwolnienie dodatkowych środków od osiągniętych wyników.

Uzasadnieniem dla wzmocnienia uwarunkowań *ex ante* w odniesieniu do tych funduszy jest zapewnienie istnienia warunków niezbędnych dla skutecznego wsparcia z funduszy. Doświadczenia z przeszłości wskazują, że skuteczność inwestycji finansowanych przez fundusze została w niektórych przypadkach osłabiona przez utrudnienia w polityce, ramach regulacyjnych i instytucjonalnych. Zasada warunkowości nie jest pojęciem nowym w polityce spójności. Podczas kolejnych okresów programowania wprowadzono wiele mechanizmów w celu zwiększenia skuteczności interwencji. Niektóre są powiązane z dyscypliną zarządzania i kontroli, podczas gdy inne odnoszą się do ram strategicznych i regulacyjnych, jak również do zdolności administracyjnych. Doświadczenia nabyte w trakcie stosowania zasady warunkowości wskazują jednak na różnice pomiędzy programami. Bardziej przejrzyste i systematyczne stosowanie jest zatem uzasadnione.

Uwarunkowania *ex post* wzmocnią ukierunkowanie na skuteczność wykonania i osiągnięcie celów strategii „Europa 2020”. Będą one oparte na osiąganiu celów pośrednich odnoszących się do celów dotyczących produktów/usług i rezultatów powiązanych z celami strategii „Europa 2020” określonymi dla programów w umowach partnerskich. Kwota wynosząca 5 % budżetu odpowiednich funduszy zostanie odłożona i przydzielona podczas średniookresowej oceny wykonania państwom członkowskim, których programy osiągnęły cele pośrednie. Oprócz rezerwy na wykonanie nieosiągnięcie celów pośrednich może prowadzić do zawieszenia środków, a poważne braki w osiąganiu celów programu mogą skutkować anulowaniem przyznanych środków.

W celu dopilnowania, by skuteczność środków nie była osłabiana przez niestabilną politykę makroekonomiczną, Komisja proponuje wzmocnienie przepisów dotyczących funduszy w sprawie uwarunkowań makrobudżetowych i ujednolicenie ich z nowymi środkami egzekucyjnymi w ramach paktu stabilności i wzrostu, które mają zostać przyjęte jako część szóstego pakietu dotyczącego zarządzania gospodarczego.

Jednocześnie wyższa stopa współfinansowania (o 10 punktów procentowych) może być stosowana, jeżeli państwo członkowskie otrzymuje wsparcie finansowe zgodnie z art. 136 i 143 TFUE, zmniejszając tym samym wkład wymagany z budżetów krajowych w okresie konsolidacji fiskalnej, przy utrzymaniu takiego samego ogólnego poziomu finansowania UE.

5.1.4. Uzgodnienia dotyczące wspólnego zarządzania

We wniosku przewidziano system zarządzania i kontroli, który jest podobny w ramach instrumentów zarządzania dzielonego i opiera się na wspólnych zasadach. System krajowej akredytacji zostaje wprowadzony w celu wzmocnienia zobowiązania państw

członkowskich do należytego zarządzania finansami. Uzgodnienia służące zagwarantowaniu Komisji prawidłowości wydatków zostały zharmonizowane i nowe wspólne elementy, takie jak poświadczenie wiarygodności dotyczące zarządzania i roczne rozliczenie rachunków zostały wprowadzone w celu wzmocnienia wiarygodności.

5.1.5. Rozwój kierowany przez lokalną społeczność

Państwa członkowskie będą mieć możliwość korzystania ze wspólnych procesów dotyczących przygotowania, negocjacji, zarządzania i realizacji, oraz będą zachęcane do takiego korzystania w szczególności w przypadku, gdy potrzeba lepszej koordynacji kapitału ludzkiego i inwestycji w infrastrukturę jest największa.

Fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych muszą być ukierunkowane na wiele potrzeb rozwojowych na poziomie subregionalnym i lokalnym. Aby ułatwić przeprowadzenie wielowymiarowych i międzysektorowych interwencji, Komisja proponuje wzmocnienie inicjatyw kierowanych przez lokalną społeczność, ułatwienie realizacji zintegrowanych strategii rozwoju lokalnego oraz utworzenie lokalnych grup działania, w oparciu o doświadczenie płynące z podejścia LEADER.

5.1.6. Instrumenty finansowe

Oprócz finansowania z wykorzystaniem dotacji, proponuje się, by wsparcie dla przedsiębiorstw i projektów, które prawdopodobnie przyniosą znaczne korzyści finansowe, było dostarczane głównie poprzez innowacyjne instrumenty finansowe.

Instrumenty finansowe pozostaną podobne do tych stosowanych w latach 2007-2013, jednakże niektóre elementy uproszczenia powinny zostać podkreślone. Po pierwsze, Komisja zaproponuje gotowe rozwiązania poprzez zapewnienie dostępu do instrumentów finansowych stworzonych na poziomie UE oraz modele funduszy krajowych i regionalnych oparte o standardowe warunki ustanowione przez Komisję. Po drugie, we wniosku przedstawiono jasne zasady wdrożenia tych instrumentów i uwzględniono niejasności powstałe w kontekście ram prawnych na lata 2007-2013, zwiększając pewność prawną dla wszystkich stron. Po trzecie, instrumenty finansowe mogą być wykorzystywane w przyszłości w odniesieniu do wszystkich rodzajów inwestycji i beneficjentów, co stanowi znaczne rozszerzenie możliwości wykorzystania tych innowacyjnych instrumentów.

5.1.7. Monitorowanie i ocena

Wspólne przepisy dla wszystkich funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych w obszarze monitorowania i oceny odnoszą się do roli i składu komitetu monitorującego, rocznego sprawozdania z realizacji, rocznych spotkań przeglądowych, sprawozdania z postępów w wykonaniu umowy partnerskiej oraz ocen *ex ante* i *ex post*.

5.1.8. Uproszczone i ukierunkowane zasady kwalifikowalności

W obecnym okresie wielu beneficjentów korzystających z funduszy w ramach różnych unijnych instrumentów finansowania jest skonfrontowanych z różnymi zasadami kwalifikowalności, co zwiększa stopień złożoności zarządzania, a także ryzyko błędów. W związku z tym położono nacisk na środki służące dopilnowaniu, by koszty administracyjne były proporcjonalne, oraz zmniejszeniu obciążeń administracyjnych związanych z zarządzaniem funduszami UE przez beneficjentów. Celem jest

zharmonizowanie, na ile jest to możliwe, podstawowych zasad dotyczących instrumentów wdrażanych w ramach zarządzania dzielonego, aby zmniejszyć różnorodność faktycznie stosowanych zasad. Możliwości dotyczące uproszczonych kosztów, takie jak stawki ryczałtowe i kwoty ryczałtowe zapewniają państwom członkowskim środki do wprowadzenia zarządzania ukierunkowanego na wyniki na poziomie poszczególnych operacji.

Wspólne przepisy dotyczące realizacji obejmują wspólne zasady w zakresie wydatków kwalifikowalnych, różnych form wsparcia finansowego, kosztów uproszczonych i trwałości operacji. We wniosku przewidziano wspólne zasady dla systemów zarządzania i kontroli.

W kontekście wspólnej polityki rolnej obecne zasady dotyczące kosztów administracyjnych i systemów kontroli zostaną zachowane i utrzymane.

5.2. Przepisy ogólne mające zastosowanie do EFRR, EFS i Funduszu Spójności

W części trzeciej rozporządzenia określono misję i cele polityki spójności, geograficzny zakres wsparcia, środki finansowe i zasady pomocy, programowanie, duże projekty, wspólne plany działania, rozwój terytorialny, monitorowanie i ocenę, informację i komunikację, kwalifikowalność wydatków oraz systemy zarządzania i kontroli.

5.2.1. Geograficzny zakres wsparcia

Obejmuje to rozróżnienie w odniesieniu do regionów słabiej rozwiniętych, regionów w okresie przejściowym oraz regionów lepiej rozwiniętych.

Regiony słabiej rozwinięte: Zgodnie z TFUE, wspieranie regionów słabiej rozwiniętych pozostaje ważnym priorytetem dla polityki spójności. Proces nadrabiania zaległości w regionach słabiej rozwiniętych pod względem ekonomicznym i społecznym będzie wymagać długoterminowych nieustających wysiłków w otoczeniu naznaczonym rosnącą niepewnością. Kategoria ta dotyczy regionów, w których PKB na mieszkańca wynosi mniej niż 75 % średniego poziomu PKB w UE-27.

Regiony w okresie przejściowym: Nowa kategoria regionów – „regiony w okresie przejściowym” – zostanie wprowadzona w celu zastąpienia obecnego systemu phasing-out oraz phasing-in. Kategoria ta będzie obejmować wszystkie regiony, w których PKB na mieszkańca wynosi od 75 % do 90 % średniego poziomu w UE-27.

Regiony lepiej rozwinięte: Interwencje w regionach słabiej rozwiniętych pozostaną głównym priorytetem polityki spójności, istnieją jednak poważne wyzwania, które dotyczą wszystkich państw członkowskich, takie jak światowa konkurencja w gospodarce opartej na wiedzy, ewolucja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i polaryzacja społeczna nasilająca się pod wpływem obecnych warunków gospodarczych. Kategoria ta dotyczy tych regionów, w których PKB na mieszkańca wynosi powyżej 90 % średniego poziomu PKB w UE-27.

Wszystkie regiony, których PKB na mieszkańca za okres 2007-2013 wyniósł mniej niż 75 % średniej UE-25 w okresie odniesienia, lecz których PKB na mieszkańca wzrósł do ponad 75 % średniej UE-27 otrzymają dwie trzecie swojej alokacji na okres 2007-13.

Dla każdej kategorii regionów zostanie ustalony minimalny udział EFS (25 % dla regionów objętych celem „Konwergencja”, 40 % dla regionów w okresie przejściowym i 52 % dla regionów objętych celem konkurencyjności).

Fundusz Spójności będzie wspierać państwa członkowskie, których dochód narodowy brutto (DNB) na mieszkańca jest niższy niż 90 % średniego poziomu w UE-27, w zakresie inwestycji w sieci transportowe TEN-T i środowisko. Część alokacji w ramach Funduszu Spójności (10 mld EUR) zostanie przeznaczona na finansowanie sieci transportowych w ramach instrumentu „Łącząc Europę”.

Z doświadczeń w stosowaniu obecnych ram finansowych wynika, że wiele państw członkowskich ma trudności z absorpcją dużych ilości funduszy UE w ograniczonym czasie. Ponadto sytuacja fiskalna w niektórych państwach członkowskich sprawia, że uwalnianie środków na cele współfinansowania krajowego jest utrudnione. W celu zaradzenia problemowi absorpcji funduszy Komisja proponuje szereg rozwiązań:

- ustalenie na poziomie 2,5 % PKB stóp ograniczenia dla alokacji w ramach polityki spójności;
- ograniczenia stopy współfinansowania na poziomie każdej osi priorytetowej w ramach programów operacyjnych na poziomie 85 % w regionach słabiej rozwiniętych (lub w niektórych przypadkach 80 % i 75 %) i w regionach najbardziej oddalonych; 60 % w regionach w okresie przejściowym i 50 % w regionach lepiej rozwiniętych;
- włączenie pewnych warunków do umów partnerskich dotyczących poprawy zdolności administracyjnych.

5.2.2. *Wzmocnione planowanie strategiczne ukierunkowane na wyniki*

Komisja proponuje bardziej ukierunkowany na wyniki proces programowania w celu dopilnowania, by programy polityki spójności dysponowały zrozumiałą logiką interwencji, były ukierunkowane na wyniki i zawierały odpowiednie przepisy dotyczące zintegrowanego podejścia do rozwoju i skutecznego wykorzystania funduszy. W szczególności Komisja proponuje wprowadzenie wspólnych planów działania, które są operacjami obejmującymi grupę projektów w ramach programu operacyjnego, wraz ze szczegółowymi celami, wskaźnikami rezultatu i wskaźnikami produktu uzgodnionymi między państwem członkowskim a Komisją. Oferują one uproszczony system zarządzania i kontroli ukierunkowany na skuteczne wykonanie.

5.2.3. *Usprawnienie zarządzania finansowego i kontroli*

System zarządzania i kontroli wymaga znalezienia równowagi między kosztami zarządzania i kontroli a powiązanym ryzykiem.

Rola Komisji w przeglądzie *ex ante* krajowych systemów zarządzania i kontroli będzie proporcjonalna, ponieważ obowiązkowy przegląd prowadzony przez Komisję zastępuje się podejściem opartym na ocenie ryzyka. Małe programy będą zwolnione z przeglądu Komisji. Podejście oparte na ocenie ryzyka zmniejsza koszty administracyjne związane z małymi programami i solidną administracją. Wzmacnia ono także pewność, ponieważ zasoby Komisji mogą być wykorzystywane w bardziej efektywny sposób i ukierunkowane na obszary większego ryzyka.

Elektroniczne zarządzanie danymi może stanowić główne źródło zmniejszenia obciążenia administracyjnego, a jednocześnie zwiększa możliwość kontrolowania projektów i wydatków. Proponuje się zatem nałożenie na wszystkie państwa członkowskie wymogu utworzenia systemów do końca 2014 r., aby umożliwić

beneficjentom przedłożenie wszelkich informacji w drodze elektronicznej wymiany danych.

Jedną z trudności związanych z systemem zarządzania finansowego w okresie programowania 2007-2013 jest ogólna zasada, zgodnie z którą wszystkie dokumenty pomocnicze dla poszczególnych operacji muszą być przechowywane przez trzy lata po zamknięciu programu. We wniosku przewidziano zatem obowiązkowe roczne zamknięcie zakończonych operacji lub wydatków w ramach rocznego rozliczenia rachunków. Ma to na celu zmniejszenie obciążeń związanych z długim okresem przechowywania dokumentów dla poszczególnych beneficjentów oraz ryzyka związanego z utratą ścieżki audytu.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 177,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁸,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁹,

uwzględniając opinię Trybunału Obrachunkowego¹⁰,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Art. 174 Traktatu stanowi, że w celu wzmocnienia swej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unia zmierza do zmniejszenia dysproporcji między poziomami rozwoju różnych regionów oraz zacofania regionów lub wysp najmniej uprzywilejowanych, w szczególności obszarów wiejskich, obszarów podlegających przemianom przemysłowym i regionów, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych. Artykuł 175 Traktatu wymaga, aby Unia wspierała osiągnięcie tych celów przez działania, które podejmuje za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcji Orientacji, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz innych instrumentów.

⁸ Dz.U. C [...] z [...], s.[...].

⁹ Dz.U. C [...] z [...], s.[...].

¹⁰ Dz.U. C [...] z [...], s.[...].

- (2) Zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z dnia 17 czerwca 2010 r., w których przyjęto unijną strategię na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, Unia i państwa członkowskie dążą do osiągnięcia inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, promując harmonijny rozwój Unii i zmniejszając dysproporcje regionalne.
- (3) Aby poprawić koordynację i harmonizację wdrażania funduszy zapewniających wsparcie w ramach polityki spójności, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Funduszu Spójności z funduszem rozwoju obszarów wiejskich, tj. Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), oraz z funduszem w sektorze morskim i rybołówstwa, tj. Europejskim Funduszem Morskim i Rybackim (EFMR), należy w odniesieniu do wszystkich tych funduszy („fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych”) ustanowić wspólne przepisy. Ponadto niniejsze rozporządzenie zawiera przepisy, które są wspólne dla EFRR, EFS i Funduszu Spójności, ale nie mają zastosowania do EFRROW i EFMR. Ze względu na specyfikę każdego z tych funduszy szczegółowe przepisy mające zastosowanie do każdego z nich oraz do celu „Europejska współpraca terytorialna” w ramach EFRR należy określić w odrębnych rozporządzeniach.
- (4) W odniesieniu do wspólnej polityki rolnej (WPR) osiągnięto już istotne synergie poprzez zharmonizowanie i dostosowanie przepisów dotyczących zarządzania i kontroli dla pierwszego filara (EFGR – Europejski Fundusz Gwarancji Rolnych) oraz drugiego filara (EFRROW) wspólnej polityki rolnej. Należy zatem utrzymać silne więzy między EFGR i EFRROW oraz podtrzymać struktury już istniejące w państwach członkowskich.
- (5) Regiony najbardziej oddalone powinny skorzystać ze specjalnych środków oraz dodatkowego finansowania, które wyrównuje niekorzystne warunki wynikające z czynników, o których mowa w art. 349 Traktatu.
- (6) Aby zapewnić prawidłową i spójną interpretację przepisów oraz przyczynić się do zwiększenia pewności prawa dla państw członkowskich i beneficjentów, konieczne jest zdefiniowanie niektórych terminów stosowanych w rozporządzeniu.
- (7) Niniejsze rozporządzenie składa się z trzech części, z których pierwsza zawiera motywy i definicje, druga – przepisy mające zastosowanie do wszystkich funduszy objętych zakresem wspólnych ram strukturalnych, a trzecia – przepisy dotyczące tylko EFRR, EFS i Funduszu Spójności („fundusze”).
- (8) Zgodnie z art. 317 Traktatu, w kontekście zarządzania dzielonego, należy określić warunki umożliwiające Komisji wykonywanie jej obowiązków związanych z wykonaniem budżetu ogólnego Unii Europejskiej, a jednocześnie należy doprecyzować zobowiązania do współpracy ze strony państw członkowskich. Warunki te powinny umożliwić Komisji uzyskanie gwarancji, że państwa członkowskie korzystają z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych w sposób prawidłowy i zgodny z prawem oraz zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot

Europejskich („rozporządzenie finansowe”)¹¹. Państwa członkowskie oraz wyznaczone przez nie w tym celu organy powinny być odpowiedzialne za realizację programów na odpowiednim szczeblu terytorialnym, zgodnie z instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi ramami państwa członkowskiego. Przepisy te powinny również zwracać uwagę na potrzebę zapewnienia komplementarności i spójności interwencji Unii, proporcjonalności rozwiązań administracyjnych oraz zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów funduszy objętych zakresem wspólnych ram strukturalnych.

- (9) W odniesieniu do umowy partnerskiej oraz odpowiednio do każdego programu państwo członkowskie powinno zorganizować partnerstwo z przedstawicielami właściwych organów regionalnych, lokalnych, miejskich i innych władz publicznych, partnerów gospodarczych i społecznych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, w tym partnerów działających na rzecz ochrony środowiska, organizacji pozarządowych i organów odpowiedzialnych za promowanie równości i niedyskryminacji. Celem takiego partnerstwa jest poszanowanie zasady wielopoziomowego sprawowania rządów, zapewnienie odpowiedzialności zainteresowanych organów za planowane interwencje oraz korzystanie z doświadczenia i wiedzy stosownych podmiotów. Komisja powinna być uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych określających kodeks postępowania, aby zapewnić zaangażowanie partnerów w przygotowanie, realizację, monitorowanie i ocenę umów partnerskich i programów.
- (10) Działania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz operacje, które są wspierane z tych funduszy, powinny być zgodne z obowiązującym prawodawstwem unijnym i krajowym, które jest bezpośrednio lub pośrednio związane z realizacją operacji.
- (11) W kontekście wysiłków zmierzających do zwiększenia spójności gospodarczej, terytorialnej i społecznej Unia powinna – na wszystkich etapach wdrażania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych – zmierzać do wyeliminowania nierówności i promowania równouprawnienia między kobietami i mężczyznami, a także do zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.
- (12) Cele funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych powinny być osiągnięte w ramach zrównoważonego rozwoju oraz unijnego wsparcia dla celu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, zgodnie z art. 11 i 19 Traktatu, z uwzględnieniem zasady „zanieczyszczający płaci”. Państwa członkowskie powinny dostarczać informacji o wspieraniu celu dotyczącego zmiany klimatu zgodnie z ambitnym założeniem przeznaczenia przynajmniej 20 % unijnego budżetu na ten cel, przy zastosowaniu metodyki przyjętej przez Komisję w drodze aktu wykonawczego.
- (13) Aby osiągnąć cele unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, należy skoncentrować wsparcie z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych na

¹¹ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1.

ograniczonej liczbie wspólnych celów tematycznych. Dokładny zakres każdego z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych powinien zostać określony w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy i może być ograniczony tylko do niektórych celów tematycznych zdefiniowanych w niniejszym rozporządzeniu.

- (14) Komisja, aktem delegowanym, powinna przyjąć wspólne ramy strategiczne, które przekładają cele Unii na kluczowe działania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, w celu wskazania wyraźnego kierunku strategicznego dla procesu programowania na poziomie państw członkowskich i regionów. Wspólne ramy strategiczne powinny ułatwiać sektorową i terytorialną koordynację interwencji Unii z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz z innych właściwych polityk i instrumentów Unii.
- (15) We wspólnych ramach strategicznych należy zatem ustanowić kluczowe obszary wsparcia, wyzwania terytorialne, na które należy odpowiedzieć, cele polityczne, priorytetowe obszary działań w zakresie współpracy, mechanizmy koordynacji i mechanizmy spójności i zgodności z politykami gospodarczymi państw członkowskich i Unii.
- (16) Na podstawie wspólnych ram strategicznych przyjętych przez Komisję każde państwo członkowskie, we współpracy ze swoimi partnerami i z Komisją, powinno przygotować umowę partnerską. Umowa partnerska powinna przekładać elementy wyszczególnione we wspólnych ramach strategicznych na kontekst krajowy oraz ustanawiać stanowcze zobowiązanie do osiągania celów Unii poprzez programowanie funduszy objętych zakresem wspólnych ram strukturalnych.
- (17) Państwa członkowskie powinny skoncentrować wsparcie, aby zapewnić znaczny wkład w osiąganie celów Unii zgodnie ze swoimi konkretnymi potrzebami rozwoju krajowego i regionalnego. Należy określić uwarunkowania *ex ante*, aby zapewnić niezbędne warunki ramowe dla efektywnego wykorzystania wsparcia Unii. Komisja powinna ocenić spełnienie tych uwarunkowań *ex ante* w ramach swojej oceny umowy partnerskiej i programów. W przypadkach, w których uwarunkowania *ex ante* nie są spełnione, Komisja powinna mieć uprawnienia do zawieszenia płatności na rzecz programu.
- (18) Należy określić podstawy oceny wykonania dla każdego programu w celu monitorowania postępów w osiąganiu celów ustanowionych dla każdego programu w trakcie okresu programowania. Komisja powinna przeprowadzić ocenę wykonania we współpracy z państwami członkowskimi w 2017 i 2019 r. Należy przewidzieć rezerwę na wykonanie i alokować ją w 2019 r., jeżeli cele pośrednie ustanowione w postawie oceny wykonania zostały osiągnięte. Nie powinny istnieć rezerwy na wykonanie dla programów europejskiej współpracy terytorialnej ze względu na ich różnorodność i wielonarodowy charakter. Jeżeli niedociągnięcia w osiąganiu celów pośrednich lub końcowych są znaczne, Komisja powinna mieć możliwość zawieszenia płatności na rzecz programu lub zastosowania korekt finansowych na zakończenie okresu programowania, aby mieć pewność, że budżet Unii nie jest wykorzystywany w sposób rozrzutny lub nieefektywny.

- (19) Ustanowienie ścisłych powiązań między polityką spójności a zarządzaniem gospodarczym Unii zagwarantuje, że efektywność wydatków z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych jest podparta rozsądną polityką gospodarczą, a także, że fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych mogą być w razie potrzeby przekierowywane w celu rozwiązania problemów gospodarczych, z którymi boryka się dane państwo. Proces ten musi być stopniowy i zaczynać się od zmian w umowie partnerskiej i programach, aby wspierać realizację zaleceń Rady mających na celu korektę zakłóceń równowagi makroekonomicznej i rozwiązywanie trudności gospodarczych i społecznych. W przypadkach, w których pomimo zwiększonego wykorzystania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych państwo członkowskie nie podejmie skutecznych działań dotyczących procesu zarządzania gospodarczego, Komisja powinna mieć prawo zawiesić w całości lub części płatności i zobowiązania. Decyzje w sprawie zawieszenia powinny być proporcjonalne i skuteczne, z uwzględnieniem wpływu poszczególnych programów na sytuację gospodarczą i społeczną w danym państwie członkowskim oraz wcześniejszych zmian w umowie partnerskiej. Podejmując decyzję o zawieszeniu, Komisja powinna także przestrzegać zasady równego traktowania państw członkowskich, uwzględniając w szczególności wpływ zawieszenia na gospodarkę danego państwa członkowskiego. Zawieszenia powinny być zniesione, a środki ponownie udostępnione danemu państwu członkowskiemu niezwłocznie po podjęciu przez to państwo członkowskie niezbędnych działań.
- (20) Aby zapewnić koncentrację na realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, należy ustalić elementy wspólne dla wszystkich programów. Aby zapewnić spójność rozwiązań dotyczących programowania w odniesieniu do funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, należy dostosować procedury przyjmowania i zmiany programów. Programowanie powinno zapewnić spójność ze wspólnymi ramami strategicznymi i umowami partnerskimi, koordynację funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych między sobą oraz z innymi istniejącymi instrumentami finansowymi i Europejskim Bankiem Inwestycyjnym.
- (21) Spójność terytorialna została dodana do celów spójności gospodarczej i społecznej w Traktacie, konieczne jest zatem uwzględnienie kwestii roli miast, geograficznych obszarów funkcjonalnych oraz subregionów stojących w obliczu szczególnych problemów geograficznych lub demograficznych. W tym celu, aby lepiej zmobilizować potencjał na szczeblu lokalnym, konieczne jest wzmocnienie i ułatwienie rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność poprzez ustanowienie wspólnych zasad i ścisłej koordynacji dla wszystkich funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych. Odpowiedzialność za realizację strategii rozwoju lokalnego powinna z zasady spoczywać na lokalnych grupach działania reprezentujących interesy społeczności.
- (22) Instrumenty finansowe mają coraz większe znaczenie ze względu na ich efekt dźwigni w stosunku do funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, ich zdolność do łączenia różnych form zasobów publicznych i prywatnych w celu wspierania publicznych celów polityki, a także ze względu na większe zrównoważenie wsparcia przez odnawialne formy finansowania w perspektywie długoterminowej.

- (23) Instrumenty finansowe wspierane przez fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych powinny być wykorzystywane w celu zaspokojenia konkretnych potrzeb rynku w sposób efektywny pod względem kosztów oraz w zgodzie z celami programów i nie powinny wypierać finansowania prywatnego. Podjęcie decyzji o finansowaniu wsparcia przez instrumenty finansowe powinno zostać oparte na analizie ex ante.
- (24) Instrumenty finansowe powinny być zaprojektowane i zostać wdrożone w taki sposób, aby promować znaczący udział prywatnych inwestorów i instytucji finansowych sektora prywatnego przy odpowiednim podziale ryzyka. Instrumenty finansowe powinny być zaprojektowane i zostać wdrożone w sposób elastyczny, tak aby zapewnić ich atrakcyjność dla sektora prywatnego. Instytucje zarządzające powinny zatem zdecydować, w zgodzie z celami danego programu, jakie formy wdrażania instrumentów finansowych są najbardziej odpowiednie ze względu na szczególne potrzeby regionu będącego celem wsparcia.
- (25) Organy zarządzające powinny mieć możliwość wnoszenia wkładu w postaci środków z programów do instrumentów finansowych utworzonych na szczeblu unijnym lub do instrumentów ustanowionych na szczeblu regionalnym. Instytucje zarządzające powinny mieć również możliwość wdrażania instrumentów finansowych bezpośrednio, przez fundusze specjalne lub przez fundusze funduszy.
- (26) Kwota zasobów przekazanych w dowolnym momencie z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych do instrumentów finansowych powinna odpowiadać kwocie niezbędnej do realizacji planowanych inwestycji i płatności na rzecz ostatecznych odbiorców, z uwzględnieniem kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie, określonych na podstawie planów biznesowych i prognoz przepływów pieniężnych dotyczących wcześniej określonego okresu, którego długość nie powinna przekraczać dwóch lat.
- (27) Konieczne jest ustanowienie szczegółowych zasad dotyczących kwot, które mają być zatwierdzane jako wydatki kwalifikowalne w momencie zamknięcia, w celu zagwarantowania, że kwoty przekazywane z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych do instrumentów finansowych, z uwzględnieniem kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie, są skutecznie wykorzystywane na inwestycje i płatności na rzecz ostatecznych odbiorców. Konieczne jest również ustanowienie szczegółowych przepisów dotyczących ponownego wykorzystania zasobów związanych ze wsparciem z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, w tym wykorzystania zasobów pozostałych po zamknięciu programów.
- (28) Państwa członkowskie powinny monitorować programy w celu dokonania przeglądu realizacji programu oraz postępów w osiąganiu jego celów. W tym celu należy utworzyć komitety monitorujące oraz określić ich skład i zadania w odniesieniu do funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych. Wspólne komitety monitorujące mogłyby być ustanawiane w celu ułatwienia koordynacji między funduszami objętymi zakresem wspólnych ram strategicznych. W celu zapewnienia skuteczności komitety monitorujące powinny mieć możliwość wydawania zaleceń skierowanych do instytucji zarządzających, dotyczących realizacji programu, a także możliwość monitorowania działań podjętych w wyniku tych zaleceń.

- (29) Konieczne jest dostosowanie ustaleń dotyczących monitorowania i sprawozdawczości funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, aby uprościć ustalenia dotyczące zarządzania na wszystkich szczeblach. Ważne jest, aby zapewnić proporcjonalne wymagania dotyczące sprawozdawczości, a także dostępność wyczerpujących informacji na temat postępów w kluczowych punktach przeglądu. W związku z powyższym konieczne jest, aby wymagania dotyczące sprawozdawczości odzwierciedlały potrzeby w zakresie informacji w danych latach i były zgodne z harmonogramem ocen wykonania.
- (30) W celu monitorowania postępów osiągniętych w ramach programów państwa członkowskie i Komisja powinny spotykać się na corocznym posiedzeniu przegląadowym. Państwo członkowskie i Komisja powinny jednak mieć możliwość uzgodnienia, że nie będą organizować posiedzenia, w celu uniknięcia niepotrzebnych obciążeń administracyjnych.
- (31) W celu umożliwienia Komisji monitorowania postępów w osiąganiu celów Unii państwa członkowskie powinny składać sprawozdania z postępu prac w zakresie realizacji swoich umów partnerskich. Na podstawie tych sprawozdań Komisja powinna przygotować sprawozdanie strategiczne w sprawie postępów w 2017 i 2019 r.
- (32) Konieczne jest dokonanie oceny skuteczności, efektywności i wpływu pomocy z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych w celu poprawy jakości realizacji i projektowania programów oraz w celu ustalenia wpływu programów w odniesieniu do celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, jak również w stosunku do PKB i bezrobocia, w stosownych przypadkach. Należy w tym zakresie określić obowiązki państw członkowskich i Komisji.
- (33) W celu poprawy jakości i projektu każdego programu oraz w celu weryfikacji, czy możliwe jest osiągnięcie celów programu, należy przeprowadzić ocenę *ex ante* każdego programu.
- (34) Organ odpowiedzialny za przygotowanie programu powinien sporządzić plan oceny. Podczas okresu programowania instytucje zarządzające powinny przeprowadzać oceny skuteczności i wpływu programu. Komitet monitorujący i Komisja powinny być informowane o wynikach ocen w celu ułatwienia podejmowania decyzji dotyczących zarządzania.
- (35) Należy przeprowadzać oceny *ex post* w celu zbadania skuteczności i efektywności funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ich wpływu na ogólne cele tych funduszy i unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.
- (36) Użyteczne jest określenie rodzajów działań, które mogą być podejmowane z inicjatywy Komisji i państw członkowskich jako pomoc techniczna w zakresie wsparcia z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych.
- (37) W celu zapewnienia skutecznego wykorzystania środków unijnych i uniknięcia nadmiernego finansowania działań przynoszących dochód konieczne jest ustanowienie zasad obliczania wkładu z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych na operacje przynoszące dochód.

- (38) Należy określić początkową i końcową datę kwalifikowalności wydatków, tak aby zapewnić jednolitą i sprawiedliwą zasadę mającą zastosowanie do wdrażania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych w całej Unii. W celu ułatwienia realizacji programów należy ustalić, że początkowa data kwalifikowalności wydatków może być wcześniejsza niż dzień 1 stycznia 2014 r., jeżeli dane państwo członkowskie przedłoży program przed tą datą. W celu zagwarantowania skutecznego wykorzystania funduszy UE i zmniejszenia ryzyka dla budżetu UE należy wprowadzić ograniczenia w zakresie wsparcia dla ukończonych operacji.
- (39) Zgodnie z zasadą pomocniczości i z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w rozporządzeniu (rozporządzeniach) (UE) nr [...] [rozporządzenia w sprawie EFRR, EFS, Funduszu Spójności, EFRROW, EFMR] państwa członkowskie powinny przyjąć przepisy krajowe dotyczące kwalifikowalności wydatków.
- (40) Mając na uwadze uproszczenie wykorzystania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ograniczenie ryzyka błędów, przy jednoczesnym zapewnieniu zróżnicowania w przypadkach, gdy konieczne jest uwzględnienie specyfiki polityki, należy określić formy wsparcia, ujednolicone warunki zwrotu dotacji i finansowania ryczałtowego, szczegółowe zasady kwalifikowalności w odniesieniu do dotacji i szczegółowe warunki co do kwalifikowalności operacji w zależności od lokalizacji.
- (41) W celu zapewnienia skuteczności, sprawiedliwości i trwałego oddziaływania interwencji korzystających z pomocy z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych powinny istnieć przepisy gwarantujące trwałość inwestycji w działalność gospodarczą i w infrastrukturę, pozwalające unikać wykorzystania tych funduszy do osiągnięcia nienależnych korzyści. Doświadczenie pokazuje, że okres pięciu lat jest odpowiednim okresem minimalnym, który powinien być zastosowany, z wyjątkiem przypadków, w których przepisy dotyczące pomocy państwa przewidują inny okres. Właściwe jest zwolnienie działań wspieranych z EFS oraz działań, które nie pociągają za sobą inwestycji produkcyjnych lub inwestycji w infrastrukturę, z ogólnego wymogu trwałości, o ile takie wymogi nie pochodzą z obowiązujących przepisów dotyczących pomocy państwa, a także wykluczenie wkładów do instrumentów finansowych lub z tych instrumentów.
- (42) Państwa członkowskie powinny przyjąć właściwe środki gwarantujące prawidłową strukturę i funkcjonowanie swoich systemów zarządzania i kontroli w celu zapewnienia legalnego i prawidłowego wykorzystania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych. Należy zatem określić obowiązki państw członkowskich w zakresie systemów zarządzania i kontroli programów oraz w odniesieniu do zapobiegania, wykrywania i korygowania nieprawidłowości i naruszeń przepisów unijnych.
- (43) Zgodnie z zasadami zarządzania dzielonego za realizację i kontrolę operacji w programach powinny odpowiadać w pierwszym rzędzie państwa członkowskie w ramach swoich systemów zarządzania i kontroli. W celu wzmocnienia skuteczności kontroli nad wyborem i realizacją operacji oraz funkcjonowaniem systemu zarządzania i kontroli należy określić funkcje instytucji zarządzających.
- (44) W celu zapewnienia gwarancji *ex ante* w odniesieniu do struktury głównych systemów zarządzania i kontroli państwa członkowskie powinny wyznaczyć

organ akredytujący odpowiedzialny za akredytację i cofanie akredytacji organów zarządzania i kontroli.

- (45) Należy ustanowić uprawnienia i obowiązki Komisji w zakresie sprawdzania skuteczności funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli oraz obligowania państw członkowskich do podejmowania działań. Komisja powinna również posiadać uprawnienia do przeprowadzania audytów skoncentrowanych na kwestiach należytego zarządzania finansami, tak aby można było z nich wyciągnąć wnioski dotyczące wyników funduszy.
- (46) Zobowiązania budżetowe Unii powinny być wykonywane jednorocznie. W celu zapewnienia skutecznego zarządzania programem konieczne jest ustanowienie wspólnych zasad dla wniosków o płatność okresową, płatność salda rocznego, w stosownych przypadkach, oraz salda końcowego, bez uszczerbku dla szczegółowych przepisów wymaganych dla każdego z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych.
- (47) Płatności zaliczkowe w momencie rozpoczęcia programów gwarantują, że państwo członkowskie posiada środki do zapewnienia wsparcia na rzecz beneficjentów podczas realizacji programu od momentu przyjęcia programu. W związku z tym należy ustanowić przepisy dotyczące kwot wstępnych płatności zaliczkowych z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych. Wstępne płatności zaliczkowe powinny być w pełni rozliczone po zakończeniu programu.
- (48) W celu ochrony interesów finansowych Unii powinny istnieć ograniczone w czasie środki umożliwiające delegowanemu urzędnikowi zatwierdzającemu wstrzymanie płatności w przypadku, gdy istnieją dowody wskazujące na istotne nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli, dowody na nieprawidłowości związane z wnioskiem o płatność lub gdy nie dostarczono dokumentów na potrzeby rozliczenia rachunków.
- (49) W celu zagwarantowania, że wydatki współfinansowane z unijnego budżetu w danym roku budżetowym są wykorzystywane zgodnie z obowiązującymi przepisami należy stworzyć właściwe podstawy do rocznego rozliczania rachunków. W oparciu o te podstawy organy akredytowane powinny przekazywać Komisji – w odniesieniu do każdego programu – poświadczenie wiarygodności dotyczące zarządzania wraz z poświadczonym rocznym sprawozdaniem finansowym, skróconym sprawozdaniem z kontroli oraz niezależną opinią z audytu i sprawozdaniem z kontroli.
- (50) W celu ochrony budżetu Unii Komisja może być zmuszona do zastosowania korekt finansowych. Dla zapewnienia pewności prawnej w odniesieniu do państw członkowskich ważne jest określenie okoliczności, w jakich naruszenia obowiązujących przepisów prawa unijnego lub krajowego mogą prowadzić do zastosowania przez Komisję korekt finansowych. Aby mieć pewność, że korekty finansowe, które Komisja może nałożyć na państwa członkowskie, są związane z ochroną interesów finansowych UE, powinny być one ograniczone do sytuacji, w których naruszenie prawa unijnego lub krajowego bezpośrednio lub pośrednio dotyczy kwalifikowalności, prawidłowości, zarządzania lub kontroli operacji oraz odpowiadających im wydatków. Aby zapewnić proporcjonalność, ważne jest, aby

Komisja rozważyła charakter i wagę naruszenia przy podejmowaniu decyzji o wysokości korekty finansowej.

- (51) W celu zachęcenia do dyscypliny finansowej należy określić rozwiązania dotyczące umorzenia dowolnej części zobowiązań budżetowych w ramach programu, w szczególności sytuacje, kiedy kwota może zostać wyłączona z takiego umorzenia, szczególnie gdy opóźnienia w realizacji wynikają z okoliczności niezależnych od danej strony, okoliczności nietypowych lub niemożliwych do przewidzenia i których skutków nie można było uniknąć pomimo zachowywania staranności.
- (52) Konieczne są dodatkowe przepisy ogólne w związku ze specyfiką funkcjonowania funduszy. W szczególności w celu zwiększenia ich wartości dodanej oraz podniesienia ich wkładu w realizację priorytetów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu funkcjonowanie tych funduszy powinno zostać uproszczone i skoncentrowane na celach „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” oraz „Europejska współpraca terytorialna”.
- (53) Dodatkowe przepisy dotyczące specyfiki funkcjonowania EFFROW i EFMR są ustanowione w odnośnych przepisach sektorowych.
- (54) Cel „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” powinien być wsparciem dla wszystkich regionów, tak aby promować zawarte w Traktacie cele spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. W celu zapewnienia zrównoważonego i stopniowego wsparcia oraz dla odzwierciedlenia poziomu rozwoju gospodarczego i społecznego środka w ramach tego celu należy rozdzielić z EFRR i EFS między regiony słabiej rozwinięte, regiony w okresie przejściowym i regiony lepiej rozwinięte zgodnie z ich produktem krajowym brutto (PKB) na mieszkańca w relacji do średniej UE. Dla zapewnienia długookresowej trwałości inwestycji z funduszy strukturalnych wszystkie regiony, których PKB na mieszkańca w okresie 2007-2013 wyniósł mniej niż 75 % średniej UE-25 w okresie odniesienia, lecz których PKB na mieszkańca wzrósł do ponad 75 % średniej UE-27, powinny otrzymać co najmniej dwie trzecie swojej alokacji na okres 2007-2013. Państwa członkowskie, których dochód narodowy brutto (DNB) na mieszkańca wynosi mniej niż 90 % średniej UE, powinny skorzystać z Funduszu Spójności w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”.
- (55) Należy ustalić obiektywne kryteria wyznaczania regionów i obszarów kwalifikujących się do wsparcia z funduszy. W tym celu identyfikację regionów i obszarów na poziomie Unii należy oprzeć na wspólnym systemie klasyfikacji regionów ustanowionym rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)¹².
- (56) W celu stworzenia odpowiednich ram finansowych Komisja, w drodze aktów wykonawczych, powinna ustanowić orientacyjny roczny podział dostępnych środków na zobowiązania w obiektywny i przejrzysty sposób w celu dotarcia do

¹²

Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1.

regionów pozostających w tyle pod względem rozwoju, w tym regionów otrzymujących wsparcie przejściowe.

- (57) Konieczne jest ustalenie limitów tych zasobów na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” oraz przyjęcie obiektywnych kryteriów ich alokacji na rzecz regionów i państw członkowskich. Należy stworzyć instrument „Łącząc Europę” w celu wsparcia koniecznego przyspieszenia rozwoju infrastruktury transportowej i energetycznej oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w całej Unii. Wysokość rocznych środków budżetowych pochodzących z funduszy oraz kwoty przekazywane państwu członkowskiemu z Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę” powinny być ograniczone do pułapu ustalonego z uwzględnieniem zdolności danego państwa członkowskiego do absorpcji tych środków. Ponadto, zgodnie z głównym celem dotyczącym ograniczenia ubóstwa, konieczna jest zmiana orientacji programu pomocy żywnościowej dla osób najbardziej potrzebujących, aby promować włączenie społeczne i harmonijny rozwój Unii. Przewidziany jest mechanizm transferu zasobów do tego instrumentu, gwarantujący, że transfer będzie pochodził z alokacji EFS przez domyślne odpowiednie zmniejszenie minimalnego odsetka funduszy strukturalnych, które mają zostać przydzielone do EFS w każdym kraju.
- (58) Aby skupić się na wynikach i osiągnięciu celów strategii „Europa 2020”, z pięciu procent środków przeznaczonych na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” należy utworzyć rezerwę na wykonanie dla każdego z funduszy oraz kategorii regionu w każdym państwie członkowskim.
- (59) W odniesieniu do funduszy oraz w celu zapewnienia odpowiedniej alokacji na rzecz każdej kategorii regionów środki nie powinny być przesuwane między regionami mniej rozwiniętymi a regionami w okresie przejściowym lub regionami lepiej rozwiniętymi, z wyjątkiem należycie uzasadnionych okoliczności związanych z realizacją jednego lub więcej celów tematycznych i przy ograniczeniu do nie więcej niż 2 % ogółu środków przeznaczonych dla danej kategorii regionów.
- (60) W celu zapewnienia rzeczywistego wpływu na gospodarkę wsparcie z funduszy nie powinno zastępować wydatków publicznych lub równorzędnych wydatków strukturalnych państw członkowskich zgodnie z warunkami zawartymi w niniejszym rozporządzeniu. Ponadto, aby wsparcie z funduszy uwzględniało szerszy kontekst gospodarczy, poziom wydatków publicznych powinien zostać określony w odniesieniu do ogólnych warunków makroekonomicznych, w których odbywa się finansowanie, na podstawie wskaźników określonych w programach stabilności i konwergencji przedkładanych co roku przez państwa członkowskie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1466/1997 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych¹³. Weryfikacja zasady dodatkowości dokonywana przez Komisję powinna koncentrować się na państwach członkowskich, w których regiony mniej rozwinięte i regiony w okresie przejściowym obejmują co najmniej 15 % ludności, ze względu na zakres przyznawanych takim państwom środków finansowych.

¹³

Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

- (61) Konieczne jest ustanowienie przepisów dodatkowych dotyczących programowania, zarządzania, monitorowania oraz kontroli programów operacyjnych otrzymujących wsparcie z funduszy. Programy operacyjne powinny zawierać osie priorytetowe odpowiadające celom tematycznym, opis spójnej logiki interwencji służącej zidentyfikowanym potrzebom rozwojowym oraz podstawy oceny działania. Programy te powinny również obejmować inne elementy niezbędne do wspierania skutecznego i efektywnego wdrażania tych funduszy.
- (62) W celu poprawy komplementarności i uproszczenia wdrażania powinna istnieć możliwość połączenia wsparcia z Funduszu Spójności i z EFRR ze wsparciem z EFS we wspólnych programach operacyjnych na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.
- (63) Duże projekty stanowią znaczną część wydatków Unii i często mają znaczenie strategiczne w odniesieniu do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. W związku z tym zasadne jest, aby operacje znacznej wielkości nadal podlegały zatwierdzeniu przez Komisję na podstawie niniejszego rozporządzenia. W tym celu oraz dla zachowania jasności należy określić treść dużego projektu. Komisja powinna również mieć możliwość odmowy udzielenia wsparcia dla dużego projektu, jeżeli przyznanie takiego wsparcia nie jest uzasadnione.
- (64) Aby dać państwom członkowskim możliwość realizacji części programu operacyjnego przy wykorzystaniu podejścia zorientowanego na wyniki, przydatne jest określenie wspólnego planu działania, obejmującego zestaw działań, które beneficjent musi przeprowadzić, aby przyczynić się do osiągnięcia celów programu operacyjnego. W celu uproszczenia i wzmocnienia podejścia zorientowanego na wyniki funduszy zarządzanie wspólnym planem działania powinno odbywać się wyłącznie w oparciu o wspólnie uzgodnione cele pośrednie, produkty/usługi i rezultaty, zdefiniowane w decyzji Komisji w sprawie przyjęcia wspólnego planu działania. Kontrola i audyt wspólnego planu działania powinny także być ograniczone do osiągnięcia tych celów pośrednich, produktów/usług i rezultatów. W związku z tym konieczne jest ustanowienie przepisów dotyczących przygotowywania, treści, przyjmowania, zarządzania finansowego i kontroli wspólnego planu działania.
- (65) Jeżeli strategia rozwoju terytorialnego lub strategia rozwoju obszarów miejskich wymaga zintegrowanego podejścia, ponieważ angażuje inwestycje w ramach więcej niż jednej osi priorytetowej jednego lub kilku programów operacyjnych, działania wspierane z funduszy należy przeprowadzać w formie zintegrowanej inwestycji terytorialnej w ramach programu operacyjnego.
- (66) Konieczne jest przyjęcie szczegółowych przepisów w odniesieniu do funkcji komitetu monitorującego i rocznych sprawozdań z realizacji programów operacyjnych, wspieranych z funduszy. Dodatkowe przepisy dotyczące specyfiki funkcjonowania EFFROW są ustanowione w odnośnych przepisach sektorowych.
- (67) Aby zapewnić dostępność istotnych i aktualnych informacji na temat realizacji programu, konieczne jest, aby państwa członkowskie regularnie dostarczały Komisji kluczowe dane. Aby uniknąć dodatkowego obciążania państw członkowskich, powyższy wymóg powinien być ograniczony do danych

gromadzonych w sposób ciągły, a przekazywanie danych powinno odbywać się w drodze elektronicznej wymiany danych.

- (68) Zgodnie z art. 175 Traktatu Komisja co trzy lata przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdania dotyczące postępów w osiąganiu unijnych celów spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Konieczne jest określenie treści takiego sprawozdania.
- (69) Uznaje się za właściwe, aby Komisja we współpracy z państwami członkowskimi przeprowadzała ocenę *ex post* dla funduszy w celu otrzymania informacji na odpowiednim poziomie dotyczących rezultatów i wpływu finansowanych interwencji. Potrzebne są również szczegółowe przepisy do ustanowienia procedury zatwierdzenia planów oceny dla funduszy.
- (70) Istotne jest podawanie do wiadomości publicznej informacji na temat osiągnięć funduszy Unii. Obywatele mają prawo wiedzieć, w jaki sposób inwestowane są zasoby finansowe Unii. Odpowiedzialność za zapewnienie przekazania odpowiednich informacji opinii publicznej powinna spoczywać zarówno na instytucjach zarządzających, jak i na beneficjentach. W celu zapewnienia większej skuteczności w informowaniu ogółu społeczeństwa oraz wzmocnienia efektu synergii między działaniami komunikacyjnymi podejmowanymi z inicjatywy Komisji środki przeznaczone na działania komunikacyjne na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny również obejmować przekazywanie informacji na temat priorytetów politycznych Unii Europejskiej, o ile są one związane z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia.
- (71) W celu zapewnienia szerokiego rozpowszechnienia informacji o osiągnięciach funduszy oraz roli Unii w tym zakresie, a także w celu informowania potencjalnych beneficjentów o możliwościach finansowania należy w niniejszym rozporządzeniu określić szczegółowe przepisy dotyczące działań informacyjnych i komunikacyjnych, jak również pewne charakterystyki techniczne takich działań.
- (72) Celem zwiększenia dostępności i przejrzystości informacji o możliwościach finansowania i beneficjentach projektów należy w każdym państwie członkowskim udostępnić jedną stronę internetową lub jeden portal internetowy zawierający informacje na temat wszystkich programów operacyjnych, włączając w to wykazy operacji wspieranych w ramach każdego programu operacyjnego.
- (73) Konieczne jest określenie elementów mających wpływ na określenie stopy współfinansowania z funduszy dla programów operacyjnych, w szczególności w celu zwiększenia efektu mnożnikowego zasobów Unii. Konieczne jest także ustanowienie maksymalnych stóp współfinansowania według kategorii regionów w celu zapewnienia przestrzegania zasady współfinansowania przez odpowiedni poziom wsparcia krajowego.
- (74) Konieczne jest, aby państwa członkowskie wyznaczyły dla każdego programu operacyjnego instytucję zarządzającą, instytucję certyfikującą i funkcjonalnie niezależną instytucję audytową. Aby zapewnić państwom członkowskim elastyczność w ustanawianiu systemów kontroli, należy przewidzieć możliwości wykonywania funkcji instytucji certyfikującej przez instytucję zarządzającą. Państwo członkowskie powinno mieć również możliwość wyznaczenia instytucji

pośredniczących do wykonywania niektórych zadań instytucji zarządzającej lub instytucji certyfikującej. Państwo członkowskie powinno w takim przypadku wyraźnie określić ich obowiązki i funkcje.

- (75) Instytucja zarządzająca ponosi główną odpowiedzialność za efektywne i sprawne wdrażanie funduszy, a zatem spełnia znaczną liczbę funkcji odnoszących się do zarządzania programem i jego monitorowania, zarządzania i kontroli finansowych, jak również wyboru projektów. Należy określić również jej obowiązki i funkcje.
- (76) Instytucja certyfikująca powinna sporządzać i przekazywać Komisji wnioski o płatność. Powinna sporządzać roczne sprawozdania finansowe, poświadczając kompletność, dokładność i prawdziwość przedłożonych rocznych sprawozdań finansowych oraz to, że wydatki ujęte w sprawozdaniu finansowym są zgodne z obowiązującymi przepisami unijnymi i krajowymi. Należy określić również jej obowiązki i funkcje.
- (77) Instytucja audytowa zapewnia przeprowadzanie audytów systemów zarządzania i kontroli na podstawie stosownej próby operacji oraz rocznego sprawozdania finansowego. Należy określić również jej obowiązki i funkcje.
- (78) Aby uwzględnić specyfikę organizacji systemów zarządzania i kontroli w odniesieniu do EFRR, EFS i Funduszu Spójności oraz potrzebę zapewnienia proporcjonalnego podejścia, konieczne są szczegółowe przepisy dotyczące akredytacji i cofania akredytacji instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej.
- (79) Bez uszczerbku dla uprawnień Komisji w zakresie kontroli finansowej należy zwiększyć współpracę w tej dziedzinie między państwami członkowskimi a Komisją oraz ustalić kryteria, które pozwolą Komisji określić w kontekście przyjętej przez nią strategii kontroli systemów krajowych poziom gwarancji, które powinna ona uzyskać ze strony krajowych instytucji audytowych.
- (80) Oprócz wspólnych zasad dotyczących zarządzania finansami niezbędne są dodatkowe przepisy dotyczące EFRR, EFS i Funduszu Spójności. W szczególności, w celu zapewnienia rozsądnej gwarancji dla Komisji przed rocznym rozliczeniem rachunków, wnioski o płatność okresową powinny być refundowane w wysokości 90 % kwoty wynikającej z zastosowania stopy współfinansowania dla każdej osi priorytetowej ustanowionej w decyzji w sprawie przyjęcia programu operacyjnego do wydatków kwalifikowalnych dla osi priorytetowej. Zaległe kwoty należne powinny być wypłacane państwom członkowskim po przeprowadzeniu rocznego rozliczenia rachunków, pod warunkiem że uzyskano rozsądne gwarancje w odniesieniu do kwalifikowalności wydatków w roku objętym procedurą rozliczania rachunków.
- (81) Aby mieć pewność, że beneficjenci otrzymają wsparcie najszybciej, jak to możliwe, oraz w celu wzmocnienia gwarancji dla Komisji, właściwe jest, aby wnioski o płatność obejmowały wyłącznie wydatki, w odniesieniu do których wypłacono wsparcie na rzecz beneficjentów. Należy każdego roku przewidzieć płatności zaliczkowe, aby zagwarantować, że państwo członkowskie dysponuje środkami wystarczającymi do działania na takich podstawach. Takie płatności zaliczkowe powinny być rozliczane każdego roku przy rozliczaniu rachunków.

- (82) Aby zapewnić właściwe stosowanie zasad ogólnych dotyczących umorzenia zobowiązań, zasady ustanowione dla funduszy powinny szczegółowo określać, w jaki sposób ustanawiane są terminy umorzenia i w jaki sposób wyliczane są odpowiednie kwoty.
- (83) Konieczne jest określenie szczegółowej procedury rocznego rozliczenia rachunków mającej zastosowanie do funduszy w celu zapewnienia czytelnej podstawy i pewności prawa dla tych rozwiązań. Ważne jest przewidzenie dla państw członkowskich ograniczonej możliwości określania w jej rocznych sprawozdaniach finansowych rezerwy w odniesieniu do kwoty, która jest przedmiotem toczącej się procedury z instytucją audytową.
- (84) Procesowi rocznego rozliczenia rachunków powinno towarzyszyć roczne zamknięcie zakończonych operacji (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności) lub wydatków (w odniesieniu do EFS). W celu zmniejszenia kosztów związanych z ostatecznym zamknięciem programów operacyjnych, zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów i w celu zapewnienia pewności prawnej roczne zamknięcie powinno być obowiązkowe, ograniczając tym samym okres, w którym należy przechowywać dokumenty potwierdzające i w którym można przeprowadzać audyt operacji oraz nakładać korekty finansowe.
- (85) W celu ochrony interesów finansowych Unii oraz zapewnienia środków na rzecz skutecznej realizacji programów powinny istnieć środki umożliwiające zawieszenie przez Komisję płatności na poziomie osi priorytetowej lub programu operacyjnego.
- (86) Należy ustanowić szczegółowe rozwiązania i procedury dotyczące korekt finansowych dokonywanych przez państwa członkowskie i przez Komisję w odniesieniu do funduszy, aby zapewnić pewność prawną dla państw członkowskich.
- (87) Częstotliwość audytów operacji powinna być proporcjonalna do zakresu unijnego wsparcia z funduszy. W szczególności liczba przeprowadzanych audytów powinna być ograniczona, jeżeli łączne wydatki kwalifikowalne na operację nie przekraczają 100 000 EUR. Niemniej jednak powinna istnieć możliwość przeprowadzenia audytu w dowolnym momencie w sytuacji, gdy istnieją dowody na istnienie nieprawidłowości lub nadużycia finansowego, bądź po zamknięciu zakończonej operacji w ramach audytu próby. Aby zakres audytów przeprowadzanych przez Komisję był proporcjonalny do ryzyka, Komisja powinna móc ograniczyć swoje audyty związane z programami operacyjnymi, jeżeli nie występują poważne niedociągnięcia lub jeżeli instytucja audytowa jest wiarygodna.
- (88) W celu uzupełnienia i zmiany niektórych, innych niż istotne, elementów niniejszego rozporządzenia uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu powinny zostać przekazane Komisji w odniesieniu do: europejskiego kodeksu dobrych praktyk w zakresie celów i kryteriów wspierania realizacji partnerstwa, przyjęcia wspólnych ram strategicznych, dodatkowych zasad w sprawie alokacji rezerwy na wykonanie, definicji obszaru i ludności objętych strategiami rozwoju lokalnego, szczegółowych zasad dotyczących instrumentów finansowych (ocena *ex ante*, łączenie wsparcia, kwalifikowalność, rodzaje działalności, które nie są wspierane), zasad dotyczących niektórych

rodzajów instrumentów finansowych ustanowionych na poziomie krajowym, regionalnym, ponadnarodowym lub transgranicznym, zasad dotyczących umów dotyczących finansowania, przekazywania aktywów i zarządzania nimi, ustaleń dotyczących zarządzania i kontroli, zasad dotyczących wniosków o płatność i ustanowienia systemu kapitalizacji rocznych odsetek, definicji stawki ryczałtowej dla operacji przynoszących dochód, definicji stawki ryczałtowej stosowanej w odniesieniu do kosztów pośrednich dla dotacji, opartej na istniejących metodach i analogicznych stawkach w politykach unijnych, obowiązków państw członkowskich dotyczących procedury zgłaszania nieprawidłowości i odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych, sposobów wymiany informacji dotyczących operacji, ustaleń dotyczących odpowiedniej ścieżki audytu, warunków audytów krajowych, kryteriów akredytacji organów zarządzających i organów certyfikujących, identyfikacji powszechnie uznawanych nośników danych oraz kryteriów ustalenia poziomu korekty finansowej, która ma być zastosowana. Komisja powinna mieć również uprawnienia do zmiany załącznika V na potrzeby przyszłych dostosowań. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, również z ekspertami.

- (89) W trakcie przygotowywania i opracowywania aktów delegowanych Komisja powinna zapewnić jednocześnie, terminowe i odpowiednie przekazanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (90) Komisja powinna mieć uprawnienia do przyjmowania, w drodze aktów wykonawczych, w odniesieniu do wszystkich funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, decyzji zatwierdzających umowy partnerskie, decyzji w sprawie przyznania rezerwy na wykonanie, decyzji zawieszających płatności w związku z polityką gospodarczą państw członkowskich oraz – w przypadku umorzenia zobowiązań – decyzji w sprawie zmiany decyzji przyjmujących programy, a także – w odniesieniu do funduszy – decyzji określających regiony i państwa członkowskie spełniające kryteria inwestycji na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, decyzji określających podział rocznych środków na zobowiązania między państwa członkowskie, decyzji określających kwoty, które należy przenieść z przydziału Funduszu Spójności dla każdego państwa członkowskiego na instrument „Łącząc Europę”, decyzji określających kwoty, które należy przenieść z przydziału funduszy strukturalnych dla każdego państwa członkowskiego na instrument „Żywność dla potrzebujących”, decyzji przyjmujących i zmieniających programy operacyjne, decyzji w sprawie dużych projektów, decyzji w sprawie wspólnych planów działania, decyzji zawieszających płatności oraz decyzji w sprawie korekt finansowych.
- (91) W celu zapewnienia jednakowych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia uprawnienia wykonawcze dotyczące metodyki w zakresie: celów dotyczących zmiany klimatu, standardowych warunków monitorowania instrumentów finansowych, jednolitych warunków dotyczących monitorowania i przekazywania informacji dotyczących monitorowania w odniesieniu do instrumentów finansowych, metodyki obliczania dochodu netto dla projektów przynoszących dochód, elektronicznego systemu wymiany danych między państwem członkowskim i Komisją, wzoru programu operacyjnego w odniesieniu do funduszy, nazewnictwa kategorii interwencji, formatu informacji dotyczących

dużych projektów i metodyki stosowanej w przeprowadzaniu analizy korzyści i kosztów w odniesieniu do dużych projektów, wzoru wspólnego planu działania, wzoru rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji, niektórych danych technicznych o działaniach informacyjnych i promocyjnych oraz instrukcji powiązanych, zasad wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi oraz pośredniczącymi, wzoru oświadczenia dotyczącego zarządzania, wzorów strategii audytu, opinii z audytu oraz rocznego sprawozdania z kontroli oraz metodyki doboru próby, zasad dotyczących wykorzystania danych zebranych podczas audytów i wzoru wniosków o płatność wykonywane są zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję¹⁴.

- (92) Niniejsze rozporządzenie zastępuje rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999¹⁵. Rozporządzenie to powinno zatem zostać uchylone.
- (93) Ze względu na to, że cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie zmniejszenie dysproporcji między poziomami rozwoju różnych regionów oraz zacofania regionów lub wysp najmniej uprzywilejowanych, w szczególności obszarów wiejskich, obszarów podlegających przemianom przemysłowym i regionów, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, nie może zostać osiągnięty w wystarczającym stopniu przez państwa członkowskie, lecz można go osiągnąć z lepszym skutkiem na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w wymienionym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

CZEŚĆ PIERWSZA

PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia wspólne zasady mające zastosowanie do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), Europejskiego Funduszu Rolnego na

¹⁴ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

¹⁵ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 25.

rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), które działają w ramach wspólnych ram strategicznych („fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych”). Ustanawia ono również przepisy niezbędne do zapewnienia efektywności funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, a także koordynacji funduszy między sobą oraz z innymi instrumentami Unii.

Niniejsze rozporządzenie ustanawia również zasady ogólne dotyczące EFRR, EFS (zwanych dalej łącznie „funduszami strukturalnymi”) oraz Funduszu Spójności. Niniejsze rozporządzenie określa zadania, cele priorytetowe i formy organizacji funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności („fundusze”), kryteria dla państw członkowskich i regionów kwalifikujących się do wsparcia z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, dostępne zasoby finansowe oraz kryteria ich alokacji.

Zasady określone w niniejszym rozporządzeniu stosuje się bez uszczerbku dla przepisów ustanowionych w rozporządzeniu (UE) nr [...]/2012 r. Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie finansowania, zarządzania i monitorowania wspólnej polityki rolnej¹⁶ (zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie WPR”) oraz dla szczegółowych przepisów ustanowionych w następujących rozporządzeniach:

- (1) rozporządzenie (UE) nr [...]/2012 r. Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1080/2006¹⁷ („rozporządzenie w sprawie EFRR”);
- (2) rozporządzenie (UE) nr [...]/2012 r. Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1081/2006¹⁸ („rozporządzenie w sprawie EFS”);
- (3) rozporządzenie (UE) nr [...]/2012 r. Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające Fundusz Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1084/2006¹⁹ („rozporządzenie w sprawie Funduszu Spójności”);
- (4) rozporządzenie (UE) nr [...]/2012 r. Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskiej współpracy terytorialnej²⁰ („rozporządzenie w sprawie współpracy terytorialnej”);
- (5) rozporządzenie (UE) nr [...]/2012 r. Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1698/2005²¹ („rozporządzenie w sprawie EFFROW”);
- (6) rozporządzenie (UE) nr [...]/2012 r. Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1198/2006²² („rozporządzenie w sprawie EFMR”);

16

17

18

19

Dz.U. L z [...], s. [...].

20

21

22

Definicje

Dla celów niniejszego rozporządzenia definicje dotyczące instrumentów finansowych ustanowione w rozporządzeniu finansowym mają zastosowanie do instrumentów finansowych wspieranych z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, o ile w niniejszym rozporządzeniu nie przewidziano inaczej.

Ponadto stosuje się następujące definicje:

- (1) „unijna strategia na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu” oznacza cele i wspólne zamierzenia wytyczające kierunek działań państw członkowskich i Unii, określone w komunikacie Komisji „Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”, a także zawarte w konkluzjach przyjętych przez Radę Europejską w dniu 17 czerwca 2010 r. jako załącznik I (wymierne cele UE nowej europejskiej strategii na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego), w zaleceniu Rady z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii²³ oraz w decyzji Rady z dnia 21 października 2010 r. w sprawie ogólnych wytycznych polityki zatrudnienia państw członkowskich²⁴, jak również we wszelkich zmianach tych celów i wspólnych zamierzeń;
- (2) „wspólne ramy strategiczne” oznaczają dokument przekładający ogólne i szczegółowe cele unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu na kluczowe działania dla funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, ustanawiając dla każdego celu tematycznego kluczowe działania, które mają być wspierane z tych funduszy, oraz mechanizmy mające na celu zapewnienie spójności i zgodności programowania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych z politykami gospodarczymi i politykami zatrudnienia w państwach członkowskich i w Unii;
- (3) „przepisy dotyczące poszczególnych funduszy” oznaczają przepisy ustanowione w części trzeciej niniejszego rozporządzenia lub na jej podstawie bądź w szczegółowym albo ogólnym rozporządzeniu regulującym jeden lub więcej funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, o których mowa w art. 1 akapit trzeci;
- (4) „programowanie” oznacza proces organizacji, podejmowania decyzji i alokacji zasobów finansowych w kilku etapach, mający na celu realizację, w perspektywie wieloletniej, wspólnego działania przez Unię i państwa członkowskie na drodze do osiągnięcia celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu;

²³ Dz.U. L 191 z 23.7.2010, s. 28.

²⁴ Dz.U. L 308 z 24.11.2010, s. 46.

- (5) „program” oznacza „program operacyjny”, o którym mowa w części trzeciej niniejszego rozporządzenia i w rozporządzeniu w sprawie EFMR, oraz „program rozwoju obszarów wiejskich”, o którym mowa w rozporządzeniu w sprawie EFRROW;
- (6) „priorytet” oznacza „oś priorytetową”, o której mowa w części trzeciej niniejszego rozporządzenia, oraz „priorytet Unii”, o którym mowa w rozporządzeniu w sprawie EFMR i w rozporządzeniu w sprawie EFRROW;
- (7) „operacja” oznacza projekt, umowę, działanie lub grupę projektów wybrane przez instytucje zarządzające danych programów lub na ich odpowiedzialność, przyczyniające się do realizacji celów priorytetu lub priorytetów, do których się odnoszą; w kontekście instrumentów finansowych operacja składa się z wkładów finansowych z programu do instrumentów finansowych oraz z późniejszego wsparcia finansowego świadczonego przez te instrumenty finansowe;
- (8) „beneficjent” oznacza podmiot publiczny lub prywatny, odpowiedzialny za rozpoczęcie lub rozpoczynający i realizujący operacje; w kontekście pomocy państwa „beneficjent” oznacza podmiot, który otrzymuje pomoc; w kontekście instrumentów finansowych „beneficjent” oznacza podmiot, który wdraża instrument finansowy;
- (9) „ostateczny odbiorca” oznacza osobę prawną lub fizyczną, która otrzymuje wsparcie finansowe z instrumentu finansowego;
- (10) „pomoc państwa” oznacza pomoc objętą przepisami art. 107 ust. 1 Traktatu i uznaje się, że do celów niniejszego rozporządzenia obejmuje również pomoc w ramach zasady *de minimis* w rozumieniu rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis*²⁵, rozporządzenia Komisji (WE) nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy *de minimis* w sektorze produkcji rolnej²⁶ oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 875/2007 z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* dla sektora rybołówstwa i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1860/2004²⁷;
- (11) „zakończona operacja” oznacza operację, która została fizycznie ukończona lub w pełni zrealizowana, w odniesieniu do której beneficjenci dokonali wszystkich powiązanych płatności oraz otrzymali odpowiedni wkład publiczny;
- (12) „wsparcie publiczne” oznacza każde wsparcie finansowe dla operacji finansowanych z budżetu krajowych, regionalnych lub lokalnych władz publicznych, z budżetu Unii związanego z funduszami objętymi zakresem wspólnych ram strategicznych, z budżetu podmiotów prawa publicznego lub też z budżetu związków władz publicznych lub podmiotów prawa publicznego;

²⁵ Dz.U. L 379 z 28.12.2006, s. 5.

²⁶ Dz.U. L 337 z 21.12.2007, s. 35.

²⁷ Dz.U. L 193 z 25.7.2007, s. 6.

- (13) „podmiot prawa publicznego” oznacza każdy podmiot prawa publicznego w rozumieniu art. 1 ust. 9 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁸ i każde europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej (EUWT) ustanowione zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁹, niezależnie od tego, czy odnośne krajowe przepisy wykonawcze uznają EUWT za podmiot prawa publicznego czy podmiot prawa prywatnego;
- (14) „dokument” oznacza dokument papierowy lub nośnik elektroniczny zawierający informacje mające znaczenie w kontekście niniejszego rozporządzenia;
- (15) „instytucja pośrednicząca” oznacza każdy podmiot publiczny lub prywatny, za którego działalność odpowiedzialność ponosi instytucja zarządzająca lub instytucja certyfikująca, bądź podmiot wykonujący obowiązki w imieniu takiej instytucji w odniesieniu do beneficjentów realizujących operacje;
- (16) „strategia rozwoju lokalnego” oznacza spójną grupę operacji mających na celu osiągnięcie lokalnych celów i zaspokojenie lokalnych potrzeb, która przyczynia się do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i realizowana jest na zasadzie partnerstwa na odpowiednim poziomie;
- (17) „stopniowe zamknięcie” oznacza zamknięcie operacji w wyniku rocznego rozliczania rachunków i przed ogólnym zamknięciem programu;
- (18) „umowa partnerska” oznacza dokument przygotowany przez państwo członkowskie z udziałem partnerów zgodnie z podejściem opartym na wielopoziomowym sprawowaniu rządów, który określa strategię państwa członkowskiego, jego priorytety i warunki efektywnego i skutecznego korzystania z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych w celu realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, i który został zatwierdzony przez Komisję w następstwie oceny i dialogu z państwem członkowskim;
- (19) „kategoria regionów” oznacza klasyfikację regionów jako „regiony słabiej rozwinięte”, „regiony w okresie przejściowym” lub „regiony lepiej rozwinięte” zgodnie z art. 82 ust. 2;
- (20) „wniosek o płatność” oznacza wniosek o płatność lub deklarację wydatków przedłożone Komisji przez państwo członkowskie;
- (21) „EBI” oznacza Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Fundusz Inwestycyjny lub dowolną jednostkę zależną Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
- (22) „MŚP” oznacza mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo w rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE lub jego późniejszych zmian;

²⁸ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114.

²⁹ Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 19.

- (23) „rok obrotowy” oznacza, dla celów części trzeciej, okres od dnia 1 lipca do dnia 30 czerwca, z wyjątkiem pierwszego roku obrotowego, w odniesieniu do którego oznacza on okres od rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków do dnia 30 czerwca 2015 r. Ostatnim rokiem obrotowym jest okres od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia 30 czerwca 2023 r.;
- (24) „rok budżetowy” oznacza, dla celów części trzeciej, okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia.

CZĘŚĆ DRUGA

PRZEPISY WSPÓLNE STOSOWANE W ODNIESIENIU DO FUNDUSZY OBJĘTYCH ZAKRESEM WSPÓLNYCH RAM STRUKTURALNYCH

TYTUŁ I

Zasady wsparcia unijnego dla funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych

Artykuł 3

Zakres

Zasady ustanowione w niniejszej części stosuje się bez uszczerbku dla przepisów ustanowionych w części trzeciej.

Artykuł 4

Przepisy ogólne

1. Poprzez programy wieloletnie, które uzupełniają interwencje krajowe, regionalne i lokalne, fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych zapewniają wsparcie mające na celu realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, z uwzględnieniem zintegrowanych wytycznych, zaleceń dla poszczególnych państw przyjętych na podstawie art. 121 ust. 2 Traktatu i właściwym zaleceń Rady przyjętych na podstawie art. 148 ust. 4 Traktatu.
2. Komisja oraz państwa członkowskie zapewniają spójność wsparcia z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych z polityką i priorytetami Unii oraz jego komplementarność z innymi instrumentami Unii.
3. Wsparcie z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych jest realizowane w ścisłej współpracy między Komisją a państwami członkowskimi.

4. Państwa członkowskie i podmioty wyznaczone przez nie w tym celu są odpowiedzialne za realizację programów i wykonywanie swoich zadań na podstawie niniejszego rozporządzenia i przepisów dotyczących poszczególnych funduszy na odpowiednim szczeblu terytorialnym, zgodnie z instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi ramami danego państwa członkowskiego oraz z zastrzeżeniem zgodności z niniejszym rozporządzeniem i przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.
5. Ustalenia dotyczące wdrażania i wykorzystania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, w szczególności zasobów finansowych i administracyjnych wymaganych do wdrażania tych funduszy, w odniesieniu do obowiązków sprawozdawczych, oceny, zarządzania i kontroli, uwzględniają zasadę proporcjonalności, biorąc pod uwagę poziom przyznanego wsparcia.
6. Zgodnie z właściwym zakresem odpowiedzialności Komisja i państwa członkowskie zapewniają koordynację między funduszami objętymi zakresem wspólnych ram strategicznych oraz między tymi funduszami a innymi politykami i instrumentami Unii, w tym politykami i instrumentami w ramach działań zewnętrznych UE.
7. Część budżetu Unii przeznaczona na finansowanie funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych wykonywana jest w ramach zarządzania dzielonego pomiędzy państwa członkowskie i Komisję zgodnie z art. 53 lit. b) rozporządzenia finansowego, z wyjątkiem kwoty z Funduszu Spójności przeniesionej do instrumentu „Łącząc Europę”, o którym mowa w art. 84 ust. 4, oraz działań innowacyjnych z inicjatywy Komisji na podstawie art. 9 rozporządzenia w sprawie EFRR, a także pomocy technicznej z inicjatywy Komisji.
8. Komisja i państwa członkowskie stosują zasadę należytego zarządzania finansami zgodnie z art. 27 rozporządzenia finansowego.
9. Komisja i państwa członkowskie zapewniają efektywność funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, w szczególności poprzez monitorowanie, sprawozdawczość i ocenę.
10. Komisja i państwa członkowskie pełnią właściwe dla nich role w odniesieniu do funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych w celu zmniejszenia obciążenia administracyjnego beneficjentów.

Artykuł 5

Partnerstwo i wielopoziomowe sprawowanie rządów

1. W odniesieniu do umowy partnerskiej i odpowiednio każdego programu operacyjnego państwo członkowskie organizuje partnerstwo z następującymi partnerami:
 - (a) właściwe organy regionalne, lokalne, miejskie i inne władze publiczne;
 - (b) partnerzy gospodarczy i społeczni; oraz

- (c) podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, w tym partnerzy działający na rzecz ochrony środowiska, organizacje pozarządowe oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie równości i niedyskryminacji.
- 2. Zgodnie z podejściem opartym na wielopoziomym sprawowaniu rządów partnerzy są zaangażowani przez państwa członkowskie w przygotowywanie umów partnerskich i sprawozdań z postępu prac oraz w przygotowywanie, realizację, monitorowanie i ocenę programów operacyjnych. Partnerzy uczestniczą w posiedzeniach komitetów monitorujących dla programów.
- 3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 142 w celu ustanowienia europejskiego kodeksu postępowania, który określa cele i kryteria służące wspieraniu partnerstwa oraz ułatwiające dzielenie się informacjami, doświadczeniami, rezultatami oraz dobrymi praktykami między państwami członkowskimi.
- 4. Co najmniej raz w roku, w odniesieniu do każdego funduszu objętego zakresem wspólnych ram strategicznych, Komisja konsultuje się z organizacjami reprezentującymi partnerów na poziomie Unii w sprawie realizacji wsparcia z funduszy.

Artykuł 6

Przestrzeganie prawa unijnego i krajowego

Operacje finansowane z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego.

Artykuł 7

Promowanie równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz niedyskryminacji

Państwa członkowskie i Komisja zapewniają promowanie równouprawnienia mężczyzn i kobiet oraz uwzględnianie problematyki płci w procesie przygotowywania i realizacji programów.

Państwa członkowskie i Komisja podejmują odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowania i realizacji programów.

Artykuł 8

Zrównoważony rozwój

Cele funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych są osiąganе w ramach zrównoważonego rozwoju oraz unijnego wsparcia celu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, zgodnie z art. 11 Traktatu, z uwzględnieniem zasady „zanieczyszczający płaci”.

Państwa członkowskie i Komisja dopilnowują, aby wymogi ochrony środowiska, wydajność zasobów, dostosowanie do zmiany klimatu i łagodzenie jej skutków, odporność na klęski żywiołowe oraz zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem były promowane podczas przygotowywania i realizacji umów partnerskich i programów. Państwa członkowskie dostarczają informacji na temat wsparcia celów dotyczących zmiany klimatu z wykorzystaniem metodyki przyjętej przez Komisję. Komisja przyjmuje tę metodykę w drodze aktu wykonawczego. Akt wykonawczy jest przyjęty zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 143 ust. 3.

TYTUŁ II

PODEJŚCIE STRATEGICZNE

ROZDZIAŁ I

Cele tematyczne funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz wspólne ramy strategiczne

Artykuł 9

Cele tematyczne

Każdy fundusz objęty zakresem wspólnych ram strukturalnych wspiera następujące cele tematyczne zgodnie ze swoją misją i w celu przyczynienia się do unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu:

- (1) wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji;
- (2) zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- (3) podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR);
- (4) wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
- (5) promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
- (6) ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów;
- (7) promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
- (8) wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;

- (9) wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem;
- (10) inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;
- (11) wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej.

Cele tematyczne są przekładane na priorytety specyficzne dla każdego funduszu objętego zakresem wspólnych ram strategicznych i określone w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

Artykuł 10

Wspólne ramy strategiczne

Mając na celu promowanie harmonijnego, wyrównanego i zrównoważonego rozwoju Unii, wspólne ramy strategiczne przekładają ogólne i szczegółowe cele unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu na kluczowe działania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych.

Artykuł 11

Treść

Wspólne ramy strategiczne określają:

- (a) dla każdego celu tematycznego – kluczowe działania, które mają być wspierane z każdego funduszu objętego zakresem wspólnych ram strukturalnych;
- (b) najważniejsze wyzwania terytorialne w odniesieniu do obszarów miejskich, wiejskich, przybrzeżnych i obszarów rybołówstwa, jak również obszarów o szczególnych uwarunkowaniach terytorialnych, o których mowa w art. 174 i 349 Traktatu – tymi wyzwaniami należy zająć się w ramach funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych;
- (c) horyzontalne zasady i cele polityczne wdrażania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych;
- (d) priorytetowe obszary działań w zakresie współpracy dla każdego z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strukturalnych, w stosownych przypadkach, biorąc pod uwagę strategię makroregionalną i strategię na rzecz basenów morskich;
- (e) mechanizmy koordynacji między funduszami objętymi zakresem wspólnych ram strategicznych oraz między tymi funduszami i innymi stosownymi politykami i instrumentami Unii, w tym zewnętrznymi instrumentami współpracy;
- (f) mechanizmy mające na celu zapewnienie spójności i zgodności programowania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strukturalnych z zaleceniami dla

poszczególnych państw przyjętymi na podstawie art. 121 ust. 2 Traktatu i odpowiednimi zaleceniami Rady przyjętymi na podstawie art. 148 ust. 4 Traktatu.

Artykuł 12

Przyjęcie i przegląd

Komisja jest upoważniona do przyjęcia aktu delegowanego zgodnie z art. 142 dotyczącego wspólnych ram strategicznych w ciągu 3 miesięcy od przyjęcia niniejszego rozporządzenia.

W przypadku poważnych zmian w unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu Komisja dokonuje przeglądu i w razie potrzeby przyjmuje, w drodze aktu delegowanego zgodnie z art. 142, zmienione wspólne ramy strategiczne.

W terminie 6 miesięcy od przyjęcia zmienionych wspólnych ram strategicznych państwa członkowskie proponują, w razie potrzeby, zmiany do swoich umów partnerskich i programów w celu zapewnienia ich spójności ze zmienionymi wspólnymi ramami strategicznymi.

ROZDZIAŁ II

Umowa partnerska

Artykuł 13

Przygotowanie umowy partnerskiej

1. Każde państwo członkowskie przygotowuje umowę partnerską na okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.
2. Umowa partnerska jest sporządzana przez państwa członkowskie we współpracy z partnerami, o których mowa w art. 5. Umowa partnerska jest przygotowywana w dialogu z Komisją.
3. Umowa partnerska obejmuje całe wsparcie z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych w danym państwie członkowskim.
4. Każde państwo członkowskie przekazuje swoją umowę partnerską Komisji w ciągu 3 miesięcy od przyjęcia wspólnych ram strategicznych.

Treść umowy partnerskiej

Umowa partnerska określa:

- (a) rozwiązania zapewniające zgodność z unijną strategią na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, w tym:
 - (i) analizę rozbieżności i potrzeb rozwojowych w odniesieniu do celów tematycznych i kluczowych działań określonych we wspólnych ramach strategicznych oraz celów określonych w zaleceniach dla poszczególnych państw przyjętych na podstawie art. 121 ust. 2 Traktatu i w odpowiednich zaleceniach Rady przyjętych na podstawie art. 148 ust. 4 Traktatu;
 - (ii) zwięzłą analizę ocen *ex ante* programów, uzasadniającą wybór celów tematycznych i orientacyjne alokacje z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych;
 - (iii) dla każdego celu tematycznego – podsumowanie głównych rezultatów, jakich oczekuje się dla każdego z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych;
 - (iv) orientacyjną alokację wsparcia unijnego według celów tematycznych na poziomie krajowym dla każdego z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, jak również orientacyjną łączną kwotę wsparcia przewidzianą dla celu dotyczącego zmiany klimatu;
 - (v) główne obszary priorytetowe współpracy, biorąc pod uwagę, w stosownych przypadkach, strategię makroregionalną i strategię na rzecz basenów morskich;
 - (vi) horyzontalne zasady i cele polityczne wdrażania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych;
 - (vii) wykaz programów w ramach EFRR, EFS i Funduszu Spójności, z wyjątkiem programów objętych celem „Europejska współpraca terytorialna” oraz programów w ramach EFRROW i EFMR, wraz z odpowiednią orientacyjną alokacją według funduszu objętego zakresem wspólnych ram strategicznych oraz według roku;
- (b) zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego wspieranego z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, określające:
 - (i) mechanizmy na poziomie krajowym i regionalnym zapewniające koordynację między funduszami objętymi zakresem wspólnych ram strategicznych oraz innymi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowania, a także EBI;

- (ii) rozwiązania mające na celu zapewnienie zintegrowanego podejścia do wykorzystania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych na rozwój terytorialny obszarów miejskich, wiejskich, nadbrzeżnych i obszarów rybołówstwa oraz obszarów o szczególnych uwarunkowaniach terytorialnych, o których mowa w art. 28, 29 i 99, a także, w stosownych przypadkach, wykaz miast mających uczestniczyć w platformie na rzecz rozwoju obszarów miejskich, o której mowa w art. 8 rozporządzenia w sprawie EFRR;
- (c) zintegrowane podejście mające na celu zaspokojenie szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem, ze szczególnym uwzględnieniem zmarginalizowanych społeczności, w stosownych przypadkach, w tym orientacyjną alokację finansową dla właściwego funduszu objętego zakresem wspólnych ram strategicznych;
- (d) rozwiązania zapewniające skuteczną realizację, w tym:
 - (i) skonsolidowaną tabelę celów pośrednich i końcowych, określonych w programach dla celów podstawy oceny wykonania, o której mowa w art. 19 ust. 1, wraz z metodyką i mechanizmami mającymi na celu zapewnienie spójności między różnymi programami i funduszami objętymi zakresem wspólnych ram strategicznych;
 - (ii) zwięzłą ocenę spełnienia uwarunkowań *ex ante* oraz, w przypadku niespełnienia uwarunkowań *ex ante*, zestawienie działań, które należy podjąć na poziomie krajowym i regionalnym, oraz harmonogram ich realizacji;
 - (iii) informacje wymagane na potrzeby weryfikacji *ex ante* zgodności z zasadą dodatkowości, określone w części trzeciej niniejszego rozporządzenia;
 - (iv) działania podjęte w celu zaangażowania partnerów oraz ich rola w przygotowywaniu umowy partnerskiej, a także sprawozdanie z postępu prac, określone w art. 46 niniejszego rozporządzenia;
- (e) rozwiązania zapewniające efektywne wdrażanie funduszy objętych zakresem wspólnych ram strukturalnych, w tym:
 - (i) ocenę potrzeby wzmocnienia potencjału administracyjnego władz i, w stosownych przypadkach, beneficjentów oraz działania, które należy podjąć w tym celu;
 - (ii) krótki opis planowanych działań i odpowiadających im celów w programach dla zmniejszenia obciążeń administracyjnych beneficjentów;
 - (iii) ocenę istniejących systemów elektronicznej wymiany danych oraz planowanych działań, dzięki którym wszelka wymiana informacji między beneficjentami a organami odpowiedzialnymi za

zarządzanie programami operacyjnymi i ich kontrolę odbywa się wyłącznie w drodze elektronicznej wymiany danych.

Artykuł 15

Przyjęcie i zmiana umowy partnerskiej

1. Komisja ocenia zgodność umowy partnerskiej z niniejszym rozporządzeniem, ze wspólnymi ramami strategicznymi, z zaleceniami dla poszczególnych krajów na podstawie art. 121 ust. 2 Traktatu oraz z zaleceniami Rady przyjętymi na podstawie art. 148 ust. 4 Traktatu, biorąc pod uwagę oceny *ex ante* programów, i przedstawia swoje uwagi w ciągu trzech miesięcy od daty przedłożenia umowy partnerskiej. Państwo członkowskie dostarcza wszelkich koniecznych dodatkowych informacji oraz, w stosownych przypadkach, dokonuje przeglądu umowy partnerskiej.
2. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, przyjmuje decyzję w sprawie zatwierdzenia umowy partnerskiej nie później niż sześć miesięcy po jej przedłożeniu przez państwo członkowskie, pod warunkiem że wszystkie uwagi przedstawione przez Komisję zostały w zadowalający sposób uwzględnione. Umowa partnerska nie wchodzi w życie przed dniem 1 stycznia 2014 r.
3. Jeżeli państwo członkowskie proponuje wprowadzenie zmiany do umowy partnerskiej, Komisja przeprowadza ocenę zgodnie z ust. 1 oraz, w stosownych przypadkach, podejmuje decyzję, w drodze aktów wykonawczych, w sprawie zatwierdzenia zmiany.

ROZDZIAŁ III

Koncentracja tematyczna, uwarunkowania *ex ante* i ocena wykonania

Artykuł 16

Koncentracja tematyczna

Państwa członkowskie koncentrują wsparcie, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy, na działaniach przynoszących największą wartość dodaną w odniesieniu do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, podejmując wyzwania określone w zaleceniach dotyczących poszczególnych państw przyjętych na podstawie art. 121 ust. 2 Traktatu oraz w odpowiednich zaleceniach Rady przyjętych na podstawie art. 148 ust. 4 Traktatu, a także biorąc pod uwagę potrzeby krajowe i regionalne.

Artykuł 17

Uwarunkowania ex ante

1. Uwarunkowania *ex ante* określa się dla każdego funduszu objętego zakresem wspólnych ram strategicznych w postaci zasad dotyczących poszczególnych funduszy.
2. Państwa członkowskie oceniają, czy mające zastosowanie uwarunkowania *ex ante* zostały spełnione.
3. Jeżeli uwarunkowania *ex ante* nie są spełnione w dniu przekazania umowy partnerskiej, państwa członkowskie podają w umowie partnerskiej zestawienie działań, które mają zostać podjęte na poziomie krajowym lub regionalnym, oraz harmonogram realizacji tych działań, aby zapewnić spełnienie tych uwarunkowań nie później niż dwa lata po przyjęciu umowy partnerskiej lub do dnia 31 grudnia 2016 r., zależnie od tego, która z tych dat jest wcześniejsza.
4. Państwa członkowskie ustalają w odpowiednich programach szczegółowe działania w zakresie spełnienia uwarunkowań *ex ante*, w tym harmonogram realizacji tych działań.
5. Komisja ocenia przekazane informacje dotyczące spełnienia uwarunkowań *ex ante* w ramach swojej oceny umowy partnerskiej oraz programów. Zatwierdzając program, Komisja może postanowić o zawieszeniu wszystkich lub części płatności okresowych na rzecz programu do czasu zadowalającego zakończenia działań mających na celu spełnienie uwarunkowań *ex ante*. Nieprzeprowadzenie działań zmierzających do spełnienia uwarunkowania *ex ante* w terminie określonym w programie stanowi podstawę zawieszenia płatności przez Komisję.
6. Ustępy 1-5 nie mają zastosowania do programów w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”.

Artykuł 18

Rezerwa na wykonanie

5 % środków przydzielonych każdemu z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz państwu członkowskiemu, z wyjątkiem środków przydzielonych na cel „Europejska współpraca terytorialna” i na tytuł V rozporządzenia w sprawie EFMR, stanowi rezerwę na wykonanie, która ma zostać przydzielona zgodnie z art. 20.

Artykuł 19

Ocena wykonania

1. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, przeprowadza ocenę wykonania programów we wszystkich państwach członkowskich w 2017 r. i 2019 r., odnosząc się do podstawy oceny wykonania określonej w odpowiednich

umowach partnerskich i programach. Metoda określania podstawy oceny wykonania jest przedstawiona w załączniku I.

2. W ramach oceny analizuje się osiągnięcie celów pośrednich programów na poziomie priorytetów, na podstawie informacji i ocen przedstawionych w sprawozdaniach z postępu prac przedkładanych przez państwa członkowskie w 2017 i 2019 r.

Artykuł 20

Alokacja rezerwy na wykonanie

1. W przypadku gdy ocena wykonania przeprowadzona w 2017 r. wskazuje, że w ramach priorytetu w danym programie nie zrealizowano celów pośrednich określonych na rok 2016, Komisja kieruje zalecenia do państwa członkowskiego, którego to dotyczy.
2. Na podstawie przeglądu w 2019 r. Komisja przyjmuje decyzję, w drodze aktów wykonawczych, w celu określenia dla każdego funduszu objętego zakresem wspólnych ram strategicznych oraz każdego państwa członkowskiego programów i priorytetów, które osiągnęły swoje cele pośrednie. Państwo członkowskie proponuje przydział rezerwy na wykonanie dla programów i priorytetów określonych w tej decyzji Komisji. Komisja zatwierdza zmiany programów, których to dotyczy, zgodnie z art. 26. Jeżeli państwo członkowskie nie przedstawi informacji zgodnie z art. 46 ust. 2 i 3, rezerwa na wykonanie dla danych programów lub priorytetów nie jest przydzielana.
3. Jeżeli z oceny wykonania wynika, że w ramach jakiegoś priorytetu nie osiągnięto celów pośrednich określonych w podstawie oceny wykonania, Komisja może zawiesić w całości lub w części płatność okresową dla priorytetu programu, zgodnie z procedurą ustanowioną w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.
4. Jeżeli Komisja ustali na podstawie analizy końcowego sprawozdania z realizacji programu, że cele określone w podstawie oceny wykonania nie zostały w znacznym stopniu osiągnięte, może ona zastosować korekty finansowe w odniesieniu do tych priorytetów, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 142 ustanawiających kryteria i metodykę ustalenia poziomu korekty finansowej, która ma być zastosowana. .
5. Ustęp 2 nie ma zastosowania do programów w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” ani do tytułu V rozporządzenia w sprawie EFMR.

ROZDZIAŁ IV

Uwarunkowania makroekonomiczne

Artykuł 21

Uwarunkowania związane z koordynacją polityk gospodarczych państw członkowskich

1. Komisja może zwrócić się do państwa członkowskiego o dokonanie przeglądu oraz zaproponowanie zmian do jej umowy partnerskiej i odpowiednich programów, w przypadkach, w których jest to konieczne:
 - (a) w celu wsparcia wykonania zalecenia Rady, skierowanego do danego państwa członkowskiego, i przyjętego zgodnie z art. 121 ust. 2 lub art. 148 ust. 4 Traktatu, bądź w celu wsparcia wdrażania środków skierowanych do danego państwa członkowskiego i przyjętych zgodnie z art. 136 ust. 1 Traktatu;
 - (b) w celu wsparcia wykonania zalecenia Rady skierowanego do danego państwa członkowskiego i przyjętego zgodnie z art. 126 ust. 7 Traktatu;
 - (c) w celu wsparcia wykonania zalecenia Rady skierowanego do danego państwa członkowskiego i przyjętego zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr [...] /2011 [w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania], pod warunkiem że zmiany te uznaje się za niezbędny przyczynek do korekty zakłóceń równowagi makroekonomicznej, lub
 - (d) w celu maksymalnego zwiększenia wpływu dostępnych funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych na wzrost gospodarczy i konkurencyjność zgodnie z ust. 4, jeżeli państwo członkowskie spełnia jeden z następujących warunków:
 - (i) pomoc finansowa Unii jest udostępniana temu państwu członkowskiemu na podstawie rozporządzenia Rady (UE) nr 407/2010;
 - (ii) średnioterminowa pomoc finansowa jest mu udostępniana zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 332/2002³⁰;
 - (iii) pomoc finansowa w formie pożyczki w ramach europejskiego mechanizmu stabilności jest mu udostępniana zgodnie z Porozumieniem ustanawiającym europejski mechanizm stabilności.
2. Państwo członkowskie przedkłada wniosek dotyczący zmiany umowy partnerskiej oraz odnośnych programów w ciągu jednego miesiąca. W razie

³⁰

Dz.U. L 53 z 23.2.2002, s. 1.

konieczności Komisja przedstawia uwagi w ciągu jednego miesiąca od złożenia poprawek, w którym to przypadku państwo członkowskie może ponownie złożyć wniosek w ciągu jednego miesiąca.

3. Jeżeli Komisja nie poczyniła uwag lub gdy jej uwagi zostały należycie wzięte pod uwagę, Komisja przyjmuje decyzję w sprawie zatwierdzenia zmian do umowy partnerskiej oraz odpowiednich programów bez zbędnej zwłoki.
4. W drodze odstępstwa od ust. 1, jeżeli pomoc finansowa jest udostępniana państwu członkowskiemu zgodnie z ust. 1 lit. d) i jest związana z programem dostosowawczym, Komisja może – nie czekając na wniosek od państwa członkowskiego – zmienić umowę partnerską i programy w celu maksymalizacji wpływu dostępnych funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych na wzrost gospodarczy i konkurencyjność. W celu zapewnienia skutecznej realizacji umowy partnerskiej i odpowiednich programów Komisja angażuje się w ich zarządzanie jak określono w programie dostosowawczym lub w protokole ustaleń podpisanym z danym państwem członkowskim.
5. Jeżeli państwo członkowskie nie odpowie na wezwanie Komisji, o którym mowa w ust. 1, lub nie zareaguje w zadowalający sposób w terminie jednego miesiąca na uwagi Komisji, o których mowa w ust. 2, Komisja może w ciągu trzech miesięcy po przesłaniu swoich uwag przyjąć, w drodze aktów wykonawczych, decyzję zawieszającą w całości lub części płatności w odniesieniu do danych programów.
6. Komisja zawiesza, w drodze aktów wykonawczych, w całości lub części płatności i zobowiązania w odniesieniu do danych programów, jeżeli:
 - (a) Rada zdecyduje, że państwo członkowskie nie przestrzega szczególnych środków określonych przez Radę zgodnie z art. 136 ust. 1 Traktatu;
 - (b) Rada zdecyduje zgodnie z art. 126 ust. 8 lub art. 126 ust. 11 Traktatu, że dane państwo członkowskie nie podjęło skutecznych działań w celu skorygowania nadmiernego deficytu; albo
 - (c) Rada stwierdzi, zgodnie z art. 8 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr [...] /2011 [w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania], że w dwóch następujących po sobie przypadkach państwo członkowskie nie przedstawiło wystarczającego planu działań naprawczych lub Rada przyjmie decyzję, w której stwierdza, że dane państwo członkowskie nie zastosowało się do zalecenia, zgodnie z art. 10 ust. 4 wspomnianego rozporządzenia;
 - (d) Komisja stwierdzi, że państwo członkowskie nie podjęło środków w celu wykonania programu dostosowawczego, o których mowa w rozporządzeniu Rady (UE) nr 407/2010 lub w rozporządzeniu Rady (WE) nr 332/2002 i w związku z tym postanowi o niezatwierdzeniu wypłaty pomocy finansowej przyznanej temu państwu członkowskiemu; lub
 - (e) Rada dyrektorów europejskiego mechanizmu stabilności stwierdzi, że warunek, pod którym państwu członkowskiemu udzielono pomocy finansowej w formie pożyczki w ramach europejskiego mechanizmu

stabilności, nie został spełniony i w związku z tym postanowi o niewypłaceniu wsparcia dotyczącego stabilności, przyznanego temu państwu członkowskiemu.

7. Decydując się na zawieszenie w całości lub części płatności lub zobowiązań zgodnie z, odpowiednio, ust. 5 i 6, Komisja dopilnowuje, aby zawieszenie było proporcjonalne i skuteczne, biorąc pod uwagę sytuację gospodarczą i społeczną danego państwa członkowskiego i z poszanowaniem zasady równego traktowania państw członkowskich, w szczególności biorąc pod uwagę wpływ zawieszenia na gospodarkę danego państwa członkowskiego.
8. Komisja bezzwłocznie znosi zawieszenie płatności i zobowiązań, w przypadku gdy państwo członkowskie zaproponowało zmiany do umowy partnerskiej i odpowiednich programów zgodnie z prośbą Komisji i zmiany te zostały zatwierdzone przez Komisję oraz, w stosownych przypadkach:
 - (a) Rada zdecydowała, że państwo członkowskie przestrzega szczególnych środków określonych przez Radę zgodnie z art. 136 ust. 1 Traktatu;
 - (b) Procedura nadmiernego deficytu zostaje zawieszona zgodnie z art. 9 rozporządzenia (WE) nr 1467/97 lub Rada zdecydowała zgodnie z art. 126 ust. 12 Traktatu o uchyleniu decyzji w sprawie istnienia nadmiernego deficytu;
 - (c) Rada przyjęła plan działań naprawczych przedstawiony przez dane państwo członkowskie zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr [...] [rozporządzenie w sprawie nadmiernego zakłócenia równowagi] lub zawieszona zostaje procedura dotycząca nadmiernego zakłócenia równowagi zgodnie z art. 10 ust. 5 wspomnianego rozporządzenia, albo Rada zamknęła procedurę dotyczącą nadmiernego zakłócenia równowagi zgodnie z art. 11 wspomnianego rozporządzenia;
 - (d) Komisja stwierdziła, że państwo członkowskie podjęło środki w celu wykonania programu dostosowawczego, o którym mowa w rozporządzeniu Rady (UE) nr 407/2010 lub w rozporządzeniu Rady (WE) nr 332/2002, a w konsekwencji zdecydowała o zatwierdzeniu wypłaty pomocy finansowej przyznanej temu państwu członkowskiemu; lub
 - (e) Rada dyrektorów europejskiego mechanizmu stabilności stwierdziła, że warunek, pod którym państwu członkowskiemu udzielono pomocy finansowej w formie pożyczki w ramach europejskiego mechanizmu stabilności, został spełniony i w związku z tym postanowiła o wypłaceniu wsparcia dotyczącego stabilności przyznanego temu państwu członkowskiemu.

Jednocześnie Rada podejmuje decyzję, na podstawie wniosku Komisji, o ponownym ujęciu w budżecie zawieszonych zobowiązań zgodnie z art. 8 rozporządzenia Rady (UE) nr [...] ustanawiającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2014-2020.

Zwiększenie płatności dla państwa członkowskiego mającego tymczasowe trudności budżetowe

1. Na wniosek państwa członkowskiego płatności okresowe oraz płatności salda końcowego mogą zostać zwiększone o 10 punktów procentowych powyżej stopy współfinansowania dla każdego priorytetu w ramach EFRR, EFS i Funduszu Spójności lub dla każdego środka w ramach EFRROW i EFMR. Zwiększoną stopę, która nie może przekraczać 100 %, stosuje się do wniosków o płatność w okresie obrachunkowym, w którym państwo członkowskie przedstawiło swój wniosek, i w następnych okresach obrachunkowych, podczas których państwo członkowskie spełnia jeden z następujących warunków:
 - (a) jeżeli dane państwo członkowskie przyjęło euro, otrzymuje pomoc makrofinansową Unii na podstawie rozporządzenia Rady (UE) nr 407/2010³¹;
 - (b) jeżeli dane państwo członkowskie nie przyjęło euro, otrzymuje średnioterminową pomoc finansową zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 332/2002³²;
 - (c) pomoc finansowa jest udostępniana państwu członkowskiemu zgodnie z Porozumieniem ustanawiającym europejski mechanizm stabilności podpisany w dniu 11 lipca 2011 r.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania do programów w ramach rozporządzenia dotyczącego europejskiej współpracy terytorialnej.
2. Niezależnie od przepisów ust. 1 wsparcie Unii realizowane poprzez płatności okresowe i płatności salda końcowego nie jest wyższe niż wsparcie publiczne i maksymalna kwota wsparcia z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych dla każdego priorytetu w ramach EFRR, EFS i Funduszu Spójności, lub dla każdego środka w ramach EFRROW i EFMR, określone w decyzji Komisji o zatwierdzeniu programu.

³¹ Dz.U. L 118 z 12.5.2010, s. 1.

³² Dz.U. L 53 z 23.2.2002, s. 1.

TYTUŁ III

PROGRAMOWANIE

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne dotyczące funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych

Artykuł 23

Przygotowanie programów

1. Fundusze wdrażane są w ramach programów zgodnie z umową partnerską. Każdy program obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.
2. Programy sporządzane są przez państwa członkowskie lub jakikolwiek inny wyznaczony przez nie organ, we współpracy z partnerami.
3. Programy przedstawiane są przez państwa członkowskie w tym samym czasie, co umowy partnerskie, z wyjątkiem programów europejskiej współpracy terytorialnej, które są przedstawiane w ciągu sześciu miesięcy od momentu zatwierdzenia wspólnych ram strategicznych. Wszystkim programom towarzyszy ocena *ex ante*, o której mowa w art. 48.

Artykuł 24

Treść programów

1. Każdy program określa strategię dotyczącą wkładu programu do unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, która jest zgodna ze wspólnymi ramami strategicznymi i umową partnerską. Każdy program zawiera rozwiązania zapewniające skuteczne, efektywne i skoordynowane wdrażanie funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych i działań mających na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla beneficjentów.
2. Każdy program definiuje priorytety określające cele szczegółowe, środki finansowe wsparcia z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz odpowiednie współfinansowanie krajowe.
3. Każdy priorytet określa wskaźniki służące do oceny postępów realizacji programu w kierunku osiągnięcia celów jako podstawę dla monitoringu, oceny i oceny wykonania. Obejmują one:

- (a) wskaźniki finansowe odnoszące się do przydzielonych wydatków;
- (b) wskaźniki produktu odnoszące się do wspieranych operacji;
- (c) wskaźniki rezultatu odnoszące się do priorytetu.

W przepisach dotyczących poszczególnych funduszy określa się wspólne wskaźniki dla każdego funduszu objętego zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ewentualnie wskaźniki specyficzne dla programu.

- 4. Każdy program, z wyjątkiem programów obejmujących wyłącznie pomoc techniczną, zawiera opis działań mających na celu uwzględnienie zasad określonych w art. 7 i 8.
- 5. Każdy program, z wyjątkiem programów, w których pomoc techniczna jest podejmowana w ramach konkretnego programu, określa orientacyjną kwotę wsparcia, która ma być zastosowana do celu dotyczącego zmiany klimatu.
- 6. Państwa członkowskie sporządzają programy zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.

Artykuł 25

Procedura przyjmowania programów

- 1. Komisja ocenia spójność programów z niniejszym rozporządzeniem, przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy, skutecznością ich wkładu w cele tematyczne i priorytety Unii specyficzne dla każdego funduszu objętego zakresem wspólnych ram strategicznych, wspólnymi ramami strategicznymi, umowami partnerskimi, zaleceniami dla poszczególnych państw przyjętymi na podstawie art. 121 ust. 2 Traktatu oraz z zaleceniami Rady przyjętymi na podstawie art. 148 ust. 4 Traktatu, biorąc pod uwagę ocenę *ex ante*. Ocena dotyczy w szczególności adekwatności strategii programu, wskaźników, odpowiednich celów ogólnych i szczegółowych oraz alokacji środków budżetowych.
- 2. Komisja przedstawia swoje uwagi w ciągu trzech miesięcy od daty przedłożenia programu. Państwa członkowskie dostarczają Komisji wszystkich niezbędnych dodatkowych informacji oraz, w stosownych przypadkach, wprowadzają zmiany w projekcie programu.
- 3. Zgodnie z zasadami dotyczącymi poszczególnych funduszy Komisja zatwierdza każdy program nie później niż sześć miesięcy po jego formalnym przedłożeniu przez państwo członkowskie, pod warunkiem że wszystkie uwagi przedstawione przez Komisję zostały w zadowalającym stopniu uwzględnione, jednak nie wcześniej niż dnia 1 stycznia 2014 r. lub przed przyjęciem przez Komisję decyzji zatwierdzającej umowę partnerską.

Zmiana programów

1. Wnioski o zmianę programów przedstawiane przez państwa członkowskie muszą być odpowiednio uzasadnione, a w szczególności wskazywać oczekiwany wpływ zmian w programie na realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz na osiągnięcie szczegółowych celów określonych w programie, biorąc pod uwagę wspólne ramy strategiczne i umowę partnerską. Do wniosku dołączany jest zmieniony program oraz, w stosownych przypadkach, zmieniona umowa partnerska.

W przypadku zmiany programów w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” odpowiednie umowy partnerskie nie są zmieniane.

2. Komisja dokonuje oceny informacji dostarczonych zgodnie z ust. 1, biorąc pod uwagę uzasadnienie przedstawione przez państwo członkowskie. Komisja może poczynić uwagi, a państwo członkowskie przedstawia Komisji wszelkie niezbędne dodatkowe informacje. Zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy Komisja zatwierdza wnioski o zmianę programu nie później niż w terminie pięciu miesięcy od ich formalnego złożenia przez państwo członkowskie, pod warunkiem że wszystkie uwagi przedstawione przez Komisję zostały w sposób zadowalający uwzględnione. Komisja, w stosownych przypadkach, zmienia jednocześnie decyzję zatwierdzającą umowę partnerską zgodnie z art. 15 ust. 3.

Udział Europejskiego Banku Inwestycyjnego

1. Na wniosek państw członkowskich EBI może uczestniczyć w przygotowywaniu umowy partnerskiej, jak również w działaniach związanych z przygotowywaniem operacji, w szczególności przy dużych projektach, instrumentach finansowych i partnerstwach publiczno-prywatnych.
2. Komisja może konsultować się z EBI przed przyjęciem umowy partnerskiej lub programów.
3. Komisja może zwrócić się do EBI o zbadanie jakości technicznej oraz zasadności ekonomicznej i finansowej dużych projektów i o pomoc w zakresie wdrażania lub opracowywania instrumentów finansowych.
4. Komisja, wprowadzając w życie przepisy niniejszego rozporządzenia, może udzielać EBI dotacji lub zawierać z EBI umowy o wykonanie usług, obejmujące inicjatywy realizowane w oparciu o programowanie wieloletnie. Zobowiązanie wkładów budżetu Unii w odniesieniu do tych dotacji lub umów o wykonanie usług jest przeprowadzane corocznie.

ROZDZIAŁ II

Rozwój kierowany przez lokalną społeczność

Artykuł 28

Rozwój kierowany przez lokalną społeczność

1. Rozwój kierowany przez lokalną społeczność, który w odniesieniu do EFRROW określany jest nazwą LEADER – inicjatywa wspólnotowa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, jest:
 - (a) skoncentrowany na konkretnych terytoriach subregionalnych;
 - (b) kierowany przez lokalną społeczność w postaci lokalnych grup działania, w których skład wchodzi przedstawiciele publicznych i prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych, przy czym na poziomie podejmowania decyzji ani sektor publiczny, ani żadna z grup interesu nie reprezentuje więcej niż 49 % głosów;
 - (c) prowadzony na podstawie zintegrowanych i wielosektorowych strategii rozwoju lokalnego;
 - (d) zaprojektowany z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału oraz zawiera elementy innowacyjne w kontekście lokalnym i zakłada tworzenie sieci kontaktów oraz, w stosownych przypadkach, współpracę.
2. Wsparcie z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych na rzecz rozwoju lokalnego jest spójne i skoordynowane między poszczególnymi funduszami. Jest to osiągnięte między innymi poprzez skoordynowane rozwijanie potencjału, wybór, zatwierdzanie i finansowanie strategii rozwoju lokalnego oraz grupy rozwoju lokalnego.
3. W przypadku gdy komisja odpowiedzialna za strategię rozwoju lokalnego ustanowiona na podstawie art. 29 ust. 3 stwierdza, że realizacja wybranej strategii rozwoju lokalnego wymaga wsparcia ze strony więcej niż jednego funduszu, może zostać wyznaczony fundusz podstawowy.
4. W przypadku wyznaczenia funduszu podstawowego koszty bieżące oraz działania w zakresie aktywizacji i tworzenia sieci związane ze strategią rozwoju lokalnego są finansowane wyłącznie z funduszu podstawowego .
5. Rozwój lokalny wspierany z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych jest prowadzony w ramach jednego lub więcej priorytetów programu.

Artykuł 29

Strategie rozwoju lokalnego

1. Strategia rozwoju lokalnego zawiera przynajmniej następujące elementy:

- (a) definicję obszaru i ludności objętych strategią;
 - (b) analizę potrzeb i potencjału obszaru w zakresie rozwoju, w tym analizę mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń;
 - (c) opis strategii i jej celów, opis zintegrowanego i innowacyjnego charakteru strategii oraz hierarchię celów, w tym jasne i wymierne cele dotyczące produktów/usług lub rezultatów. Strategia jest spójna z odpowiednimi programami wszystkich zaangażowanych funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych;
 - (d) opis procesu zaangażowania społeczności w opracowanie strategii;
 - (e) plan działania wskazujący, w jaki sposób cele przekładają się na działania;
 - (f) opis rozwiązań w zakresie zarządzania i monitorowania strategii wykazujący potencjał lokalnej grupy działania do realizacji strategii oraz opis szczegółowych uzgodnień dotyczących oceny;
 - (g) plan finansowy strategii, w tym planowaną alokację każdego z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych.
2. Państwa członkowskie określają kryteria wyboru strategii rozwoju lokalnego. Przepisy dotyczące poszczególnych funduszy mogą określać kryteria wyboru.
 3. Strategie rozwoju lokalnego wybierane są przez komisję utworzoną w tym celu przez właściwe instytucje zarządzające programami.
 4. Wybór i zatwierdzenie wszystkich strategii rozwoju lokalnego zostają zakończone najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r.
 5. W decyzji dotyczącej zatwierdzenia strategii rozwoju lokalnego przez instytucję zarządzającą określa się alokację każdego z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych. Określa się w niej również role organów odpowiedzialnych za realizację odpowiednich programów w odniesieniu do wszystkich zadań wykonawczych dotyczących realizacji celów strategii.
 6. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 142 dotyczących definicji obszaru i ludności objętych strategią, o której mowa w ust. 1 lit. a).

Artykuł 30

Lokalne grupy działania

1. Lokalne grupy działania opracowują i realizują strategie rozwoju lokalnego.

Państwa członkowskie określają odnośne role lokalnej grupy działania i organów odpowiedzialnych za realizację odpowiednich programów w odniesieniu do wszystkich zadań wykonawczych strategii.

2. Instytucja zarządzająca dopilnowuje, aby lokalne grupy działania wybrały jednego partnera w ramach grupy jako głównego partnera do spraw administracyjnych i finansowych, albo zrzeszyły się w ustanowionej zgodnie z prawem wspólnej strukturze.
3. Zadania lokalnych grup działania obejmują:
 - (a) rozwijanie potencjału podmiotów lokalnych do opracowywania i realizowania operacji;
 - (b) opracowanie niedyskryminującej i przejrzystej procedury i kryteriów wyboru operacji, które pozwalają uniknąć konfliktów interesów, gwarantując, że co najmniej 50 % głosów w decyzjach dotyczących wyboru pochodzi od partnerów spoza sektora publicznego, przewidując możliwość odwołania się od decyzji w sprawie wyboru i umożliwiając wybór w drodze procedury pisemnej;
 - (c) zapewnianie spójności ze strategią rozwoju lokalnego podczas wyboru operacji poprzez uszeregowanie ich pod względem ważności w zależności od ich wkładu w realizację celów strategii;
 - (d) opracowanie i publikowanie zaproszeń do składania wniosków lub trwająca procedura składania projektów, w tym określanie kryteriów wyboru;
 - (e) przyjmowanie wniosków o wsparcie i dokonywanie ich oceny;
 - (f) wybór operacji i ustalanie kwoty wsparcia oraz, w stosownych przypadkach, przedkładanie wniosków do organu odpowiedzialnego za ostateczną weryfikację kwalifikowalności przed zatwierdzeniem;
 - (g) monitorowanie realizacji strategii rozwoju lokalnego i operacji będących przedmiotem wsparcia oraz przeprowadzanie szczegółowych działań w zakresie oceny związanych ze strategią rozwoju lokalnego.

Artykuł 31

Wsparcie z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych na rzecz rozwoju lokalnego

Wsparcie rozwoju lokalnego obejmuje:

- (a) koszty pomocy przygotowawczej;
- (b) realizację operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego;
- (c) przygotowanie i realizację działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania;
- (d) koszty bieżące i związane z aktywizacją w ramach strategii rozwoju lokalnego do wysokości 25 % całkowitych wydatków publicznych poniesionych w ramach strategii rozwoju lokalnego.

TYTUŁ IV

INSTRUMENTY FINANSOWE

Artykuł 32

Instrumenty finansowe

1. Fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych mogą być wykorzystywane w celu wspierania instrumentów finansowych w ramach programu, w tym zorganizowanych poprzez fundusze funduszy, aby przyczynić się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w ramach priorytetu, w oparciu o ocenę *ex ante*, w której stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku lub nieoptymalny poziom inwestycji oraz zapotrzebowanie na inwestycje.

Instrumenty finansowe mogą być łączone z dotacjami, dotacjami na spłatę odsetek i dotacjami na opłaty gwarancyjne. W takim przypadku należy prowadzić oddzielną dokumentację w odniesieniu do każdej formy finansowania.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 142 określających szczegółowe zasady dotyczące oceny *ex ante* instrumentów finansowych, łączenia wsparcia udzielonego ostatecznym odbiorcom poprzez dotacje, dotacje na spłatę odsetek, dotacje na opłaty gwarancyjne i instrumenty finansowe, dodatkowe szczegółowe przepisy dotyczące kwalifikowalności wydatków i zasady określające rodzaje działań, które nie są wspierane za pomocą instrumentów finansowych.

2. Ostateczni odbiorcy otrzymujący wsparcie z instrumentów finansowych mogą również otrzymać dotacje lub inną pomoc z programu lub z innego instrumentu wspieranego przez budżet Unii. W takim przypadku należy prowadzić oddzielną dokumentację w odniesieniu do każdego źródła finansowania.
3. Wkłady rzeczowe nie stanowią wydatków kwalifikowalnych w odniesieniu do instrumentów finansowych, z wyjątkiem wkładów w postaci gruntów lub nieruchomości w odniesieniu do inwestycji mającej na celu wspieranie rozwoju obszarów miejskich lub rewitalizację obszarów miejskich, jeżeli dane grunty lub nieruchomości stanowią część inwestycji. Takie wkłady w postaci gruntów lub nieruchomości są kwalifikowalne, pod warunkiem spełnienia wymogów art. 59.

Artykuł 33

Wdrażanie instrumentów finansowych

1. Wykonując art. 32, instytucje zarządzające mogą zapewnić wkład finansowy na rzecz następujących instrumentów finansowych:

- (a) instrumenty finansowe ustanowione na poziomie Unii, zarządzane bezpośrednio lub pośrednio przez Komisję;
 - (b) instrumenty finansowe ustanowione na poziomie krajowym, regionalnym, transnarodowym lub transgranicznym, zarządzane przez instytucję zarządzającą lub na jej odpowiedzialność.
- 2. Tytuł [VIII] rozporządzenia finansowego ma zastosowanie do instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 1 lit. a). Wkłady z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych do instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 1 lit. a), są umieszczane na odrębnych rachunkach oraz wykorzystywane zgodnie z celami funduszy objętych zakresem wspólnych ram strukturalnych, na potrzeby wspierania działań i ostatecznych odbiorców, zgodnie z programem lub programami, z których takie wkłady są dokonywane.
- 3. W przypadku instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 1 lit. b), instytucja zarządzająca może zapewnić wkład finansowy na rzecz następujących instrumentów finansowych:
 - (a) instrumenty finansowe zgodne ze standardowymi warunkami ustanowionymi przez Komisję w drodze aktów wykonawczych zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 143 ust. 3;
 - (b) już istniejące lub nowo powstałe instrumenty finansowe, które są specjalnie zaprojektowane do osiągnięcia zamierzonego celu i które są zgodne z obowiązującymi przepisami unijnymi i krajowymi.

Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 142 ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące niektórych rodzajów instrumentów finansowych, o których mowa w lit. b), jak również produktów, które mogą być dostarczone poprzez te instrumenty.

- 4. Przy wspieraniu instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 1 lit. b), instytucja zarządzająca może:
 - (a) inwestować w kapitał już istniejących lub nowo utworzonych podmiotów prawnych, w tym w podmiotów finansowanych z innych funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, zajmujących się wdrażaniem instrumentów finansowych zgodnie z celami odpowiednich funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, które podejmują się zadań wykonawczych; wsparcie takich inwestycji jest ograniczone do kwot niezbędnych do wdrożenia nowych instrumentów finansowych zgodnych z celami niniejszego rozporządzenia; lub
 - (b) powierzyć zadania wykonawcze:
 - (i) Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu;
 - (ii) międzynarodowym instytucjom finansowym, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały, lub instytucjom finansowym z siedzibą w państwie członkowskim, dążącym do osiągnięcia celów interesu publicznego pod nadzorem organu

publicznego, wybranym zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi i krajowymi;

(iii) podmiotowi prawa publicznego lub prywatnego, wybranemu zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi i krajowymi.

(c) bezpośrednio podjąć się zadań wykonawczych, w przypadku instrumentów finansowych obejmujących wyłącznie pożyczki lub gwarancje.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 142 ustanawiających przepisy dotyczące umów w sprawie finansowania, roli i odpowiedzialności podmiotów, którym powierzono zadania wykonawcze, jak również kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie.

5. Przy wdrażaniu instrumentów finansowych poprzez fundusze funduszy podmioty, o których mowa w ust. 4 lit. b) ppkt (i) oraz (ii), mogą powierzyć część wykonywanych przez siebie zadań wykonawczych pośrednikom finansowym, pod warunkiem że podmioty te dopilnują, na własną odpowiedzialność, aby tacy pośrednicy spełniali kryteria określone w [art. 57 i art. 131 ust. 1, 1a i 3] rozporządzenia finansowego. Pośrednicy finansowi są wybierani na podstawie otwartych, przejrzystych, proporcjonalnych i niedyskryminujących procedur, niedopuszczających do konfliktów interesów.
6. Podmioty, o których mowa w ust. 4 lit. b), którym powierzono zadania wykonawcze, otwierają rachunki powiernicze w swoim imieniu oraz w imieniu instytucji zarządzającej. Aktywa przechowywane na takich rachunkach powierniczych są zarządzane zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami i zgodnie z właściwymi zasadami ostrożności oraz charakteryzują się odpowiednią płynnością.
7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 142 określających szczegółowe przepisy dotyczące szczególnych wymagań w odniesieniu do przenoszenia aktywów i zarządzania aktywami zarządzanymi przez podmioty, którym powierzono zadania wykonawcze, jak również w odniesieniu do wymiany aktywów pomiędzy EUR i krajowymi walutami.

Artykuł 34

Wdrażanie niektórych instrumentów finansowych

1. Organy akredytowane zgodnie z art. 64 nie przeprowadzają żadnych weryfikacji na miejscu operacji obejmujących instrumenty finansowe wdrożone na podstawie art. 33 ust. 1 lit. a). Otrzymują one regularne sprawozdania z kontroli od organów odpowiedzialnych za wdrażanie tych instrumentów finansowych.
2. Organy odpowiedzialne za audyt programów nie przeprowadzają audytów operacji obejmujących instrumenty finansowe wdrożone na podstawie art. 33 ust. 1 lit. a), ani systemów zarządzania i kontroli odnoszących się do tych instrumentów. Otrzymują one regularne sprawozdania z kontroli od audytorów wyznaczonych w porozumieniach ustanawiających te instrumenty finansowe.

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 142 dotyczących uzgodnień w sprawie kontroli i zarządzania instrumentami finansowymi wdrażanymi na podstawie art. 33 ust. 1 lit. a) i art. 33 ust. 4 lit. b) ppkt (i), (ii) oraz (iii).

Artykuł 35

Wnioski o płatność, w tym wydatki na instrumenty finansowe

1. W odniesieniu do instrumentów finansowych, o których mowa w art. 33 ust. 1 lit. a), wniosek o płatność zawiera oraz odrębnie ujawnia łączną kwotę wsparcia wypłaconego do danego instrumentu finansowego.
2. W odniesieniu do instrumentów finansowych, o których mowa w art. 33 ust. 1 lit. b), wdrażanych zgodnie z art. 33 ust. 4 lit. a) i b), łączne kwalifikowalne wydatki przedstawione we wniosku o płatność obejmują oraz odrębnie ujawniają łączną kwotę wsparcia, które zostało wypłacone lub ma być wypłacone do instrumentu finansowego z przeznaczeniem na inwestycje na rzecz ostatecznych odbiorców, które mają zostać dokonane w ustalonym okresie wynoszącym maksymalnie dwa lata, włączając koszty zarządzania lub opłaty za zarządzanie.
3. Kwota wyliczona zgodnie z ust. 2 jest dostosowywana w kolejnych wnioskach o płatność w celu uwzględnienia różnicy między kwotą wsparcia wypłaconą wcześniej do danego instrumentu finansowego a kwotami faktycznie zainwestowanymi na rzecz ostatecznych odbiorców, powiększonymi o koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie. Kwoty te ujawnia się odrębnie we wniosku o płatność.
4. W odniesieniu do instrumentów finansowych, o których mowa w art. 33 ust. 1 lit. b), wdrażanych zgodnie z art. 33 ust. 4 lit. c), wniosek o płatność obejmuje łączną kwotę płatności dokonanych przez instytucję zarządzającą na inwestycje na rzecz ostatecznych odbiorców. Kwoty te ujawnia się odrębnie we wniosku o płatność.
5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania, w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 142, szczegółowych przepisów dotyczących płatności i wycofania płatności do instrumentów finansowych oraz możliwych konsekwencji w odniesieniu do wniosków o płatność.

Artykuł 36

Wydatki kwalifikowalne w momencie zamknięcia

1. W momencie zamknięcia programu wydatki kwalifikowalne w ramach instrumentu finansowego stanowi łączna kwota faktycznie wypłacona lub, w przypadku funduszy gwarancyjnych, zobowiązania zaciągnięte przez instrument finansowy w okresie kwalifikowalności, o którym mowa w art. 55 ust. 2, odpowiadająca:

- (a) płatnościom na rzecz ostatecznych odbiorców;
 - (b) zasobom przeznaczonym na umowy gwarancyjne, zaległe lub takie, których termin zapadalności już upłynął, w celu pokrycia ewentualnych strat związanych z pożyczkami, obliczonym zgodnie z ostrożną oceną ryzyka *ex ante*, obejmującym wielokrotność kwoty nowych pożyczek lub innych instrumentów obciążonych ryzykiem na nowe inwestycje na rzecz ostatecznych odbiorców;
 - (c) dotacjom na spłatę odsetek lub dotacjom na opłaty gwarancyjne, należne do zapłaty za okres nie dłuższy niż 10 lat po okresie kwalifikowalności, ustanowionym w art. 55 ust. 2, stosowanym w połączeniu z instrumentami finansowymi, wypłaconym na rachunek powierniczy ustanowiony specjalnie w tym celu, w celu skutecznego wydatkowania środków po okresie kwalifikowalności, ustanowionym w art. 55 ust. 2, ale w odniesieniu do pożyczek lub innych instrumentów obciążonych ryzykiem, wydatkowanym na inwestycje na rzecz ostatecznych odbiorców w okresie kwalifikowalności, ustanowionym w art. 55 ust. 2;
 - (d) zwrotowi poniesionych kosztów zarządzania lub opłat za zarządzanie instrumentem finansowym.
2. W przypadku instrumentów kapitałowych i mikrokredytów skapitalizowane koszty zarządzania lub opłaty za zarządzanie należne za okres nieprzekraczający 5 lat po okresie kwalifikowalności, o którym mowa w art. 55 ust. 2, w odniesieniu do inwestycji na rzecz ostatecznych odbiorców, które miały miejsce w tym okresie kwalifikowalności i które nie mogą być objęte przepisami art. 37 i art. 38, mogą być traktowane jako wydatki kwalifikowalne, jeżeli zostaną wpłacone na rachunek powierniczy ustanowiony specjalnie w tym celu.
3. Wydatki kwalifikowalne określone zgodnie z ust. 1 i 2 nie mogą przekraczać sumy:
- (i) łącznej kwoty wsparcia z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych wypłaconych do instrumentu finansowego; oraz
 - (ii) odpowiedniego współfinansowania krajowego.
4. Komisja jest upoważniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 142 dotyczących ustanowienia systemu kapitalizacji rocznych rat na dotacje na spłatę odsetek oraz dotacje na opłaty gwarancyjne.

Artykuł 37

Odsetki i inne korzyści generowane przez wsparcie z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych na rzecz instrumentów finansowych

1. Wsparcie z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych wypłacone do instrumentów finansowych zostaje umieszczone na oprocentowanych rachunkach prowadzonych w instytucjach finansowych w

państwach członkowskich lub zainwestowane w sposób tymczasowy zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

2. Odsetki i inne zyski związane ze wsparciem z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych wypłaconym do instrumentów finansowych są wykorzystywane do tych samych celów, co pierwotne wsparcie z tych funduszy w ramach tego samego instrumentu finansowego.
3. Instytucja zarządzająca musi zapewnić prowadzenie odpowiedniej dokumentacji dotyczącej wykorzystania odsetek i innych korzyści.

Artykuł 38

Ponowne wykorzystanie środków związanych ze wsparciem z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych do momentu zamknięcia programu

1. Środki kapitałowe zwrócone do instrumentów finansowych z inwestycji lub z uwolnienia środków przewidzianych na umowy gwarancyjne, związane ze wsparciem z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, są ponownie wykorzystywane na dalsze inwestycje przez ten sam instrument finansowy lub inne instrumenty finansowe, zgodnie z celami programu lub programów.
2. Zyski i inne dochody, takie jak odsetki, opłaty gwarancyjne, dywidendy, zyski kapitałowe lub wszelkie wpływy wygenerowane w wyniku inwestycji, związane ze wsparciem z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych na rzecz instrumentu finansowego, są wykorzystywane do poniższych celów, w stosownych przypadkach, do wysokości koniecznych kwot:
 - (a) zwrot poniesionych kosztów zarządzania i uiszczenie opłat za zarządzanie instrumentem finansowym;
 - (b) preferencyjne wynagrodzenie inwestorów działających zgodnie z zasadą inwestycji w gospodarce rynkowej, którzy zapewniają środki będące odpowiednikiem wsparcia z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych do instrumentu finansowego lub którzy prowadzą wspólne inwestycje na poziomie ostatecznych odbiorców;
 - (c) dalsze inwestycje, za pośrednictwem tych samych lub innych instrumentów finansowych, zgodnie z celami danego programu lub programów.
3. Instytucja zarządzająca dopilnowuje, aby prowadzona była odpowiednia dokumentacja wykorzystania środków i korzyści, o których mowa w ust. 1 i 2.

Artykuł 39

Wykorzystanie środków pozostałych po zamknięciu programu

Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu dopilnowania, aby zasoby i zyski kapitałowe oraz inne dochody związane ze wsparciem z funduszy objętych

zakresem wspólnych ram strategicznych na rzecz instrumentów finansowych były wykorzystywane zgodnie z celami programu przez okres co najmniej 10 lat od daty zamknięcia programu.

Artykuł 40

Sprawozdanie z wdrażania instrumentów finansowych

1. Instytucja zarządzająca przesyła do Komisji specjalne sprawozdanie dotyczące operacji obejmujących instrumenty finansowe w postaci załącznika do rocznego sprawozdania z realizacji.
2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera, odnośnie do każdego instrumentu finansowego, następujące informacje:
 - (a) określenie programu operacyjnego i priorytetu, z których udzielane jest wsparcie z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych;
 - (b) opis danego instrumentu finansowego i uzgodnienia co do jego wdrażania;
 - (c) nazwy podmiotów, którym powierzono zadania wykonawcze;
 - (d) łączna kwota wsparcia, w podziale na programy i priorytety lub środki, na rzecz instrumentu finansowego, podana we wnioskach o płatność przedkładanych Komisji;
 - (e) łączna kwota wsparcia wypłaconego lub przyznanego w umowach gwarancyjnych przez instrument finansowy na rzecz ostatecznych odbiorców, w podziale na program i priorytet lub środek, podana we wnioskach o płatność przedłożonych Komisji;
 - (f) przychody instrumentu finansowego i zwroty do instrumentu finansowego;
 - (g) efekt mnożnikowy inwestycji dokonywanych w ramach instrumentu finansowego oraz wartość inwestycji i udziałów;
 - (h) wkład instrumentu finansowego w osiągnięcie wskaźników danego programu i priorytetu.
3. Komisja przyjmuje, w drodze aktu wykonawczego, zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 143 ust. 3, jednolite warunki dotyczące monitorowania i dostarczania Komisji informacji w zakresie monitorowania, w tym odnośnie instrumentów finansowych, o których mowa w art. 33 ust. 1 lit. a).

TYTUŁ V

MONITOROWANIE I OCENA

ROZDZIAŁ I

Monitorowanie

SEKCJA I

MONITOROWANIE PROGRAMÓW

Artykuł 41

Komitety monitorujące

1. W terminie trzech miesięcy od daty powiadomienia państwa członkowskiego o decyzji dotyczącej przyjęcia programu państwo członkowskie ustanawia komitet w celu monitorowania realizacji programu, w porozumieniu z instytucją zarządzającą.

Państwo członkowskie może ustanowić jeden komitet monitorujący dla programów współfinansowanych z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych.

2. Każdy komitet monitorujący sporządza i przyjmuje swój regulamin.

Artykuł 42

Skład komitetu monitorującego

1. Komitet monitorujący składa się z przedstawicieli instytucji zarządzającej, wszelkich instytucji pośredniczących i przedstawicieli partnerów. Każdy członek komitetu monitorującego ma prawo głosu.

W skład komitetu monitorującego program w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” wchodzi również przedstawiciele każdego państwa trzeciego uczestniczącego w tym programie.

2. Komisja uczestniczy w pracach komitetu monitorującego, pełniąc rolę doradczą.
3. Jeżeli EBI wnosi wkład w program, może on uczestniczyć w pracach komitetu monitorującego w charakterze doradczym.
4. Komitetowi monitorującemu przewodniczy przedstawiciel państwa członkowskiego lub instytucji zarządzającej.

Funkcje komitetu monitorującego

1. Komitet monitorujący zbiera się co najmniej raz w roku i dokonuje przeglądu realizacji programu i postępów w osiąganiu jego celów. Bierze przy tym pod uwagę dane finansowe, wskaźniki ogólne i specyficzne dla programu, w tym zmiany we wskaźnikach rezultatu i postępy w osiąganiu wartości docelowych ujętych ilościowo oraz celów pośrednich określonych w podstawie oceny wykonania.
2. Komitet monitorujący szczegółowo bada wszelkie kwestie, które wpływają na wykonanie programu.
3. Komitet monitorujący jest konsultowany i wydaje opinię w sprawie wszelkich zmian programu zaproponowanych przez instytucję zarządzającą.
4. Komitet monitorujący może wydawać zalecenia dla instytucji zarządzającej dotyczące realizacji programu i jego oceny. Monitoruje on działania podjęte w następstwie tych zaleceń.

Sprawozdania z realizacji

1. Od 2016 do 2022 r. włącznie państwo członkowskie przedstawia Komisji coroczne sprawozdanie z realizacji programu w poprzednim roku budżetowym.

Państwo członkowskie przedstawia końcowe sprawozdanie z realizacji programu do dnia 30 września 2023 r. w przypadku EFRR, EFS i Funduszu Spójności oraz roczne sprawozdanie z realizacji w przypadku EFRROW i EFMR.
2. Roczne sprawozdania z realizacji zawierają informacje na temat realizacji programu i jego priorytetów w odniesieniu do danych finansowych, ogólnych i specyficznych dla programu wskaźników oraz wartości docelowych ujętych ilościowo, w tym zmian we wskaźnikach rezultatu i celach pośrednich określonych w podstawie oceny wykonania. Przekazane dane odnoszą się do wartości wskaźników dla w pełni zrealizowanych operacji, a także dla wybranych operacji. W sprawozdaniach tych przedstawia się również działania podejmowane w celu spełnienia uwarunkowań *ex ante* i wszelkie kwestie, które wpływają na wykonanie programu, oraz podjęte środki naprawcze.
3. W rocznym sprawozdaniu z realizacji przedłożonym w 2017 r. ustala się i ocenia informacje określone w ust. 2, a także postępy poczynione na drodze do osiągnięcia celów programu, w tym udział funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych we wskaźnikach rezultatu, jeżeli dostępne są dowody pochodzące z ocen. Sprawozdanie to obejmuje również ocenę realizacji działań mających na celu uwzględnienie zasad określonych w art. 6, 7 i 8, oraz informacje na temat wsparcia wykorzystanego do realizacji celów dotyczących zmiany klimatu.

4. W odniesieniu do funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych roczne sprawozdanie z realizacji przedłożone w 2019 r. oraz końcowe sprawozdanie z realizacji zawierają, oprócz informacji i oceny, o których mowa w ust. 2 i 3, informacje i oceny dotyczące postępów na drodze do osiągnięcia celów programu i jego wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.
5. Roczne sprawozdania z realizacji, o których mowa w ust. 1-4, uznaje się za dopuszczalne, jeżeli zawierają wszystkie informacje wymagane w tych ustępach. Komisja, w terminie 15 dni roboczych od otrzymania rocznego sprawozdania z realizacji, informuje państwo członkowskie, jeżeli sprawozdanie nie jest dopuszczalne; w razie niespełnienia przez Komisję tego wymogu sprawozdanie zostaje uznane za dopuszczalne.
6. Komisja analizuje roczne sprawozdania z realizacji i informuje państwo członkowskie o swoich uwagach w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania rocznego sprawozdania z realizacji i w ciągu 5 miesięcy od otrzymania sprawozdania końcowego. W przypadku gdy Komisja nie przekaże uwag w tych terminach, sprawozdania uznaje się za przyjęte.
7. Komisja może wydawać zalecenia w celu rozwiązania wszelkich kwestii, które mają wpływ na realizację programu. Jeżeli takie zalecenia zostaną sformułowane, instytucja zarządzająca w ciągu trzech miesięcy informuje Komisję o przedsięwziętych środkach naprawczych.
8. Do wiadomości publicznej podaje się streszczenie zawartości rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji.

Artykuł 45

Coroczne posiedzenie przeglądowe

1. Coroczne posiedzenie przeglądowe, w którym uczestniczy Komisja i każde państwo członkowskie, jest organizowane co roku, począwszy od 2016 r. do 2022 r. włącznie, w celu zbadania wykonania poszczególnych programów, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, rocznego sprawozdania z realizacji oraz uwag i zaleceń Komisji.
2. Coroczne posiedzenie przeglądowe może dotyczyć więcej niż jednego programu. W 2017 r. i 2019 r. coroczne posiedzenie przeglądowe obejmuje wszystkie programy w państwie członkowskim, z uwzględnieniem sprawozdań z postępu prac złożonych w tych latach przez państwo członkowskie zgodnie z art. 46.
3. Państwo członkowskie i Komisja mogą uzgodnić, że nie będą organizować corocznego posiedzenia przeglądowego w sprawie programu w latach innych niż 2017 i 2019.
4. Corocznemu posiedzeniu przeglądowemu przewodniczy Komisja.

5. Państwo członkowskie dopilnowuje, aby po posiedzeniu podjęto odpowiednie działania następcze w celu uwzględniania wszelkich uwag Komisji.

SEKCJA II

POSTĘPY STRATEGICZNE

Artykuł 46

Sprawozdanie z postępu prac

1. Do dnia 30 czerwca 2017 r. oraz do dnia 30 czerwca 2019 r. państwo członkowskie przedstawia Komisji sprawozdanie z postępów w realizacji umowy partnerskiej, odpowiednio na dzień 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2018 r.
2. Sprawozdanie z postępu prac zawiera ocenę oraz informacje na temat:
 - (a) zmian w zakresie potrzeb rozwojowych w państwie członkowskim od przyjęcia umowy partnerskiej;
 - (b) postępów w realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, w szczególności w odniesieniu do celów pośrednich określonych dla poszczególnych programów w podstawie oceny wykonania oraz w odniesieniu do wsparcia wykorzystanego na cele dotyczące zmiany klimatu;
 - (c) tego, czy działania podjęte w celu spełnienia uwarunkowań *ex ante* niespełnionych w dniu przyjęcia umowy partnerskiej zostały zrealizowane zgodnie z ustalonym harmonogramem;
 - (d) wdrożenia mechanizmów mających zapewnić koordynację pomiędzy funduszami objętymi zakresem wspólnych ram strategicznych a innymi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowymi oraz EBI;
 - (e) postępów w realizacji obszarów priorytetowych w zakresie współpracy;
 - (f) działań podjętych w celu wzmocnienia potencjału organów państw członkowskich i, w stosownych przypadkach, beneficjentów w zakresie zarządzania funduszami objętymi zakresem wspólnych ram strategicznych i ich wykorzystania;
 - (g) planowanych działań i odpowiadających im w programach celów, które mają służyć zmniejszaniu obciążeń administracyjnych dla beneficjentów;
 - (h) roli partnerów, o których mowa w art. 5, w realizacji umowy partnerskiej.
3. Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od daty przedłożenia sprawozdania z postępu prac, Komisja stwierdzi, że przekazane informacje są niepełne lub niejasne,

może zwrócić się do państwa członkowskiego o udzielenie dodatkowych informacji. Państwo członkowskie udziela Komisji żądanych informacji w ciągu trzech miesięcy i, w stosownych przypadkach, odpowiednio zmienia sprawozdanie z postępu prac.

4. W 2017 r. i 2019 r. Komisja przygotowuje sprawozdanie strategiczne podsumowujące sprawozdania państw członkowskich z postępu prac i przekazuje je do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów.
5. W 2018 r. i w 2020 r. Komisja umieszcza w swoim rocznym sprawozdaniu z postępu prac na wiosenne posiedzenie Rady Europejskiej część poświęconą podsumowaniu sprawozdania strategicznego, w szczególności w odniesieniu do postępów w realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.

ROZDZIAŁ II

Ocena

Artykuł 47

Przepisy ogólne

1. Oceny przeprowadza się w celu poprawy jakości projektowania i realizacji programów, jak również w celu analizy ich efektywności, skuteczności oraz ich wpływu. Wpływ programów jest oceniany zgodnie z misją odpowiedniego funduszu objętego zakresem wspólnych ram strategicznych w odniesieniu do celów unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu³³, jak również w odniesieniu do PKB oraz bezrobocia, w stosownych przypadkach.
2. Państwa członkowskie zapewniają zasoby niezbędne do przeprowadzenia ocen i dopilnowują, aby stosowane były procedury mające na celu wyprodukowanie i zgromadzenie danych niezbędnych do przeprowadzenia ocen, w tym danych odnoszących się do wskaźników ogólnych i, w stosownych przypadkach, specyficznych dla programu.
3. Oceny przeprowadzają eksperci, którzy są funkcjonalnie niezależni od podmiotów odpowiedzialnych za realizację programu. Komisja przedstawia wytyczne dotyczące tego, w jaki sposób przeprowadzać oceny.
4. Wszystkie oceny są podawane do wiadomości publicznej w całości.

³³ Zob. najważniejsze cele strategii „Europa 2020”.

Ocena *ex ante*

1. Państwa członkowskie przeprowadzają oceny *ex ante* w celu poprawy jakości projektowania każdego programu.
2. Za przeprowadzenie ocen *ex ante* odpowiada organ odpowiedzialny za przygotowanie programów. Oceny są przekazywane Komisji w tym samym czasie, co program, wraz ze streszczeniem. W przepisach dotyczących poszczególnych funduszy można ustanowić progi, poniżej których ocena *ex ante* może zostać połączona z oceną innego programu.
3. Oceny *ex ante* obejmują analizę:
 - (i) wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, przy uwzględnieniu wybranych celów tematycznych i priorytetów oraz potrzeb krajowych i regionalnych;
 - (j) spójności wewnętrznej proponowanego programu lub działania i jego związku z innymi istotnymi instrumentami;
 - (k) spójności alokacji zasobów budżetowych z celami programu;
 - (l) spójności wybranych celów tematycznych, priorytetów i odpowiadających im celów programów ze wspólnymi ramami strategicznymi, umową partnerską oraz zaleceniami dla poszczególnych państw przyjętymi na podstawie art. 121 ust. 2 Traktatu oraz zaleceniami Rady przyjętymi na podstawie art. 148 ust. 4 Traktatu;
 - (m) adekwatności i zrozumiałości proponowanych wskaźników właściwych dla programu;
 - (n) sposobu, w jaki oczekiwane produkty/usługi przyczynią się do osiągnięcia rezultatów;
 - (o) czy wartości docelowe ujęte ilościowo dotyczące wskaźników są realistyczne, przy uwzględnieniu przewidywanego wsparcia z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych;
 - (p) uzasadnienia proponowanej formy wsparcia;
 - (q) adekwatności zasobów ludzkich i zdolności administracyjnych do zarządzania programem;
 - (r) przydatności procedur monitorowania programu oraz gromadzenia danych koniecznych do przeprowadzenia ocen;
 - (s) przydatności celów pośrednich wybranych na potrzeby podstawy oceny wykonania;

- (t) adekwatności planowanych środków mających na celu promowanie równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz zapobieganie dyskryminacji;
 - (u) adekwatności planowanych środków mających na celu promowanie zrównoważonego rozwoju.
4. Ocena *ex ante* obejmuje, w stosownych przypadkach, wymogi dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko określone w wykonaniu dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko³⁴.

Artykuł 49

Ocena podczas okresu programowania

1. Instytucja zarządzająca sporządza dla każdego programu plan oceny i przedkłada go zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.
2. Państwa członkowskie zapewniają właściwy potencjał przeprowadzenia oceny.
3. Podczas okresu programowania instytucje zarządzające przeprowadzają oceny, w tym oceny w celu analizy efektywności, skuteczności i wpływu każdego programu na podstawie planu oceny. Co najmniej raz podczas okresu programowania ocena obejmuje analizę sposobu, w jaki wsparcie z funduszy przyczyniło się do osiągnięcia celów w odniesieniu do każdej osi priorytetowej. Wszystkie oceny powinny być zbadane przez komitet monitorujący i przesłane do Komisji.
4. Komisja może z własnej inicjatywy przeprowadzać oceny programów operacyjnych.

Artykuł 50

Ocena ex post

Ocena *ex post* jest przeprowadzana przez Komisję lub państwa członkowskie, w ścisłej współpracy. Oceny *ex-post* badają skuteczność i efektywność funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ich wkład w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, zgodnie ze szczegółowymi wymogami ustanowionymi w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy. Oceny *ex post* zostają zakończone do dnia 31 grudnia 2023 r.

TYTUŁ VI

³⁴ Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30.

POMOC TECHNICZNA

Artykuł 51

Pomoc techniczna z inicjatywy Komisji

1. Z inicjatywy lub w imieniu Komisji fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych mogą wspierać pomoc w zakresie przygotowania i monitorowania, a także pomoc administracyjną i techniczną oraz środki oceny, audytu i kontroli, które są niezbędne do wykonania niniejszego rozporządzenia.

Działania te obejmują, ale nie ograniczają się do:

- (a) pomocy w przygotowaniu i ocenie projektów, w tym wraz z EBI;
- (b) wsparcia w zakresie wzmocnienia struktur instytucjonalnych i tworzenia potencjału administracyjnego w celu skutecznego zarządzania funduszami objętymi zakresem wspólnych ram strategicznych;
- (c) badań związanych ze sprawozdawczością Komisji w zakresie funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz sprawozdania na temat spójności;
- (d) środków związanych z analizą, zarządzaniem, monitorowaniem, wymianą informacji oraz wdrażaniem funduszy objętych zakresem wspólnych ram strukturalnych, a także środków odnoszących się do wdrażania systemów kontroli oraz pomocy technicznej i administracyjnej;
- (e) ocen, ekspertyz, statystyk i badań, również o charakterze ogólnym, dotyczących obecnego i przyszłego funkcjonowania funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, które mogą być przeprowadzane, w stosownych przypadkach, przez EBI;
- (f) działań mających na celu rozpowszechnianie informacji, wspieranie tworzenia sieci, prowadzenia działań komunikacyjnych, podnoszenia świadomości, promowania współpracy i wymiany doświadczeń, w tym z państwami trzecimi; W celu uzyskania większej wydajności działań informacyjnych skierowanych do ogółu społeczeństwa oraz w celu wzmocnienia efektu synergii między działaniami komunikacyjnymi podejmowanymi z inicjatywy Komisji środki przeznaczone na działania komunikacyjne na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny również obejmować przekazywanie informacji na temat priorytetów politycznych Unii Europejskiej, o ile są one związane z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia.
- (g) instalacji, obsługi i łączenia informatycznych systemów zarządzania, monitorowania, audytu, kontroli i oceny;

- (h) działań zmierzających do poprawy metod oceny oraz wymiany informacji na temat praktyk w zakresie oceny;
- (i) działań związanych z audytem.
- (j) wzmocnienia potencjału krajowego i regionalnego w zakresie planowania inwestycyjnego, oceny potrzeb, przygotowania, opracowywania i wdrażania instrumentów finansowych, wspólnych planów działania oraz dużych projektów, w tym wspólnych inicjatyw z EBI.

Artykuł 52

Pomoc techniczna państw członkowskich

1. Z inicjatywy państwa członkowskiego z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych mogą być wspierane działania w zakresie przygotowania, zarządzania, monitorowania, oceny, informacji i komunikacji, tworzenia sieci, rozpatrywania skarg oraz kontroli i audytu. Fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych mogą być wykorzystane przez państwo członkowskie do wspierania działań na rzecz zmniejszenia obciążenia administracyjnego dla beneficjentów, w tym działań takich jak systemy elektronicznej wymiany danych oraz działań mających na celu wzmocnienie potencjału organów państwa członkowskiego i beneficjentów w zakresie zarządzania i wykorzystania tych funduszy. Działania te mogą dotyczyć poprzedzających oraz kolejnych okresów programowania.
2. Przepisy dotyczące poszczególnych funduszy mogą dodawać lub wyłączać działania, które mogą być finansowane w ramach pomocy technicznej każdego funduszu objętego zakresem wspólnych ram strategicznych.

TYTUŁ VII

WSPARCIE FINANSOWE Z FUNDUSZY OBJĘTYCH ZAKRESEM WSPÓLNYCH RAM STRATEGICZNYCH

ROZDZIAŁ I

Wsparcie z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych

Artykuł 53

Określenie stopy współfinansowania

1. Stopę lub stopy współfinansowania i maksymalną kwotę pomocy z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych ustala się w decyzji Komisji w sprawie przyjęcia programu, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.
2. Działania pomocy technicznej realizowane z inicjatywy lub w imieniu Komisji mogą być finansowane w 100 %.

Artykuł 54

Operacje przynoszące dochód

1. Dochody netto, które zostaną uzyskane po zakończeniu operacji w konkretnym okresie odniesienia, są określane z wyprzedzeniem za pomocą jednej z następujących metod:
 - a) zastosowanie zryczałtowanej stawki procentowej dochodów dla danego typu operacji;
 - b) obliczanie bieżącej wartości dochodu netto z operacji, biorąc pod uwagę zastosowanie zasady „zanieczyszczający płaci” oraz, w stosownych przypadkach, zasady sprawiedliwości w powiązaniu ze względną zamożnością danego państwa członkowskiego.

Kwalifikowalne wydatki na operacje, które mają być współfinansowane, nie przekraczają bieżącej wartości kosztu inwestycji operacji pomniejszonej o bieżącą wartość dochodów netto, określoną zgodnie z jedną z tych metod.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych, zgodnie z art. 142, dotyczących definicji stawki zryczałtowanej, o której mowa w lit. a) powyżej.

Komisja przyjmuje metodykę opisaną w lit. b) w drodze aktów wykonawczych zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 143 ust. 3.

2. W przypadku gdy nie ma możliwości obiektywnego określenia dochodów z wyprzedzeniem zgodnie z metodami określonymi w ust. 1, dochód netto wytworzony w okresie trzech lat od zakończenia operacji lub do dnia 30 września 2023 r., w zależności od tego, która data jest wcześniejsza, jest odliczany od wydatków deklarowanych Komisji.
3. Ustępy 1 i 2 stosuje się jedynie do operacji, których łączny koszt przekracza 1 000 000 EUR.
4. Niniejszego artykułu nie stosuje się w odniesieniu do EFS.
5. Ustępy 1 i 2 nie mają zastosowania do operacji podlegających zasadom dotyczącym pomocy państwa ani do wsparcia na rzecz instrumentów finansowych lub dokonywanego przez takie instrumenty.

ROZDZIAŁ II

Kwalifikowalność wydatków i czas trwania

Artykuł 55

Kwalifikowalność

1. Kwalifikowalność wydatków ustala się na podstawie przepisów krajowych, z wyjątkiem przypadków, w których szczegółowe przepisy zostały ustanowione w niniejszym rozporządzeniu lub na jego podstawie bądź w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy lub na ich podstawie.
2. Wydatki kwalifikują się do wkładu z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, jeżeli zostały poniesione i zapłacone przez beneficjenta między dniem przedłożenia programu Komisji lub dniem 1 stycznia 2014 r., w zależności od tego, która data jest wcześniejsza, a dniem 31 grudnia 2022 r. Ponadto wydatki kwalifikują się do otrzymania wkładu z EFRROW i EFMR tylko wówczas, jeżeli odpowiednia pomoc jest rzeczywiście wypłacona przez agencję płatniczą pomiędzy dniem 1 stycznia 2014 r. a dniem 31 grudnia 2022 r.
3. W przypadku kosztów zwracanych na podstawie art. 57 ust. 1 lit. b) i c) działania stanowiące podstawę do zwrotu przeprowadza się w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.
4. Operacje nie mogą zostać wybrane do wsparcia z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych, jeśli zostały one fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem do instytucji zarządzającej wniosku o

finansowanie w ramach programu operacyjnego, niezależnie od tego, czy wszystkie powiązane płatności zostały dokonane przez beneficjenta.

5. Niniejszy artykuł stosuje się bez uszczerbku dla zasad kwalifikowalności pomocy technicznej z inicjatywy Komisji określonych w art. 51.
6. Dochód netto wygenerowany bezpośrednio przez operację podczas jej realizacji, który nie został wzięty pod uwagę w czasie zatwierdzania operacji, zostaje odjęty od wydatków kwalifikowalnych operacji we wniosku o płatność końcową złożonym przez beneficjenta. Zasada ta nie ma zastosowania do instrumentów finansowych i nagród.
7. W przypadku zmiany programu wydatki, które stają się kwalifikowalne dzięki zmianie programu, kwalifikują się dopiero od daty przedłożenia Komisji wniosku o zmianę.
8. Operacja może otrzymać wsparcie z przynajmniej jednego funduszu objętego zakresem wspólnych ram strukturalnych i z innych instrumentów unijnych, pod warunkiem że wydatki ujęte we wniosku o płatność dotyczącym zwrotu przez jeden z tych funduszy nie są objęte ani wsparciem z innego unijnego funduszu lub instrumentu unijnego, ani wsparciem z tego samego funduszu w ramach innego programu operacyjnego.

Artykuł 56

Formy wsparcia

Fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych są wykorzystywane w celu zapewnienia wsparcia w formie dotacji, nagród, pomocy podlegającej zwrotowi i instrumentów finansowych, bądź też ich kombinacji.

W przypadku pomocy podlegającej zwrotowi wsparcie zwrócone organowi, który go udzielił, lub innemu właściwemu organowi państwa członkowskiego jest przechowywane na oddzielnym rachunku i ponownie wykorzystywane do tego samego celu lub zgodnie z celami programu.

Artykuł 57

Formy dotacji

1. Dotacje mogą mieć następujące formy:
 - (a) zwrot kosztów kwalifikowalnych, które zostały rzeczywiście poniesione i zapłacone, wraz, w stosownych przypadkach, wkładami rzeczowymi i amortyzacją;
 - (b) standardowa skala kosztów jednostkowych;
 - (c) płatności ryczałtowe nieprzekraczające 100 000 EUR wkładu publicznego;

- (d) finansowanie ryczałtowe, określone przez zastosowanie wartości procentowej do jednej lub kilku kategorii kosztów.
2. Możliwości, o których mowa w ust. 1, można łączyć wyłącznie w przypadku, gdy każda z nich dotyczy innej kategorii kosztów, lub w przypadku, gdy są one stosowane do odrębnych projektów stanowiących część operacji lub do kolejnych etapów operacji.
3. Jeżeli operacja lub projekt stanowiący część operacji są realizowane wyłącznie za pośrednictwem zamówień na wykonanie robót budowlanych, dostawę towarów lub świadczenie usług, zastosowanie ma tylko ust. 1 lit. a). Jeżeli zamówienie w ramach operacji lub projektu stanowiącego część operacji jest ograniczone do niektórych kategorii kosztów, mogą być stosowane wszystkie możliwości, o których mowa w ust. 1.
4. Koszty, o których mowa w ust. 1 lit. b), c) i d), ustala się z wyprzedzeniem na podstawie:
- (a) rzetelnej, sprawiedliwej i weryfikowalnej metody obliczeń w oparciu o:
 - (i) dane statystyczne bądź inne obiektywne informacje; lub
 - (ii) zweryfikowane dane historyczne poszczególnych beneficjentów lub zastosowanie ich zwykłej praktyki księgowania kosztów;
 - (b) metod i odpowiednich skal kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych i stawek zryczałtowanych stosowanych w ramach innych dziedzin polityki Unii w przypadku podobnego rodzaju operacji i beneficjenta;
 - (c) metod i odpowiednich skal kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych i stawek zryczałtowanych stosowanych w ramach systemów dotacji finansowanych w całości przez państwo członkowskie w przypadku podobnego rodzaju operacji i beneficjenta;
 - (d) stawek ustalonych niniejszym rozporządzeniem lub przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy,
5. Dokument określający warunki wsparcia dla każdej operacji określa metodę, którą należy zastosować do określenia kosztów operacji, oraz warunki płatności dotacji.

Artykuł 58

Finansowanie poprzez stawki zryczałtowane w przypadku kosztów pośrednich dla dotacji

W przypadku gdy realizacja operacji prowadzi do powstania kosztów pośrednich, mogą one być obliczone jako stawka zryczałtowana w jeden z następujących sposobów:

- (a) według stawki zryczałtowanej w wysokości do 20 % bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdy stawka jest obliczana na podstawie rzetelnej, sprawiedliwej i weryfikowalnej metody obliczeń lub metody stosowanej w ramach systemów dotacji finansowanych w całości przez państwo członkowskie w przypadku podobnego rodzaju operacji i beneficjenta;
- (b) według stawki zryczałtowanej w wysokości do 15 % kwalifikowalnych kosztów związanych z pracownikami;
- (c) według stawki zryczałtowanej stosowanej do kosztów bezpośrednich kwalifikowalnych na podstawie istniejących metod i odpowiednich stawek stosowanych w innych dziedzinach polityki Unii w przypadku podobnego rodzaju operacji i beneficjenta.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych, zgodnie z art. 142, dotyczących definicji stawki zryczałtowanej i powiązanych metod, o których mowa w lit. c) powyżej.

Artykuł 59

Specjalne zasady kwalifikowalności w przypadku dotacji

1. Wkłady rzeczowe w formie robót budowlanych, towarów, usług, gruntów i nieruchomości, w przypadku których nie dokonano żadnych płatności w gotówce poświadczonych fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej, mogą stanowić wydatki kwalifikowalne, jeżeli pozwalają na to zasady kwalifikowalności funduszy i programu operacyjnego oraz z zastrzeżeniem spełnienia wszystkich wymienionych poniżej warunków:
 - (a) wsparcie publiczne wypłacana na rzecz operacji obejmującej wkłady rzeczowe nie przekracza łącznych wydatków kwalifikowanych, z wyłączeniem wkładów rzeczowych, na zakończenie operacji;
 - (b) wartość przypisana wkładom rzeczowym nie przekracza kosztów ogólnie przyjętych na danym rynku;
 - (c) wartość i dostarczenie wkładów mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji;
 - (d) w przypadku udostępnienia gruntu lub nieruchomości ich wartość jest poświadczana przez niezależnego, wykwalifikowanego eksperta lub należycie upoważniony organ urzędowy i nie przekracza limitu ustanowionego w ust. 3 lit. b);
 - (e) w przypadku wkładów rzeczowych w formie nieodpłatnej pracy wartość takiej pracy jest określana z uwzględnieniem zweryfikowanego czasu poświęconego na pracę i wysokości wynagrodzenia za pracę równoważną.
2. Koszty amortyzacji mogą być uznane za kwalifikowalne pod następującymi warunkami:
 - (a) pozwalają na to zasady kwalifikowalności programu;

- (b) kwota wydatków jest należycie uzasadniona dokumentami poświadczającymi o wartości dowodowej równoważnej fakturom, jeżeli kwota ta jest zwracana w formie, o której mowa w art. 57 ust. 1 lit. a);
 - (c) koszty odnoszą się wyłącznie do okresu wsparcia dla operacji;
 - (d) dotacje publiczne nie zostały wykorzystane na uzyskanie aktywów podlegających amortyzacji.
3. Następujące koszty nie kwalifikują się do wkładu z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strukturalnych:
- (a) odsetki od zadłużenia;
 - (b) zakup gruntów niezabudowanych i zabudowanych na kwotę przekraczającą 10 % łącznych wydatków kwalifikowalnych dla danej operacji. W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach może zostać dozwolony wyższy odsetek dla operacji dotyczących ochrony środowiska naturalnego;
 - (c) podatek od wartości dodanej (VAT). Kwoty VAT są jednak kwalifikowalne, jeżeli nie istnieje możliwość ich odzyskania na mocy prawodawstwa krajowego VAT i jeżeli są płacone przez beneficjentów innych niż osoby niepodlegające opodatkowaniu zgodnie z definicją podaną w art. 13 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2006/112/WE, pod warunkiem że takie kwoty VAT nie są ponoszone w związku z zapewnianiem infrastruktury.

Artykuł 60

Kwalifikowalność operacji w zależności od lokalizacji

1. Operacje otrzymujące wsparcie z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strukturalnych, z zastrzeżeniem odstępstw, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz przepisów dotyczących poszczególnych funduszy, są zlokalizowane na obszarze objętym programem, w ramach którego są wspierane („obszar objęty programem”).
2. Instytucja zarządzająca może zgodzić się, aby operacja była realizowana poza obszarem objętym programem, ale na terytorium Unii, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:
 - (a) operacja przynosi korzyść dla obszaru objętego programem;
 - (b) łączna kwota przydzielona w ramach programu do operacji zlokalizowanych poza obszarem objętym programem nie przekracza 10 % wsparcia z EFRR, Funduszu Spójności i EFMR na poziomie priorytetu, lub 3 % wsparcia z EFRROW na poziomie programu;
 - (c) komitet monitorujący wyraził zgodę na operację lub rodzaje operacji, których to dotyczy;

- (d) obowiązki instytucji zarządzających programem w odniesieniu do zarządzania, kontroli i audytu operacji są pełnione przez organy odpowiedzialne za program, w ramach którego udziela się wsparcia danej operacji, lub organy te zawierają umowy z organami na obszarze, na którym dana operacja jest realizowana.
- 3. W przypadku operacji dotyczących działań promocyjnych wydatki mogą być ponoszone poza terytorium Unii, jeśli spełnione są warunki określone w ust. 2 lit. a) oraz zobowiązania w odniesieniu do zarządzania, kontroli i audytu operacji.
- 4. Ustępy 1–3 nie mają zastosowania do programów w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”, natomiast ustępy 2 i 3 nie mają zastosowania do programów operacyjnych wspieranych przez EFS.

Artykuł 61

Trwałość operacji

- 1. W przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne dokonuje się zwrotu wkładu z funduszy, jeżeli w okresie pięciu lat od płatności końcowej na rzecz beneficjenta lub w okresie ustalonym zgodnie z zasadami pomocy państwa, tam gdzie ma to zastosowanie:
 - (a) zaprzestano działalności produkcyjnej lub ją relokowano;
 - (b) nastąpiła zmiana własności elementu infrastruktury, który daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści; albo
 - (c) nastąpiła istotna zmiana wpływająca na charakter operacji, jej cele lub warunki realizacji, które mogłyby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów.

Kwoty nienależnie wypłacone w odniesieniu do takiej operacji są odzyskiwane przez państwo członkowskie.
- 2. W przypadku operacji wspieranych z EFS oraz operacji wspieranych z innych funduszy objętych zakresem wspólnych ram inwestycyjnych, które nie są inwestycjami w infrastrukturę lub inwestycjami produkcyjnymi, dokonuje się zwrotu wkładu z funduszu tylko wtedy, gdy są one objęte obowiązkiem utrzymania inwestycji zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy państwa oraz jeżeli zaprzestano działalności produkcyjnej lub ją relokowano w okresie ustalonym w tych przepisach.
- 3. Przepisy ust. 1 do 2 nie mają zastosowania do wkładów na rzecz instrumentów finansowych lub dokonywanych przez takie instrumenty lub na rzecz operacji, w przypadku których zaprzestano działalności produkcyjnej z powodu upadłości niezwiązanej z nieprzestrzeganiem prawa.
- 4. Ustępy 1 i 2 nie mają zastosowania do osób fizycznych, które są beneficjentami wsparcia inwestycyjnego i po zakończeniu operacji inwestycyjnej kwalifikują

się do otrzymania wsparcia i otrzymują wsparcie z EFG (rozporządzenie [2012] ustanawiające Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji), jeżeli dana inwestycja jest bezpośrednio związana z rodzajem działalności uznanym za kwalifikujący się do pomocy w ramach EFG.

TYTUŁ VIII

ZARZĄDZANIE I KONTROLA

ROZDZIAŁ I

Systemy zarządzania i kontroli

Artykuł 62

Ogólne zasady działania systemów zarządzania i kontroli

Systemy zarządzania i kontroli zapewniają:

- (a) określenie funkcji poszczególnych organów zajmujących się zarządzaniem i kontrolą oraz podział funkcji w obrębie każdego organu;
- (b) zgodność z zasadą rozdzielenia funkcji pomiędzy tymi organami i w ich obrębie;
- (c) procedury dla zapewnienia zasadności i prawidłowości deklarowanych wydatków;
- (d) wiarygodne systemy komputerowe służące prowadzeniu księgowości, przechowywaniu i przekazywaniu danych finansowych i danych na temat wskaźników, dla celów monitorowania i sprawozdawczości;
- (e) systemy sprawozdawczości i monitorowania, w przypadku gdy organ odpowiedzialny powierza wykonanie zadań innemu organowi;
- (f) ustalenia dotyczące audytu funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli;
- (g) systemy i procedury w celu zapewnienia stosowania właściwej ścieżki audytu;
- (h) zapobieganie, wykrywanie i korygowanie nieprawidłowości, w tym nadużyć finansowych, oraz odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami.

Obowiązki państw członkowskich

1. Państwa członkowskie wypełniają obowiązki w zakresie zarządzania, kontroli i audytu oraz przyjmują na siebie wynikające z tego obowiązki określone w przepisach w sprawie zarządzania dzielonego ustanowionych w rozporządzeniu finansowym i w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy. Zgodnie z zasadą zarządzania dzielonego państwa członkowskie są odpowiedzialne za zarządzanie programami i ich kontrolę.
2. Państwa członkowskie dopilnowują, aby systemy zarządzania i kontroli programów były ustanawiane zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy oraz aby systemy te funkcjonowały skutecznie.
3. Państwa członkowskie ustanawiają i wdrażają procedurę niezależnego badania i rozstrzygania skarg dotyczących wyboru lub realizacji operacji współfinansowanych z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych. Państwa członkowskie składają sprawozdania z wyników takich badań Komisji na jej żądanie.
4. Wszelkie oficjalne wymiany informacji między państwem członkowskim a Komisją odbywają się z wykorzystaniem systemu elektronicznej wymiany danych ustanowionego zgodnie z warunkami ustanowionymi przez Komisję w drodze aktów wykonawczych. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 143 ust. 3.

ROZDZIAŁ II

Akredytacja organów zarządzania i kontroli

Akredytacja i koordynacja

1. Zgodnie z [art. 56 ust. 3] rozporządzenia finansowego każdy podmiot odpowiedzialny za zarządzanie i kontrolę wydatków w ramach funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych jest akredytowany w drodze formalnej decyzji organu akredytującego na szczeblu ministerialnym.
2. Akredytacja jest przyznawana z zastrzeżeniem spełnienia przez ten podmiot kryteriów akredytacji dotyczących otoczenia wewnętrznego, działań kontrolnych, informacji i komunikacji oraz monitorowania, ustanowionych w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.
3. Akredytacja opiera się na opinii niezależnego organu audytowego, który ocenia zgodność podmiotu z kryteriami akredytacji. Niezależny organ audytowy przeprowadza swoje zadania zgodnie z międzynarodowymi standardami audytu.

4. Organ akredytujący nadzoruje podmiot akredytowany i wycofuje akredytację w drodze formalnej decyzji, jeżeli jedno lub więcej kryteriów akredytacji nie jest spełnione, chyba że podmiot ten podejmie niezbędne działania naprawcze w okresie próbnym, określanym przez organ akredytujący w zależności od wagi problemu. Organ akredytujący niezwłocznie powiadamia Komisję o ustanowieniu okresu próbnego dla podmiotu akredytowanego oraz o wszelkich decyzjach cofnięcia akredytacji.
5. Państwo członkowskie może wyznaczyć podmiot koordynujący, którego zadaniem jest kontaktowanie się z Komisją i dostarczanie jej informacji, propagowanie jednolitego stosowania przepisów UE, przygotowanie sprawozdania podsumowującego przedstawiającego ogólny przegląd wszystkich poświadczeń dotyczących zarządzania oraz opinii z audytu na poziomie krajowym, a także koordynacja wdrażania działań naprawczych w odniesieniu do niedociągnięć natury ogólnej.
6. Bez uszczerbku dla zasad ustanowionych w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy podmioty podlegające akredytacji zgodnie z ust. 1 to:
 - (a) w przypadku EFRR, EFS i Funduszu Spójności – instytucje zarządzające oraz, w stosownych przypadkach, instytucje certyfikujące;
 - (b) w przypadku EFRROW i EFMR – agencje płatnicze.

ROZDZIAŁ III

Kompetencje i uprawnienia Komisji

Artykuł 65

Kompetencje i uprawnienia Komisji

1. Komisja, na podstawie dostępnych informacji, w tym na podstawie procedury akredytacji, rocznego oświadczenia dotyczącego zarządzania, rocznego sprawozdania z kontroli, rocznej opinii z audytu, rocznego sprawozdania z realizacji oraz na podstawie audytów przeprowadzonych przez organy krajowe i unijne, upewnia się, że państwa członkowskie ustanowiły systemy zarządzania i kontroli zgodne z niniejszym rozporządzeniem i przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy oraz że systemy te funkcjonują skutecznie w okresie realizacji programów.
2. Bez uszczerbku dla audytów przeprowadzanych przez państwa członkowskie urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele Komisji mogą przeprowadzać audyty lub kontrole na miejscu za wcześniejszym powiadomieniem. Zakres takich audytów lub kontroli może obejmować w szczególności weryfikację skuteczności funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli w ramach programu lub jego części oraz ocenę należytego zarządzania finansami w odniesieniu do operacji lub programów. W audytach takich mogą uczestniczyć urzędnicy lub upoważnieni przedstawiciele państwa członkowskiego.

Urzednicy Komisji lub jej upowaznieni przedstawiciele, nalezycie umocowani do przeprowadzania audytów na miejscu, mają dostęp do wszystkich zapisów, dokumentów i metadanych, niezależnie od formy, w jakiej są one przechowywane, odnoszących się do operacji wspieranych z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych lub do systemów zarządzania i kontroli. Państwa członkowskie przekazują Komisji na jej żądanie kopie takich zapisów, dokumentów i metadanych.

Określone w niniejszym ustępie uprawnienia nie mają wpływu na stosowanie przepisów krajowych, które zastrzegają niektóre działania dla podmiotów specjalnie wyznaczonych na mocy prawodawstwa krajowego. Urzednicy i upowaznieni przedstawiciele Komisji nie uczestniczą między innymi w rewizjach domowych ani w formalnych przesłuchaniach osób przeprowadzanych w ramach prawodawstwa krajowego. Mają oni jednak dostęp do uzyskanych w ten sposób informacji.

3. Komisja może zażądać od państwa członkowskiego, aby podjęło działania niezbędne do zapewnienia skutecznego funkcjonowania jego systemów zarządzania i kontroli lub prawidłowości wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy.
4. Komisja może zażądać od danego państwa członkowskiego, aby przeanalizowało skargę złożoną do Komisji dotyczącą wyboru lub realizacji operacji współfinansowanych z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych bądź funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli.

TYTUŁ IX

ZARZĄDZANIE FINANSAMI, ROZLICZENIE RACHUNKÓW I KOREKTY FINANSOWE, UMORZENIE ZOBOWIĄZAŃ

ROZDZIAŁ I

Zarządzanie finansami

Artykuł 66

Zobowiązania budżetowe

Zobowiązania budżetowe Unii w odniesieniu do każdego programu są realizowane w ratach rocznych dla każdego funduszu w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. Decyzja Komisji w sprawie przyjęcia programu stanowi decyzję w sprawie finansowania w rozumieniu art. 75 ust. 2 rozporządzenia finansowego, a po jej notyfikacji zainteresowanemu państwu członkowskiemu – zobowiązanie prawne w rozumieniu tego rozporządzenia.

W przypadku każdego programu zobowiązanie budżetowe odnoszące się do pierwszej raty następuje po przyjęciu tego programu przez Komisję.

Zobowiązania budżetowe odnoszące się do kolejnych rat są realizowane przez Komisję przed dniem 1 maja każdego roku na podstawie decyzji wymienionej w akapicie drugim, z wyjątkiem sytuacji, w której zastosowanie ma art. 13 rozporządzenia finansowego.

W odniesieniu do rezerwy na wykonanie zobowiązania budżetowe następują po decyzji Komisji zatwierdzającej zmianę programu.

Artykuł 67

Wspólne zasady dotyczące płatności

1. Komisja dokonuje płatności wkładu z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych na rzecz każdego programu zgodnie ze środkami budżetowymi i z zastrzeżeniem dostępnego finansowania. Każdą płatność księguje się w ramach najwcześniej otwartego zobowiązania budżetowego odpowiedniego funduszu.
2. Płatności dokonuje się w formie płatności zaliczkowej, płatności okresowych, płatności salda rocznego, w stosownych przypadkach, oraz płatności salda końcowego.
3. Dla form wsparcia na podstawie art. 57 ust. 1 lit. b), c) i d) kwoty wypłacane na rzecz beneficjenta są traktowane jako wydatki kwalifikowalne.

Artykuł 68

Wspólne zasady obliczania płatności okresowych, płatności salda rocznego, w stosownych przypadkach, oraz płatności salda końcowego

Przepisy dotyczące poszczególnych funduszy ustanawiają zasady obliczania kwoty zwracanej jako płatność okresowa, płatność salda rocznego, w stosownych przypadkach, i płatność salda końcowego. Kwota ta jest funkcją konkretnej stopy współfinansowania mającej zastosowanie do wydatków kwalifikowalnych.

Artykuł 69

Wnioski o płatność

1. Szczegółowe procedury i informacje, które należy przedłożyć odnośnie wniosków o płatność są ustanowione w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.
2. Wniosek o płatność przedkładany Komisji zawiera wszelkie informacje niezbędne Komisji do sporządzenia rachunków zgodnie z art. 61 ust. 2 rozporządzenia finansowego.

Artykuł 70

Kumulacja płatności zaliczkowych i płatności okresowych

1. Skumulowana suma płatności zaliczkowych i płatności okresowych oraz, w stosownych przypadkach, płatności salda rocznego dokonywanych przez Komisję nie przekracza 95 % wkładu z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych do danego programu.
2. Po osiągnięciu pułapu 95 % państwa członkowskie nadal przekazują Komisji wnioski o płatność.

Artykuł 71

Stosowanie euro

Kwoty określone w programach przedstawianych przez państwa członkowskie, prognozach wydatków, zestawieniach wydatków, wnioskach o płatność, rocznych sprawozdaniach finansowych oraz wydatkach wymienionych w rocznych i końcowych sprawozdaniach z realizacji są denominowane w euro.

Artykuł 72

Wstępne płatności zaliczkowe

1. Zgodnie z decyzją Komisji w sprawie przyjęcia programu kwota wstępnych płatności zaliczkowych dla całego okresu programowania jest wypłacana przez Komisję. Kwota wstępnych płatności zaliczkowych jest wypłacana w ratach zgodnie z potrzebami budżetowymi. Raty są określane w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.
2. Płatności zaliczkowe są wykorzystywane wyłącznie do dokonywania płatności na rzecz beneficjentów podczas realizacji programu. Są bezzwłocznie udostępniane właściwemu podmiotowi w tym celu.

Artykuł 73

Rozliczenie wstępnych płatności zaliczkowych

Kwota wypłacona w ramach wstępnych płatności zaliczkowych zostaje całkowicie rozliczona na rachunkach Komisji najpóźniej w momencie zamknięcia programu operacyjnego.

Wstrzymanie biegu terminu płatności

1. Termin płatności dla wniosku o płatność okresową może zostać wstrzymany przez delegowanego urzędnika zatwierdzającego w rozumieniu rozporządzenia finansowego na okres nieprzekraczający dziewięciu miesięcy, jeżeli:
 - (a) po otrzymaniu informacji od krajowej lub unijnej instytucji audytowej istnieją dowody wskazujące na poważne niedociągnięcia w funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli;
 - (b) delegowany urzędnik zatwierdzający musi przeprowadzić dodatkowe weryfikacje po uzyskaniu informacji sugerujących, że wydatek ujęty we wniosku o płatność jest związany z nieprawidłowością, mającą poważne konsekwencje finansowe;
 - (c) nie przedłożono jednego z dokumentów wymaganych na podstawie art. 75 ust. 1;
2. Delegowany urzędnik zatwierdzający może ograniczyć wstrzymanie do części wydatków ujętych we wniosku o płatność, której dotyczą elementy, o których mowa w ust. 1. Delegowany urzędnik zatwierdzający niezwłocznie informuje państwo członkowskie i instytucję zarządzającą o przyczynach wstrzymania i wzywa ich do zaradzenia sytuacji. Wstrzymanie jest znoszone przez delegowanego urzędnika zatwierdzającego po przedsięwzięciu niezbędnych środków.

ROZDZIAŁ II

Rozliczenie rachunków i korekty finansowe

Składanie informacji

1. Do dnia 1 lutego roku następującego po zakończeniu okresu obrachunkowego państwo członkowskie przedkłada Komisji następujące dokumenty i informacje zgodnie z [art. 56] rozporządzenia finansowego:
 - (a) poświadczone roczne sprawozdania finansowe odpowiednich podmiotów akredytowanych zgodnie z art. 64;
 - (b) poświadczenie wiarygodności dotyczące zarządzania w odniesieniu do kompletności, rzetelności i prawdziwości rocznych sprawozdań finansowych, prawidłowości funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej, a także legalności i prawidłowości transakcji oraz przestrzegania zasady należytego zarządzania finansami;

- (c) streszczenie wyników wszelkich dostępnych audytów i kontroli, które zostały przeprowadzone, wraz z analizą systematycznie występujących lub powtarzających się niedociągnięć, jak również podjętych lub planowanych działań naprawczych;
 - (d) opinię z audytu przeprowadzonego przez wyznaczony niezależny organ audytowy w sprawie poświadczenia wiarygodności dotyczącego zarządzania, w tym kompletności, rzetelności i prawdziwości rocznych sprawozdań finansowych, prawidłowości funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej, a także w sprawie legalności i prawidłowości transakcji oraz przestrzegania zasady należytego zarządzania finansami; do opinii dołączone jest sprawozdanie przedstawiające wyniki audytów przeprowadzonych w odniesieniu do roku obrotowego objętego opinią.
- 2. Na wniosek Komisji państwo członkowskie udostępnia Komisji dalsze informacje. Jeśli państwo członkowskie nie dostarczy żądanych informacji w określonym przez Komisję terminie, Komisja może podjąć decyzję w sprawie rozliczenia rachunków w oparciu o posiadane informacje.
 - 3. Do dnia [15 lutego] roku następującego po zakończeniu okresu sprawozdawczego państwo członkowskie przedkłada Komisji sprawozdanie podsumowujące zgodnie z [art. 56 ust. 5] akapit ostatni rozporządzenia finansowego.

Artykuł 76

Rozliczenie rachunków

- 1. Do dnia 30 kwietnia roku następującego po zakończeniu okresu sprawozdawczego Komisja podejmuje decyzję, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy, w sprawie rozliczenia rachunków właściwych podmiotów akredytowanych na podstawie art. 64 w odniesieniu do każdego programu. Decyzja w sprawie rozliczenia rachunków dotyczy kompletności, dokładności i prawdziwości przedłożonych rocznych sprawozdań finansowych i nie narusza ewentualnych późniejszych korekt finansowych.
- 2. Procedury rocznego rozliczania rachunków ustanawia się w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

Artykuł 77

Korekty finansowe dokonywane przez Komisję

- 1. Komisja dokonuje korekt finansowych w drodze anulowania i odzyskiwania od państwa członkowskiego całości lub części wkładu Unii do programu w celu wyłączenia z finansowania unijnego wydatków, które naruszają obowiązujące prawo unijne i krajowe, w tym odnośnie do niedociągnięć w systemach zarządzania i kontroli państw członkowskich, które zostały wykryte przez Komisję lub Europejski Trybunał Obrachunkowy.

2. Naruszenie obowiązujących przepisów unijnych lub krajowych prowadzi do korekty finansowej tylko wówczas, gdy spełniony jest jeden z następujących warunków:
 - (a) naruszenie miało lub mogło mieć wpływ na wybór przez organ odpowiedzialny danej operacji do wsparcia z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych;
 - (b) istnieje ryzyko, że naruszenie to miało lub mogło mieć wpływ na kwotę wydatków zadeklarowanych do zwrotu z budżetu Unii.
3. Przy podejmowaniu decyzji o wysokości korekty finansowej na podstawie ust. 1 Komisja uwzględnia naturę i wagę naruszenia obowiązujących przepisów unijnych lub krajowych oraz jego wpływ finansowy na budżet Unii.
4. Kryteria i procedury dotyczące stosowania korekt finansowych ustanawia się w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

ROZDZIAŁ III

UMORZENIE ZOBOWIĄZAŃ

Artykuł 78

Zasady ogólne

1. Wszystkie programy podlegają procedurze umorzenia zobowiązań określonej na podstawie tego, że kwoty związane z zobowiązaniem, które nie są objęte płatnością zaliczkową lub wnioskiem o płatność w określonym okresie, zostają umorzone.
2. Zobowiązania odnoszące się do ostatniego roku tego okresu zostaną umorzone zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do zamknięcia programów.
3. Przepisy dotyczące poszczególnych funduszy określają dokładne stosowanie zasady umorzenia zobowiązań w odniesieniu do każdego funduszu objętego zakresem wspólnych ram strategicznych.
4. Ta część zobowiązań, która w dalszym ciągu pozostaje otwarta, zostaje umorzona, jeżeli dokumenty wymagane do zamknięcia nie zostały przedłożone Komisji w terminach ustanowionych w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy.

Wyjątki od umorzenia zobowiązań

1. Kwotę, której dotyczy umorzenie, pomniejsza się o kwoty, których organ odpowiedzialny nie był w stanie zadeklarować Komisji z powodu:
 - a) operacji zawieszonych w wyniku postępowania prawnego lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym; albo
 - b) działania siły wyższej mającej poważny wpływ na realizację całości lub części programu. Władze krajowe powołujące się na działanie siły wyższej wykazują jej bezpośrednie skutki dla realizacji całości lub części programu.

Z wnioskiem o zmniejszenie można wystąpić jeden raz, jeżeli zawieszenie lub działanie siły wyższej trwało nie dłużej niż jeden rok, lub więcej razy w zależności od czasu działania siły wyższej lub liczby lat, jakie upłynęły między decyzją prawną lub administracyjną zawieszającą realizację operacji a datą ostatecznej decyzji prawnej lub administracyjnej.
2. Państwo członkowskie przesyła Komisji informacje dotyczące wyjątków, o których mowa w ust. 1, w terminie do dnia 31 stycznia w odniesieniu do kwoty deklarowanej do końca poprzedniego roku.

Procedura

1. Komisja informuje państwo członkowskie i instytucję zarządzającą w odpowiednim terminie o każdorazowym wystąpieniu ryzyka zastosowania procedury umorzenia zobowiązań na podstawie art. 78.
2. Komisja informuje państwo członkowskie i instytucję zarządzającą o kwocie umorzenia wynikającej z informacji, którymi dysponuje na dzień 31 stycznia.
3. Państwo członkowskie ma dwa miesiące na zaakceptowanie kwoty, która ma zostać umorzona, lub przedstawienie swoich uwag.
4. Do dnia 30 czerwca państwo członkowskie przedkłada Komisji zmieniony plan finansowania uwzględniający w danym roku budżetowym zmniejszoną kwotę wsparcia w odniesieniu do jednego lub kilku priorytetów programu. W przypadku braku takiego zgłoszenia Komisja dokonuje zmiany planu finansowania poprzez zmniejszenie wkładu z funduszy objętych zakresem wspólnych ram strategicznych w danym roku budżetowym. Zmniejszenie to jest alokowane proporcjonalnie do każdego priorytetu.
5. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, zmienia decyzję w sprawie przyjęcia programu nie później niż dnia 30 września.

CZEŚĆ TRZECIA

PRZEPISY OGÓLNE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO EFRR, EFS I FUNDUSZU SPÓJNOŚCI

TYTUŁ I

CELE i RAMY FINANSOWE

ROZDZIAŁ I

Zadania, cele i zakres geograficzny wsparcia

Artykuł 81

Zadania i cele

1. Fundusze wnoszą wkład w opracowywanie i realizację działań Unii prowadzących do wzmocnienia jej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej zgodnie z art. 174 Traktatu.

Działania wspierane w ramach funduszy przyczyniają się do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.

2. Aby to osiągnąć, realizowane są następujące cele:
 - a) „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” w państwach członkowskich i regionach – cel wspierany ze wszystkich funduszy; oraz
 - b) „Europejska współpraca terytorialna” – cel wspierany z EFRR.

Artykuł 82

Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia

1. Fundusze strukturalne wspierają cel „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” we wszystkich regionach odpowiadających poziomowi 2 wspólnej klasyfikacji jednostek terytorialnych do celów statystycznych (zwanemu dalej „poziom NUTS 2”) ustanowionej rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003.

2. Środki na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” zostają rozdzielone między następujące trzy kategorie regionów na poziomie NUTS 2:
- (a) regiony słabiej rozwinięte, których PKB na mieszkańca jest niższy niż 75 % średniego PKB UE-27;
 - (b) regiony w okresie przejściowym, których PKB na mieszkańca wynosi między 75 % a 90 % średniej PKB UE-27;
 - (c) regiony lepiej rozwinięte, których PKB na mieszkańca jest wyższy niż 90 % średniej PKB UE-27.

Regiony są zaliczane do jednej z trzech kategorii na podstawie stosunku ich PKB na mieszkańca, mierzonego parytetem siły nabywczej i obliczanego na podstawie danych liczbowych Unii za okres od 2006 r. do 2008 r., do średniej PKB UE-27 w tym samym okresie odniesienia.

3. Fundusz Spójności udziela wsparcia tym państwom członkowskim, w których dochód narodowy brutto (DNB) na mieszkańca, mierzony parytetem siły nabywczej i obliczany na podstawie danych liczbowych Unii za okres od 2007 do 2009 r., wynosi mniej niż 90 % średniego DNB na mieszkańca UE-27 w tym samym okresie odniesienia.

Państwa członkowskie, które kwalifikują się do finansowania z Funduszu Spójności w 2013 r., lecz których nominalny DNB na jednego mieszkańca, obliczony zgodnie z akapitem pierwszym, przekracza 90 % średniego DNB na mieszkańca UE-27, otrzymują wsparcie z Funduszu Spójności przejściowo i na szczególnych zasadach.

4. Niezwłocznie po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia Komisja, w drodze aktu wykonawczego, przyjmuje decyzję ustanawiającą wykaz regionów spełniających kryteria jednej z trzech kategorii regionów, o których mowa w ust. 2, oraz państw członkowskich spełniających kryteria, o których mowa w ust. 3. Wykaz ten obowiązuje od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.
5. W 2017 r. Komisja dokonuje przeglądu kwalifikowalności państw członkowskich do Funduszu Spójności na podstawie danych liczbowych dotyczących DNB dla UE-27 za okres od 2013 r. do 2015 r. Państwa członkowskie, których nominalny DNB na mieszkańca przekracza 90 % średniego DNB na mieszkańca UE-27, otrzymują wsparcie z Funduszu Spójności przejściowo i na szczególnych zasadach.

ROZDZIAŁ II

Ramy finansowe

Artykuł 83

Zasoby ogólne

1. Dostępne zasoby ogólne przeznaczone na zobowiązania budżetowe z funduszy w okresie 2014-2020 wynoszą 336 020 492 848 EUR według cen z 2011 r., zgodnie z rocznym podziałem przedstawionym w załączniku II. Na potrzeby programowania, a następnie włączenia do budżetu ogólnego Unii, kwota zasobów ogólnych podlega indeksacji o 2 % rocznie.
2. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, przyjmuje decyzję w sprawie rocznego podziału zasobów ogólnych między państwa członkowskie, bez uszczerbku dla przepisów ust. 3 niniejszego artykułu i art. 84 ust. 7.
3. 0,35 % zasobów ogólnych przeznaczają się na pomoc techniczną z inicjatywy Komisji.

Artykuł 84

Środki na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” oraz „Europejska współpraca terytorialna”

1. Środki na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” ustala się na poziomie 96,52 % zasobów ogólnych (tj. na kwotę 324 320 492 844 EUR) i przydziela się w następujący sposób:
 - (a) 50,13 % (tj. kwota 162 589 839 384 EUR) dla regionów słabiej rozwiniętych;
 - (b) 12,01 % (tj. kwota 38 951 564 661 EUR) dla regionów w okresie przejściowym;
 - (c) 16,39 % (tj. kwota 53 142 922 017 EUR) dla regionów lepiej rozwiniętych;
 - (d) 21,19 % (tj. kwota 68 710 486 782 EUR) dla państw członkowskich wspieranych przez Fundusz Spójności;
 - (e) 0,29 % (tj. kwota 925 680 000 EUR) jako dodatkowe środki dla regionów najbardziej oddalonych, określonych w art. 349 Traktatu, oraz regionów na poziomie NUTS 2 spełniających kryteria określone w art. 2 Protokołu nr 6 do Traktatu o przystąpieniu Austrii, Finlandii i Szwecji.

Wszystkie regiony, których PKB na mieszkańca w okresie 2007-2013 wyniósł mniej niż 75 % średniej UE-25 w okresie odniesienia, lecz których PKB na mieszkańca wzrósł do ponad 75 % średniej UE-27, powinny otrzymać alokację z funduszy strukturalnych równą co najmniej dwóm trzecim ich alokacji na okres 2007-2013.

2. Przy podziale między państwa członkowskie stosuje się następujące kryteria:
 - (a) kwalifikująca się ludność, zamożność regionu, zamożność kraju oraz stopa bezrobocia w regionach słabiej rozwiniętych i w regionach w okresie przejściowym;
 - (b) kwalifikująca się ludność, zamożność regionu, stopa bezrobocia, wskaźnik zatrudnienia, poziom wykształcenia i gęstość zaludnienia w regionach lepiej rozwiniętych;
 - (c) ludność, zamożność kraju oraz powierzchnia w przypadku Funduszu Spójności.
3. Do EFS przydziela się co najmniej 25 % środków funduszy strukturalnych przeznaczonych dla regionów słabiej rozwiniętych, 40 % środków dla regionów w okresie przejściowym i 52 % środków dla regionów lepiej rozwiniętych w każdym państwie członkowskim. Do celów niniejszego przepisu wsparcie dla państwa członkowskiego poprzez [instrument „Żywność dla potrzebujących”] uznaje się za część udziału funduszy strukturalnych przydzielonego do EFS.
4. Wsparcie z Funduszu Spójności na infrastrukturę transportową w ramach instrumentu „Łącząc Europę” ustala się na poziomie 10 000 000 000 EUR.

Komisja, w drodze aktu wykonawczego, przyjmuje decyzję określającą kwoty, które mają zostać przeniesione z alokacji Funduszy Spójności dla każdego państwa członkowskiego dla całego okresu. Odpowiednio zmniejsza się przydział każdego państwa członkowskiego w ramach Funduszu Spójności.

Roczne środki odpowiadające wsparciu z Funduszu Spójności, o których mowa w akapicie pierwszym, zapisywane są we właściwych pozycjach budżetu instrumentu „Łącząc Europę” od roku budżetowego 2014.

Wsparcie z Funduszu Spójności w ramach instrumentu „Łącząc Europę” jest wdrażane zgodnie z art. [13] rozporządzenia (UE) [...] /2012 w sprawie utworzenia instrumentu „Łącząc Europę”³⁵ w odniesieniu do projektów wymienionych w załączniku 1 do tego rozporządzenia, przy czym najwyższy priorytet mają projekty zgodne z krajowymi alokacjami Funduszu Spójności.
5. Wsparcie z funduszy strukturalnych do [instrumentu „Żywność dla potrzebujących”] w ramach inwestycji na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia wynosi 2 500 000 000 EUR.

Komisja, w drodze aktu wykonawczego, przyjmuje decyzję określającą kwoty, które mają zostać przeniesione z przydziału funduszy strukturalnych dla

³⁵

Dz.U. ...

każdego państwa członkowskiego dla całego okresu, w każdym państwie członkowskim. Odpowiednio zmniejsza się przydział każdego państwa członkowskiego w ramach funduszy strukturalnych.

Roczne środki odpowiadające wsparciu z funduszy strukturalnych, o których mowa w akapicie pierwszym, zapisywane są we właściwych pozycjach budżetu [instrumentu „Żywność dla potrzebujących”] w roku budżetowym 2014.

6. 5 % środków na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” stanowi rezerwę na wykonanie, alokowaną zgodnie z art. 20.
7. 0,2 % środków EFRR na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” przeznacza się na działania innowacyjne z inicjatywy Komisji w dziedzinie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.
8. Środki na cel „Europejska współpraca terytorialna” ustala się na poziomie 3,48 % zasobów ogólnych dostępnych na cele zobowiązań budżetowych z funduszy na okres 2014-2020 (tj. w kwocie 11 700 000 004 EUR).

Artykuł 85

Brak możliwości przenoszenia środków

1. Całkowita kwota środków przydzielonych każdemu państwu członkowskiemu w odniesieniu do regionów słabiej rozwiniętych, regionów w okresie przejściowym i regionów lepiej rozwiniętych nie może być przenoszona między tymi kategoriami regionów.
2. W drodze odstępstwa od ust. 1, Komisja może uwzględnić, w należycie uzasadnionych okolicznościach związanych z realizacją jednego lub więcej celów tematycznych, wniosek państwa członkowskiego, złożony przy pierwszym przekazaniu umowy partnerskiej o przeniesienie do 2 % ogólnej kwoty środków z danej kategorii regionów do innych kategorii regionów.

Artykuł 86

Zasada dodatkowości

1. Do celów niniejszego artykułu stosuje się następujące definicje:
 - (1) „publiczne lub równoważne wydatki strukturalne” oznaczają nakłady brutto na środki trwałe sektora instytucji rządowych i samorządowych, podane w programach stabilności i konwergencji przygotowanych przez państwa członkowskie, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1466/97³⁶, aby przedstawić ich średniookresowe strategie budżetowe;
 - (2) „środki trwałe” oznaczają wszystkie rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne wytworzone w procesach produkcji, które same są

³⁶ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

wykorzystywane w procesach produkcji w sposób powtarzalny lub ciągły przez okres dłuższy niż jeden rok;

- (3) „nakłady brutto na środki trwałe”³⁷ obejmują nabycie pomniejszone o rozdysponowanie środków trwałych przez producentów będących rezydentami w ciągu danego okresu, powiększone o określone wartości wynikające z podniesienia walorów aktywów nieprodukowanych zrealizowane w wyniku działalności produkcyjnej producentów lub jednostek instytucjonalnych;
 - (4) „sektor instytucji rządowych i samorządowych” oznacza całość jednostek instytucjonalnych, które, oprócz wykonywania swoich zadań politycznych i pełnienia roli w dziedzinie regulacji gospodarki, wytwarzają głównie usługi nierynkowe (ewentualnie towary) do konsumpcji indywidualnej lub zbiorowej i dokonują redystrybucji dochodów i majątku³⁸.
2. Wsparcie z funduszy na inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia nie zastępuje publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych państwa członkowskiego.
 3. Państwa członkowskie utrzymują w okresie 2014-2020 publiczne lub równoważne wydatki strukturalne na poziomie co najmniej równym poziomowi odniesienia określone w umowie partnerskiej.

Średni roczny poziom odniesienia publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych na lata 2014-2020 ustala się w umowie partnerskiej na podstawie przeprowadzonej przez Komisję weryfikacji *ex ante* informacji dostarczonych w ramach umowy partnerskiej, przy uwzględnieniu średniego poziomu publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych ponoszonych rocznie w okresie 2007-2013.

Komisja i państwa członkowskie biorą pod uwagę ogólne warunki makroekonomiczne i szczególne lub wyjątkowe okoliczności, takie jak procesy prywatyzacyjne, lub wyjątkowy poziom publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych poniesionych przez państwo członkowskie w okresie 2007-2013. Uwzględniają także zmiany krajowych przydziałów z funduszy strukturalnych w porównaniu do lat 2007-2013.

4. Weryfikacja utrzymania w danym okresie poziomu publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” odbywa się wyłącznie w państwach członkowskich, w których regiony słabiej rozwinięte i regiony w okresie przejściowym obejmują co najmniej 15 % ogółu ludności.

³⁷ Zgodne z definicją europejskiego systemu rachunków narodowych (ESA) i przekazywane przez wszystkie 27 państw członkowskich w ich programach stabilności i konwergencji.

³⁸ Wyjaśnienie: Sektor instytucji rządowych i samorządowych składa się głównie z centralnych, regionalnych i lokalnych jednostek rządowych wraz z funduszami zabezpieczenia społecznego tworzonymi oraz kontrolowanymi przez te jednostki. Ponadto sektor ten obejmuje instytucje niekomercyjne prowadzące działalność w zakresie produkcji nierynkowej, które podlegają kontroli instytucji rządowych i samorządowych lub funduszy zabezpieczenia społecznego i są głównie finansowane przez te podmioty.

W państwach członkowskich, w których regiony słabiej rozwinięte i regiony w okresie przejściowym obejmują co najmniej 70 % ludności, weryfikacja odbywa się na poziomie krajowym.

W państwach członkowskich, w których regiony słabiej rozwinięte i regiony w okresie przejściowym obejmują więcej niż 15 % i mniej niż 70 % ludności, weryfikacja odbywa się na poziomie krajowym i regionalnym. W tym celu państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat wydatków w regionach słabiej rozwiniętych i regionach w okresie przejściowym na każdym etapie procesu weryfikacji.

5. Weryfikacja utrzymania poziomu publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” odbywa się w chwili przedłożenia umowy partnerskiej (weryfikacja *ex ante*), w 2018 r. (weryfikacja średniookresowa) oraz w 2022 r. (weryfikacja *ex post*).

Szczegółowe zasady dotyczące weryfikacji przestrzegania zasady dodatkowości określono w załączniku III pkt 2.

6. W przypadku stwierdzenia przez Komisję w ramach weryfikacji *ex post*, że dane państwo członkowskie nie utrzymało publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych na cel „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” na poziomie odniesienia określonym w umowie partnerskiej, jak to zostało określone w załączniku III, Komisja może dokonać korekty finansowej. Podejmując decyzję, czy należy dokonać korekty finansowej, Komisja bierze pod uwagę, czy sytuacja gospodarcza w danym państwie członkowskim uległa znacznej zmianie od czasu weryfikacji średniookresowej, a także czy zmiana ta została wzięta pod uwagę w tym czasie. Szczegółowe zasady odnoszące się do stawek korekty finansowej zawarte są w załączniku III pkt 3.
7. Ustępy 1-6 nie mają zastosowania do programów operacyjnych w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”.

TYTUŁ II

PROGRAMOWANIE

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne dotyczące funduszy

Artykuł 87

Treść i przyjęcie programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”

1. Program operacyjny składa się z osi priorytetowych. Oś priorytetowa dotyczy jednego funduszu dla kategorii regionu oraz odpowiada, bez uszczerbku dla art. 52, celowi tematycznemu i obejmuje jeden lub więcej priorytetów inwestycyjnych tego celu tematycznego zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy. W przypadku EFS oś priorytetowa może, w należycie uzasadnionych okolicznościach, łączyć priorytety inwestycyjne z różnych celów tematycznych określonych w art. 9 ust. 8, 9, 10 i 11, aby ułatwić ich wkład w pozostałe osie priorytetowe.
2. Program operacyjny określa:
 - (a) strategię dotyczącą wkładu programu operacyjnego w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, w tym:
 - (i) identyfikację potrzeb określających wyzwania wskazane w zaleceniach dla poszczególnych państw zgodnie z art. 121 ust. 2 i zaleceniach Rady przyjmowanych na podstawie art. 148 ust. 4 Traktatu, oraz z uwzględnieniem zintegrowanych wytycznych oraz specyfiki danego państwa i regionu;
 - (ii) uzasadnienie wyboru celów tematycznych i odpowiadających im priorytetów inwestycyjnych, z uwzględnieniem umowy partnerskiej oraz wyników oceny *ex ante*;
 - (b) dla każdej osi priorytetowej:
 - (i) priorytety inwestycyjne i odpowiednie cele szczegółowe;
 - (ii) wspólne i specyficzne wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu, w stosownych przypadkach wraz z wartością bazową i wartością docelową ujętą ilościowo, zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy;

- (iii) opis działań, które mają otrzymać wsparcie, w tym wskazanie, w stosownych przypadkach, głównych grup docelowych, konkretnych terytoriów, do których skierowany jest program, i rodzajów beneficjentów, w stosownych przypadkach, a także planowanego wykorzystania instrumentów finansowych;
 - (iv) odpowiednie kategorie interwencji oparte na nomenklaturze przyjętej przez Komisję w drodze aktów wykonawczych zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 143 ust. 3, i orientacyjny podział zaprogramowanych środków;
- (c) wkład na rzecz zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego określonego w umowie partnerskiej, w tym;
 - (i) mechanizmy zapewniające koordynację między funduszami, EFRROW, EFMR oraz innymi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowania oraz EBI;
 - (ii) w stosownych przypadkach – planowane zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego obszarów miejskich, wiejskich, przybrzeżnych i rybołówstwa oraz obszarów o szczególnych uwarunkowaniach terytorialnych, w szczególności ustalenia dotyczące wdrożenia art. 28 i 29;
 - (iii) wykaz miast, w których realizowane będą zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, orientacyjny roczny przydział wsparcia z EFRR na te działania, w tym środki przekazane miastom na zarządzanie na podstawie art. 7 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr [...] [EFRR], a także orientacyjny roczny przydział wsparcia z EFS na działania zintegrowane;
 - (iv) identyfikacja obszarów, na których rozwój lokalny będzie kierowany przez lokalną społeczność;
 - (v) ustalenia dotyczące działań międzyregionalnych i transnarodowych z udziałem beneficjentów znajdujących się w co najmniej jednym innym państwie członkowskim;
 - (vi) w stosownych przypadkach – wkład planowanych interwencji w realizację strategii makroregionalnych i strategii na rzecz basenów morskich;
- (d) wkład w zintegrowane podejście określone w umowie partnerskiej w celu zaspokojenia szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem, ze szczególnym uwzględnieniem zmarginalizowanych społeczności, oraz orientacyjny przydział środków;
- (e) rozwiązania zapewniające skuteczne wdrażanie funduszy, w tym:
 - (i) podstawy oceny wykonania, zgodnie z art. 19 ust. 1;

- (ii) dla każdego uwarunkowania *ex ante*, określonego zgodnie z załącznikiem IV, które pozostaje niespełnione w chwili przedłożenia umowy partnerskiej i programu operacyjnego – opis działań zmierzających do spełnienia uwarunkowania *ex ante* oraz harmonogram tych działań;
 - (iii) działania podjęte w celu zaangażowania partnerów w przygotowanie programu operacyjnego i rola partnerów w realizacji, monitorowaniu i ocenie programu operacyjnego;
 - (f) rozwiązania zapewniające efektywne wdrażanie funduszy, w tym:
 - (i) planowane wykorzystanie pomocy technicznej, w tym działania wzmacniające potencjał administracyjny władz i beneficjentów, wraz ze stosownymi informacjami, o których mowa w ust. 2 lit. b), dla danej osi priorytetowej;
 - (ii) ocena obciążeń administracyjnych dla beneficjentów, działania planowane w celu zmniejszenia tych obciążeń oraz odpowiadające im cele;
 - (iii) wykaz dużych projektów, w przypadku których szacunkowe daty rozpoczęcia głównych prac przypadają przed dniem 1 stycznia 2018 r.;
 - (g) plan finansowania zawierający dwie tabele:
 - (i) tabelę określającą na każdy rok, zgodnie z art. 53, 110 i 111, kwotę łącznych środków finansowych przewidzianych w ramach wsparcia z poszczególnych funduszy;
 - (ii) tabelę określającą, dla całego okresu programowania, dla każdego programu operacyjnego i dla każdej osi priorytetowej, kwotę łącznych środków finansowych stanowiących wsparcie z funduszy oraz kwotę współfinansowania krajowego. Jeśli na współfinansowanie krajowe składają się środki publiczne i prywatne, tabela przedstawia orientacyjny podział na komponenty publiczne i prywatne. Przedstawia ona, do celów informacyjnych, przewidywany wkład EBI;
 - (h) przepisy wykonawcze dotyczące programu operacyjnego, obejmujące:
 - (i) wskazanie organu akredytującego, instytucji zarządzającej, w stosownych przypadkach instytucji certyfikującej oraz instytucji audytowej;
 - (ii) wskazanie podmiotu, któremu Komisja będzie przekazywać płatności;
3. Każdy program operacyjny, z wyjątkiem programów, w przypadku których pomoc techniczna jest realizowana w ramach specjalnego programu operacyjnego, obejmuje:

- (i) opis konkretnych działań mających na celu uwzględnienie przy wyborze operacji wymogów ochrony środowiska, efektywnego wykorzystania zasobów, łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowania do zmiany klimatu, odporności na klęski żywiołowe, zapobiegania ryzyku i zarządzanie ryzykiem;
- (ii) opis konkretnych działań mających na celu promowanie równości szans i zapobieganie dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowania, opracowywania i realizacji programu, w szczególności w odniesieniu do dostępności finansowania, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup docelowych zagrożonych taką dyskryminacją, w szczególności wymogi dotyczące zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- (iii) opis wkładu programu w promowanie równouprawnienia płci oraz, w stosownych przypadkach, rozwiązania zapewniające uwzględnianie problematyki płci na poziomie programu operacyjnego i operacji.

Do wniosku dotyczącego programu operacyjnego w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” państwa członkowskie dołączają opinię krajowych organów ds. równości w sprawie środków wymienionych w ppkt (ii) i (iii).

4. Państwa członkowskie przygotowują projekt programu operacyjnego według wzoru przyjętego przez Komisję.

Komisja przyjmuje ten wzór w drodze aktów wykonawczych. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 143 ust. 2.

5. Komisja, w drodze aktów wykonawczych, przyjmuje decyzję w sprawie zatwierdzenia programu operacyjnego.

Artykuł 88

Wspólne wsparcie z funduszy

1. Fundusze mogą wspólnie dostarczać wsparcie dla programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”.
2. EFRR i EFS mogą finansować, w komplementarny sposób oraz z zastrzeżeniem ograniczenia do wysokości 5 % unijnego finansowania w odniesieniu do każdej osi priorytetowej programu operacyjnego, część operacji, w przypadku której koszty kwalifikują się do wsparcia z drugiego funduszu w oparciu o zasady kwalifikowalności stosowane do tego funduszu, pod warunkiem że koszty te są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią związane.
3. Ustępy 1 i 2 nie mają zastosowania do programów w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”.

Zasięg geograficzny programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”

Programy operacyjne w ramach EFRR i EFS są opracowywane na odpowiednim poziomie geograficznym oraz co najmniej na poziomie NUTS 2, zgodnie z systemem instytucjonalnym właściwym dla danego państwa członkowskiego, poza przypadkami innych uzgodnień między Komisją a danym państwem członkowskim.

Programy operacyjne ze wsparciem z Funduszu Spójności są opracowywane na poziomie krajowym.

ROZDZIAŁ II

DUŻE PROJEKTY

Artykuł 90

Treść

W ramach programu operacyjnego lub programów operacyjnych z EFRR i Funduszu Spójności mogą być wspierane operacje obejmujące serie prac, działań lub usług, z których każde ma na celu wykonanie niepodzielnego zadania o sprecyzowanym charakterze gospodarczym lub technicznym, posiada jasno określone cele, a ich całkowity koszt przekracza kwotę 50 000 000 EUR („duży projekt”). Instrumentów finansowych nie uznaje się za duże projekty.

Artykuł 91

Informacje, które mają zostać przedłożone Komisji

1. Niezwłocznie po zakończeniu prac przygotowawczych państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca przedkłada Komisji następujące informacje dotyczące dużych projektów:
 - (a) informacje o podmiocie odpowiedzialnym za realizację dużego projektu i jego potencjale;
 - (b) opis i informacje dotyczące inwestycji i jej lokalizacji;
 - (c) łączne koszty i łączne koszty kwalifikowalne, z uwzględnieniem wymogów określonych w art. 54;

- (d) informacje na temat przeprowadzonych studiów wykonalności, w tym analizy wariantów, wyniki oraz niezależne kontrola jakości;
- (e) analiza kosztów i korzyści, w tym analizę ekonomiczną i finansową, oraz ocenę ryzyka;
- (f) analiza oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem potrzeb dotyczących dostosowania do zmiany klimatu i łagodzenia skutków zmiany klimatu, a także odporności na klęski żywiołowe;
- (g) spójność z odpowiednimi osiami priorytetowymi programu operacyjnego lub programów operacyjnych oraz przewidywany wkład w realizację szczegółowych celów tych osi priorytetowych;
- (h) plan finansowania zawierający całkowitą przewidywaną kwotę środków finansowych i przewidywane wsparcie z funduszy, EBI i wszystkich pozostałych źródeł finansowania, wraz ze wskaźnikami fizycznymi i finansowymi stosowanymi w celu monitorowania postępów, z uwzględnieniem stwierdzonych rodzajów ryzyka;
- (i) harmonogram realizacji dużego projektu oraz, jeżeli spodziewany okres realizacji wykracza poza okres programowania, etapy, dla których wnioskuje się o wsparcie z funduszy w okresie programowania 2014-2020 r.;

Komisja udziela orientacyjnych wskazówek dotyczących metodyki, która ma być wykorzystywana w trakcie przeprowadzania analizy kosztów i korzyści, o której mowa w lit. e) powyżej, zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 143 ust. 2.

Format przedkładanych informacji na temat dużych projektów ustala się według wzoru przyjętego przez Komisję w drodze aktów wykonawczych. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 143 ust. 2.

2. Duże projekty przedłożone Komisji do zatwierdzenia muszą być zawarte w wykazie dużych projektów programu operacyjnego. Wykaz zostaje poddany przeglądowi przez państwo członkowskie lub instytucję zarządzającą w ciągu dwóch lat od przyjęcia programu operacyjnego i może, na wniosek państwa członkowskiego, zostać dostosowany zgodnie z procedurą określoną w art. 26 ust. 2, w szczególności w celu włączenia dużych projektów, w przypadku których przewidywana data zakończenia przypada przed końcem 2022 r.

Artykuł 92

Decyzja w sprawie dużego projektu

1. Komisja dokonuje oceny dużego projektu na podstawie informacji, o których mowa w art. 91, w celu ustalenia, czy zaproponowane wsparcie z funduszy jest uzasadnione.

2. Komisja przyjmuje decyzję, w drodze aktu wykonawczego, nie później niż w terminie trzech miesięcy od daty przedłożenia informacji w sprawie zatwierdzenia dużego projektu zgodnie z art. 91. W decyzji tej określa się obiekt fizyczny, kwotę, do której stosuje się stopę współfinansowania dla osi priorytetowej, wskaźniki fizyczne i finansowe służące do monitorowania postępów oraz oczekiwany wkład dużego projektu w realizację celów odpowiedniej osi priorytetowej lub osi priorytetowych. Decyzja o zatwierdzeniu jest uzależniona od zawarcia pierwszej umowy na wykonanie prac w ciągu dwóch lat od daty decyzji.
3. Jeżeli Komisja odmawia przyznania wsparcia z funduszy na duży projekt, powiadamia ona państwo członkowskie o powodach tej decyzji w terminie określonym w ust. 2.
4. Wydatków związanych z dużymi projektami nie ujmuje się we wnioskach o płatność przed przyjęciem przez Komisję decyzji o zatwierdzeniu.

ROZDZIAŁ III

Wspólny plan działania

Artykuł 93

Zakres

1. Wspólny plan działania to operacja definiowana i zarządzana w odniesieniu do produktów/usług oraz rezultatów, które chce osiągnąć. Obejmuje grupę projektów, nie polegających na udostępnianiu infrastruktury, prowadzonych na odpowiedzialność beneficjenta, jako część programu operacyjnego lub programów operacyjnych. Produkty/usługi oraz rezultaty wspólnego planu działania są uzgadniane przez państwo członkowskie i Komisję i przyczyniają się do osiągnięcia szczegółowych celów programów operacyjnych oraz stanowią podstawę wsparcia z funduszy. Rezultaty odnoszą się do bezpośrednich skutków wspólnego planu działania. Beneficjentem jest podmiot prawa publicznego. Wspólnych planów działania nie uważa się za duże projekty.
2. Wsparcie publiczne przyznane na wspólny plan działania wynosi co najmniej 10 000 000 EUR lub 20 % wsparcia publicznego programu operacyjnego lub programów operacyjnych, w zależności od tego, która wartość jest niższa.

Artykuł 94

Przygotowanie wspólnych planów działania

1. Wniosek dotyczący wspólnego planu działania może złożyć państwo członkowskie, instytucja zarządzająca lub dowolny wyznaczony podmiot prawa

publicznego w momencie przedłożenia właściwych programów operacyjnych lub po ich przedłożeniu. Zawiera on wszystkie elementy, o których mowa w art. 95.

2. Wspólny plan działania obejmuje część okresu między dniem 1 stycznia 2014 r. a dniem 31 grudnia 2022 r. Produkty/usługi oraz rezultaty wspólnego planu działania stanowią podstawę do zwrotu kosztów tylko wówczas, gdy uzyskano je po dacie decyzji o zatwierdzeniu wspólnego planu działania i przed upływem określonego okresu realizacji.

Artykuł 95

Treść wspólnych planów działania

Wspólny plan działania zawiera:

- (1) analizę zmian potrzeb i celów uzasadniających wspólny plan działania, z uwzględnieniem celów programów operacyjnych oraz, w stosownych przypadkach, zaleceń dla poszczególnych państwa oraz ogólnych wytycznych polityki gospodarczej państw członkowskich i Unii zgodnie z art. 121 ust. 2, a także zaleceń Rady, które państwa członkowskie uwzględniają w swoich politykach zatrudnienia zgodnie z art. 148 ust. 4 Traktatu;
- (2) ramy przedstawiające związki między ogólnymi i szczegółowymi celami wspólnego planu działania, cele pośrednie i końcowe dotyczące produktów/usług oraz rezultatów, a także planowane projekty lub typy projektów;
- (3) wspólne i specyficzne wskaźniki wykorzystywane do celów monitorowania produktów/usług oraz rezultatów, w stosownych przypadkach, według osi priorytetowych;
- (4) informacje na temat zasięgu geograficznego i grup docelowych wspólnego planu działania;
- (5) oczekiwany okres realizacji wspólnego planu działania;
- (6) analizę skutków wspólnego planu działania dla promowania równouprawnienia płci oraz zapobiegania dyskryminacji;
- (7) analizę skutków wspólnego planu działania dla promowania zrównoważonego rozwoju, w stosownych przypadkach;
- (8) przepisy wykonawcze dotyczące wspólnego planu działania, w tym:
 - (a) nazwę beneficjenta odpowiedzialnego za realizację wspólnego planu działania oraz gwarancje jego kompetencji w przedmiotowej dziedzinie oraz jego zdolności administracyjnych i zdolności w zakresie zarządzania finansami;
 - (b) uzgodnienia dotyczące sterowania wspólnym planem działania, zgodnie z art. 97;

- (c) uzgodnienia dotyczące monitorowania wspólnego planu działania i jego oceny, w tym uzgodnienia dotyczące zapewnienia jakości, gromadzenia i przechowywania danych na temat osiągnięcia celów pośrednich, produktów/usług oraz rezultatów;
 - (d) uzgodnienia dotyczące zapewnienia rozpowszechniania informacji i komunikacji na temat wspólnego planu działania i funduszy;
- (9) uzgodnienia finansowe dotyczące wspólnego planu działania, w tym:
- (a) koszty osiągnięcia celów pośrednich oraz celów dotyczących produktów/usług oraz rezultatów w odniesieniu do punktu 2, w oparciu o metody określone w art. 57 ust. 4 oraz w art. 14 rozporządzenia w sprawie ESF;
 - (b) orientacyjny harmonogram płatności na rzecz beneficjenta związany z celami pośrednimi i końcowymi;
 - (c) plan finansowania w podziale na programy operacyjne i osie priorytetowe, w tym całkowitą kwotę kwalifikowalną i kwotę wsparcia publicznego.

Format wspólnego planu działania ustala się zgodnie ze wzorem przyjętym przez Komisję w drodze aktów wykonawczych. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 143 ust. 2.

Artykuł 96

Decyzja w sprawie wspólnego planu działania

1. Komisja dokonuje oceny wspólnego planu działania na podstawie informacji, o których mowa w art. 95, w celu ustalenia, czy zaproponowane wsparcie z funduszy jest uzasadnione.

Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od przedłożenia wniosku dotyczącego wspólnego planu działania Komisja uzna, że nie spełnia on wymogów oceny, Komisja przedstawia uwagi państwu członkowskiemu. Państwo członkowskie dostarcza Komisji wszelkich niezbędnych dodatkowych informacji, o które wystąpiono, i w stosownych przypadkach odpowiednio zmienia wspólny plan działania.
2. Pod warunkiem należytego uwzględnienia wszystkich uwag Komisja przyjmuje decyzję zatwierdzającą wspólny plan działania nie później niż w ciągu 6 miesięcy od jego złożenia przez dane państwo członkowskie, ale nie przed przyjęciem danych programów operacyjnych.
3. W decyzji, o której mowa w ust. 2, wskazuje się beneficjenta i cele wspólnego planu działania, cele pośrednie i końcowe dotyczące produktów i usług oraz rezultatów, koszty osiągnięcia tych celów pośrednich i końcowych dotyczących produktów/usług oraz rezultatów, a także przez plan finansowania programu operacyjnego i osi priorytetowych, w tym łączną kwalifikującą się kwotę i kwotę wkładu publicznego, okres realizacji wspólnego planu działania oraz, w

stosownych przypadkach, zasięg geograficzny i grupy docelowe objęte wspólnym planem działania.

4. Jeżeli Komisja odmawia przyznania wsparcia z funduszy na wspólny plan działania, powiadamia państwo członkowskie o powodach tej decyzji w terminie określonym w ust. 2.

Artykuł 97

Komitet Sterujący oraz zmiany wspólnego planu działania

1. Państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca powołuje komitet sterujący wspólnego planu działania, odrębny od komitetu monitorującego programów operacyjnych. Komitet sterujący zbiera się co najmniej dwa razy w roku.

O jego składzie decyduje państwo członkowskie w porozumieniu z instytucją zarządzającą, przestrzegając zasady partnerstwa.

Komisja może brać udział w pracach komitetu sterującego w charakterze doradczym.

2. Komitet sterujący wykonuje następujące działania:
 - (a) dokonuje przeglądu postępów w osiągnięciu celów pośrednich, produktów/usług oraz rezultatów wspólnego planu działania;
 - (b) rozpatruje i zatwierdza wszelkie propozycje zmian wspólnego planu działania w celu uwzględnienia wszelkich kwestii mających wpływ na jego wykonanie.
3. Wnioski o zmianę wspólnych planów działania przedłożone przez państwo członkowskie muszą być należycie uzasadnione. Komisja ocenia, czy wniosek o zmianę jest uzasadniony, biorąc pod uwagę informacje dostarczone przez państwo członkowskie. Komisja może poczynić uwagi, a państwo członkowskie przedstawia Komisji wszelkie niezbędne dodatkowe informacje. Komisja przyjmuje decyzję w sprawie wniosku o zmianę nie później niż trzy miesiące po jego formalnym przedłożeniu przez państwo członkowskie, pod warunkiem że wszystkie uwagi Komisji zostały w sposób zadowalający uwzględnione. Zmiana wchodzi w życie od daty podjęcia decyzji, o ile nie zostało to inaczej określone w decyzji.

Artykuł 98

Zarządzanie finansami i kontrola wspólnego planu działania

1. Płatności na rzecz beneficjenta wspólnego planu działania są traktowane jako płatności ryczałtowe lub standardowe skale kosztów jednostkowych. Pułapy dla płatności ryczałtowych, o których mowa w art. 57 ust. 1 lit. c), nie mają zastosowania.

2. Zarządzanie finansami, kontrola i audyt wspólnego planu działania mają na celu wyłącznie weryfikację, czy zostały spełnione warunki płatności określone w decyzji zatwierdzającej wspólny plan działania.
3. Beneficjent i podmioty działające na jego odpowiedzialność mogą stosować swoje praktyki księgowe w odniesieniu do kosztów realizacji operacji. Wspomniane praktyki księgowe i koszty rzeczywiście poniesione przez beneficjenta nie są przedmiotem audytu przeprowadzanego przez instytucję audytową lub Komisję.

ROZDZIAŁ IV

Rozwój terytorialny

Artykuł 99

Zintegrowane inwestycje terytorialne

1. W przypadku gdy strategia rozwoju obszarów miejskich bądź inne strategie lub pakty terytorialne, zgodnie z definicją w art. 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie [EFS] wymagają zintegrowanego podejścia obejmującego inwestycje w ramach więcej niż jednej osi priorytetowej jednego lub kilku programów operacyjnych, działania są przeprowadzane w postaci zintegrowanej inwestycji terytorialnej („inwestycje ITI”).
2. W ramach odpowiednich programów operacyjnych identyfikuje się planowane ITI i określa orientacyjne przydziały finansowe z każdej osi priorytetowej na każdą inwestycję ITI.
3. Państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca mogą wyznaczyć jedną lub kilka instytucji pośredniczących, w tym organów lokalnych, instytucji rozwoju regionalnego lub organizacji pozarządowych, do zarządzania inwestycją ITI i jej realizacji.
4. Państwo członkowskie lub właściwe instytucje zarządzające dopilnowują, aby system monitorowania programu operacyjnego obejmował identyfikację operacji oraz produktów/usług osi priorytetowej przyczyniających się do inwestycji ITI.

TYTUŁ III

MONITOROWANIE, OCENA, INFORMOWANIE I KOMUNIKACJA

ROZDZIAŁ I

Monitorowanie i ocena

Artykuł 100

Funkcje komitetu monitorującego

1. Komitet monitorujący rozpatruje i zatwierdza w szczególności:
 - (a) wszelkie kwestie, które mają wpływ na wykonanie programu operacyjnego;
 - (b) postępy w realizacji planu oceny oraz działań następnych podjętych w związku z ustaleniami ocen;
 - (c) realizację strategii komunikacji;
 - (d) realizację dużych projektów;
 - (e) realizację wspólnych planów działania;
 - (f) działania mające na celu promowanie równouprawnienia płci, równych szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób niepełnosprawnych;
 - (g) działania mające na celu promowanie zrównoważonego rozwoju;
 - (h) działania w ramach programu operacyjnego odnoszące się do spełnienia uwarunkowań *ex ante*;
 - (i) instrumenty finansowe.
2. Komitet monitorujący rozpatruje i zatwierdza:
 - (j) metodykę i kryteria wyboru operacji;
 - (k) roczne i końcowe sprawozdania z realizacji;
 - (l) plan oceny dla programu operacyjnego i wszelkie zmiany planu;
 - (m) strategię komunikacji dla danego programu operacyjnego i wszelkie zmiany strategii;

- (n) wszelkie propozycje instytucji zarządzającej dotyczące wszelkich zmian programu operacyjnego.

Artykuł 101

Sprawozdania z realizacji celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”

1. Do dnia 30 kwietnia 2016 r. i do dnia 30 kwietnia każdego kolejnego roku, z rokiem 2022 włącznie, państwo członkowskie przedkłada Komisji roczne sprawozdanie z realizacji zgodnie z art. 44 ust. 1. Sprawozdanie przedłożone w 2016 r. obejmuje lata budżetowe 2014 i 2015, a także okres między początkową datą kwalifikowalności wydatków a dniem 31 grudnia 2013 r.
2. Roczne sprawozdanie z realizacji zawiera informacje na temat:
 - (a) realizacji programu operacyjnego zgodnie z art. 44 ust. 2;
 - (b) postępów w przygotowaniu i realizacji dużych projektów i wspólnych planów działania.
3. W rocznych sprawozdaniach z realizacji złożonych w 2017 r. i 2019 r. ustala się i ocenia informacje wymagane na podstawie art. 44 ust. 3 i 4, odpowiednio, informacje określone w ust. 2, a także:
 - (c) postępy w realizacji zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego, w tym zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność w ramach programu operacyjnego;
 - (d) postępy w realizacji działań mających na celu zwiększenie zdolności organów i beneficjentów w państwach członkowskich w zakresie zarządzania funduszami i korzystania z nich;
 - (e) postępy w realizacji wszelkich działań międzyregionalnych i transnarodowych;
 - (f) postępy w realizacji planu oceny oraz działań następczych podjętych w związku z ustaleniami ocen;
 - (g) konkretne działania mające na celu promowanie równouprawnienia płci oraz zapobieganie dyskryminacji, w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych, i uzgodnienia wdrożone, aby zapewnić włączenie perspektywy płci do programów operacyjnych i operacji;
 - (h) działania podjęte w celu promowania zrównoważonego rozwoju zgodnie z art. 8;
 - (i) wyniki działań informacyjnych i promocyjnych funduszy prowadzonych w ramach strategii komunikacji;

- (j) w stosownych przypadkach – postępy w realizacji działań w dziedzinie innowacji społecznych;
 - (k) postępy we wdrażaniu środków w celu zaspokojenia szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem lub grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem, zwłaszcza w odniesieniu do społeczności zmarginalizowanych, w tym, w stosownych przypadkach, wykorzystane środki finansowe;
 - (l) zaangażowanie partnerów w realizację, monitorowanie i ocenę programu operacyjnego.
4. Roczne i końcowe sprawozdania z realizacji są sporządzane zgodnie ze wzorami przyjętymi przez Komisję w drodze aktów wykonawczych. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 143 ust. 2.

Artykuł 102

Przekazywanie danych finansowych

1. Do dnia 31 stycznia, 30 kwietnia, 31 lipca i 31 października instytucja zarządzająca przekazuje Komisji drogą elektroniczną następujące dane do celów monitorowania, dla każdego programu operacyjnego oraz w podziale na osie priorytetowe:
 - (a) łączne koszty kwalifikowalne i publiczne koszty kwalifikowalne operacji oraz liczba operacji wybranych do udzielenia wsparcia;
 - (b) łączne koszty kwalifikowalne i publiczne koszty kwalifikowalne umów lub innych zobowiązań prawnych zaciągniętych przez beneficjentów w ramach realizacji operacji wybranych do udzielenia wsparcia;
 - (c) łączne wydatki kwalifikowalne zadeklarowane przez beneficjentów instytucji zarządzającej.
2. Ponadto dane przekazywane dnia 31 stycznia zawierają wyżej wymienione dane w podziale na kategorie interwencji. Uznaje się, że to przekazanie danych spełnia wymóg przedkładania danych finansowych, o którym mowa w art. 44 ust. 2.
3. Danym przekazywanym do dnia 31 stycznia i 31 lipca towarzyszy prognoza dotycząca kwoty, w odniesieniu do której państwa członkowskie planują złożyć wnioski o płatność za bieżący rok budżetowy i kolejny rok budżetowy.
4. Datą graniczną dla danych przekazywanych na podstawie niniejszego artykułu jest koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc przekazania.

Sprawozdanie na temat spójności

Sprawozdanie Komisji, o którym mowa w art. 175 Traktatu, zawiera:

- (a) opis postępów w zakresie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, w tym sytuacji społeczno-gospodarczej i rozwoju regionów, jak również uwzględnienia priorytetów Unii;
- (b) opis roli funduszy, EBI i innych instrumentów, jak również wpływu innych obszarów polityki unijnej i krajowej na osiągnięte postępy.

Ocena

- 1. Plan oceny jest sporządzany przez instytucję zarządzającą dla każdego programu operacyjnego. Plan oceny przedstawiany jest na pierwszym posiedzeniu komitetu monitorującego. W przypadku gdy jeden komitet monitorujący zajmuje się więcej niż jednym programem operacyjnym, plan oceny może obejmować wszystkie stosowne programy operacyjne.
- 2. Do dnia 31 grudnia 2020 r. instytucje zarządzające przekazują Komisji, w odniesieniu do każdego programu, sprawozdanie zawierające podsumowanie wyników ocen przeprowadzonych podczas okresu programowania, w tym oceny głównych produktów/usług oraz rezultatów programu.
- 3. Komisja przeprowadza oceny *ex post* w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i instytucjami zarządzającymi.

ROZDZIAŁ II

INFORMOWANIE I KOMUNIKACJA

Działania informacyjne i promocyjne

- 1. Państwa członkowskie i instytucje zarządzające są odpowiedzialne za:
 - (a) zapewnienie stworzenia jednej strony internetowej lub jednego portalu internetowego zawierającego informacje na temat wszystkich programów operacyjnych w danym państwie członkowskim i dostęp do nich;
 - (b) informowanie potencjalnych beneficjentów o możliwościach finansowania w ramach programów operacyjnych;

- (c) upowszechnianie wśród obywateli Unii roli i osiągnięć polityki spójności i funduszy przez działania informacyjne i komunikacyjne na temat rezultatów i skutków umów partnerskich, programów operacyjnych i operacji.
- 2. W celu zapewnienia przejrzystości dotyczącej wsparcia z funduszy państwa członkowskie prowadzą wykaz operacji, w podziale na programy operacyjne i fundusze, w formacie CSV lub XML, który jest dostępny za pośrednictwem strony internetowej lub portalu internetowego przedstawiających wykaz oraz krótki opis wszystkich programów operacyjnych w danym państwie członkowskim.

Wykaz operacji jest aktualizowany co najmniej raz na trzy miesiące.

Minimum informacji, jakie mają być zawarte w wykazie operacji, określono w załączniku V.
- 3. Szczegółowe zasady dotyczące działań informacyjnych i promocyjnych dla ogółu społeczeństwa oraz działań informacyjnych dla wnioskodawców i beneficjentów są określone w załączniku V.
- 4. Charakterystyka techniczna działań informacyjnych i promocyjnych w odniesieniu do operacji, wytyczne dotyczące stworzenia godła oraz określenie standardowej kolorystyki zostają przyjęte przez Komisję w drodze aktów wykonawczych zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 143 ust. 3.

Artykuł 106

Strategia komunikacji

- 1. Instytucja zarządzająca opracowuje strategię komunikacji dla każdego programu operacyjnego. Wspólna strategia komunikacji może być sporządzona dla kilku programów operacyjnych.

Strategia komunikacji zawiera elementy określone w załączniku V oraz aktualizowane rocznie szczegóły na temat planowanych działań informacyjnych i promocyjnych, które mają być przeprowadzone.
- 2. Strategia komunikacji jest omawiana i zatwierdzana na pierwszym posiedzeniu komitetu monitorującego po przyjęciu programu operacyjnego.

Wszelkie zmiany w strategii komunikacji są omawiane i zatwierdzane przez komitet monitorujący.
- 3. Instytucja zarządzająca informuje komitet monitorujący każdego programu operacyjnego co najmniej raz w roku o postępach w realizacji strategii komunikacji i jej ocenie wyników.

Osoby odpowiedzialne za informowanie i komunikację oraz sieci łączące te osoby

1. Każde państwo członkowskie wyznacza osobę odpowiedzialną za informowanie i komunikację w celu koordynowania działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do jednego lub kilku funduszy i odpowiednio informuje o tym Komisję.
2. Osoba odpowiedzialna za informowanie i komunikację koordynuje posiedzenia krajowych sieci rzeczników funduszy, w tym odpowiednich programów europejskiej współpracy terytorialnej, i przewodniczy im; koordynuje tworzenie i utrzymanie strony internetowej lub portalu internetowego, o którym mowa w załączniku V, oraz monitoruje zobowiązania do przedstawienia przeglądu działań w zakresie komunikacji podejmowanych na poziomie krajowym.
3. Każda instytucja zarządzająca wyznacza jedną osobę odpowiedzialną za dostarczanie i upowszechnianie informacji na poziomie programu operacyjnego oraz powiadamia Komisję o osobach wyznaczonych w tym celu.
4. Unijne sieci obejmujące członków wyznaczonych przez państwa członkowskie i instytucje zarządzające zostają ustanowione przez Komisję w celu zapewnienia wymiany informacji na temat wyników realizacji strategii komunikacji, wymiany doświadczeń z realizacji działań informacyjnych i promocyjnych oraz wymiany dobrych praktyk.

TYTUŁ IV

POMOC TECHNICZNA

Artykuł 108

Pomoc techniczna z inicjatywy Komisji

Fundusze mogą wspierać pomoc techniczną do pułapu 0,35 % ich odnośnych rocznych alokacji.

Artykuł 109

Pomoc techniczna państw członkowskich

1. Każdy z funduszy może finansować operacje pomocy technicznej kwalifikowalne w ramach któregośkolwiek z pozostałych funduszy. Kwota funduszy przydzielonych na pomoc techniczną, jest ograniczona do poziomu 4 % łącznej kwoty środków przyznanych programom operacyjnym w każdej kategorii regionu w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”.

2. Pomoc techniczna jest udzielana w formie osi priorytetowej jednego funduszu w ramach programu operacyjnego lub w formie konkretnego programu operacyjnego.
3. Przydział ze środków funduszu na pomoc techniczną nie przekracza 10 % łącznego przydziału środków tego funduszu na rzecz programów operacyjnych w państwie członkowskim w każdej kategorii regionu w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”.

TYTUŁ V

WSPARCIE FINANSOWE Z FUNDUSZY

Artykuł 110

Określenie stopy współfinansowania

1. W decyzji Komisji o przyjęciu programu operacyjnego ustala się stopę współfinansowania i maksymalną kwotę wsparcia z funduszy dla każdej osi priorytetowej.
2. W decyzji Komisji określa się dla każdej osi priorytetowej, czy stopa współfinansowania tej osi będzie stosowana do:
 - a) łącznych wydatków kwalifikowalnych, w tym wydatków publicznych i prywatnych;
 - b) kwalifikowalnych wydatków publicznych.
3. Stopa współfinansowania na poziomie każdej osi priorytetowej programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” nie może być wyższa niż:
 - (a) 85 % dla Funduszu Spójności;
 - (b) 85 % dla słabiej rozwiniętych regionów państw członkowskich, których średni PKB na mieszkańca w okresie 2007-2009 wynosił poniżej 85 % średniej UE-27 w tym samym okresie, oraz dla regionów najbardziej oddalonych;
 - (c) 80 % dla regionów słabiej rozwiniętych państw członkowskich innych niż regiony wymienione w lit. b), kwalifikujących się do systemu przejściowego Funduszu Spójności w dniu 1 stycznia 2014 r.;
 - (d) 75 % dla słabiej rozwiniętych regionów państw członkowskich, innych niż regiony wymienione w lit. b) i c), oraz dla wszystkich regionów, których PKB na mieszkańca w okresie 2007-2013 wynosił poniżej 75 % średniej

UE-25 w okresie odniesienia, jednak których PKB na mieszkańca wzrósł do powyżej 75 % średniego PKB w UE-27;

- (e) 60% dla regionów w okresie przejściowym innych niż regiony, o których mowa w lit. d);
- (f) 50 % dla regionów lepiej rozwiniętych innych niż regiony, o których mowa w lit. d);

Stopa współfinansowania na poziomie każdej osi priorytetowej programów operacyjnych w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” nie może być wyższa niż 75 %.

- 4. Stopa współfinansowania dodatkowego przydziału środków zgodnie z art. 84 ust. 1 lit. e) nie może być wyższa niż 50 %.

Taką samą stopę współfinansowania stosuje się do dodatkowego przydziału środków na podstawie art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr [...] /2012 [rozporządzenie w sprawie europejskiej współpracy terytorialnej].

- 5. Maksymalna stopa współfinansowania zgodnie z ust. 3 na poziomie osi priorytetowej zostaje powiększona o dziesięć punktów procentowych, w przypadku gdy całość osi priorytetowej jest realizowana za pośrednictwem instrumentów finansowych lub w ramach rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność.
- 6. Wkład z funduszy dla każdej osi priorytetowej nie jest niższy niż 20 % kwalifikowalnych wydatków publicznych.
- 7. Oddzielna oś priorytetowa o stopie współfinansowania w wysokości do 100 % może być ustanowiona w ramach programu operacyjnego w celu wspierania operacji realizowanych za pomocą instrumentów finansowych utworzonych na poziomie Unii i zarządzanych bezpośrednio lub pośrednio przez Komisję. Jeżeli oddzielna oś priorytetowa została ustanowiona w tym celu, wsparcie w ramach tej osi nie może być realizowane w żaden inny sposób.

Artykuł 111

Kształtowanie stopy współfinansowania

Stopa współfinansowania z funduszy dla osi priorytetowej może być kształtowana z uwzględnieniem:

- (1) znaczenia osi priorytetowej dla realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, mając na uwadze szczególne braki, które należy uzupełnić;
- (2) ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, przede wszystkim poprzez stosowanie zasady ostrożności, zasady działania zapobiegawczego oraz zasady „zanieczyszczający płaci”;
- (3) stopy udziału prywatnych źródeł finansowania;

- (4) objęcia obszarów o poważnych i trwałych niekorzystnych warunkach przyrodniczych lub demograficznych, do których zalicza się:
- (a) wyspiarskie państwa członkowskie, kwalifikujące się do wsparcia z Funduszu Spójności, oraz inne wyspy, z wyjątkiem wysp, na których znajduje się stolica państwa członkowskiego, lub które posiadają stałe połączenie z lądem stałym;
 - (b) obszary górskie w rozumieniu prawodawstwa krajowego danego państwa członkowskiego;
 - (c) obszary o niskiej (poniżej 50 osób na kilometr kwadratowy) i bardzo niskiej (poniżej 8 osób na kilometr kwadratowy) gęstości zaludnienia;

TYTUŁ VI

ZARZĄDZANIE I KONTROLA

ROZDZIAŁ I

Systemy zarządzania i kontroli

Artykuł 112

Obowiązki państw członkowskich

1. Państwa członkowskie dopilnowują, aby systemy zarządzania i kontroli programów operacyjnych były ustanawiane zgodnie z art. 62 i 63.
2. Państwa członkowskie zapobiegają nieprawidłowościom oraz je wykrywają i korygują, a także odzyskują kwoty nienależnie wypłacone wraz z odsetkami z tytułu zaległych płatności. Państwa członkowskie powiadamiają o tych nieprawidłowościach Komisję i informują ją o przebiegu powiązanych postępowań administracyjnych i prawnych.

Jeżeli kwoty nienależnie wypłacone beneficjentowi nie mogą być odzyskane i jest to wynikiem błędu lub zaniedbania ze strony państwa członkowskiego, dane państwo członkowskie jest odpowiedzialne za zwrot takiej kwoty do budżetu ogólnego Unii.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 142 ustanawiających szczegółowe zasady dotyczące zobowiązań państw członkowskich określonych w niniejszym ustępie.

3. Państwa członkowskie dopilnowują, aby nie później niż do dnia 31 grudnia 2014 r. wszystkie wymiany informacji pomiędzy beneficjentami a instytucjami

zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi mogły być realizowane wyłącznie za pomocą systemów elektronicznej wymiany danych.

Systemy te ułatwiają interoperacyjność systemów krajowych i unijnych i umożliwiają beneficjentom złożenie na raz wszystkich informacji, o których mowa w poprzednim akapicie.

Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji na podstawie niniejszego ustępu. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 143 ust. 3.

ROZDZIAŁ II

Instytucje zarządzające i kontrolne

Artykuł 113

Wyznaczanie instytucji

1. Państwo członkowskie wyznacza dla każdego programu operacyjnego krajowy, regionalny lub lokalny organ lub podmiot publiczny jako instytucję zarządzającą. Ten sam organ lub podmiot publiczny może zostać wyznaczony jako instytucja zarządzająca dla więcej niż jednego programu operacyjnego.
2. Państwo członkowskie wyznacza dla każdego programu operacyjnego krajowy, regionalny lub lokalny organ lub podmiot publiczny jako instytucję certyfikującą, nie naruszając przepisów ust. 3. Ta sama instytucja certyfikująca może zostać wyznaczona dla więcej niż jednego programu operacyjnego.
3. Państwo członkowskie może wyznaczyć do programu operacyjnego instytucję zarządzającą, która pełni dodatkowo funkcje instytucji certyfikującej.
4. Państwo członkowskie wyznacza dla każdego programu operacyjnego krajowy, regionalny lub lokalny organ lub podmiot publiczny, funkcjonalnie niezależny od instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej, jako instytucję audytową. Ta sama instytucja audytowa może zostać wyznaczona dla więcej niż jednego programu operacyjnego.
5. W przypadku celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”, pod warunkiem przestrzegania zasady rozdzielenia funkcji, instytucja zarządzająca, instytucja certyfikująca i, w stosownych przypadkach, instytucja audytowa, mogą stanowić część tego samego organu lub podmiotu publicznego. W przypadku programów operacyjnych, dla których łączna kwota wsparcia z funduszy przekracza kwotę 250 000 000 EUR, instytucja audytowa nie może jednak stanowić części tego samego organu lub podmiotu publicznego co instytucja zarządzająca.

6. Państwo członkowskie może wyznaczyć przynajmniej jedną instytucję pośredniczącą do pełnienia niektórych zadań instytucji zarządzającej lub certyfikującej na odpowiedzialność tej instytucji. Odpowiednie uzgodnienia pomiędzy instytucją zarządzającą lub instytucją certyfikującą i instytucjami pośredniczącymi zostają formalnie ujęte na piśmie.
7. Państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca może powierzyć instytucji pośredniczącej zarządzanie częścią programu operacyjnego w drodze pisemnej umowy między instytucją pośredniczącą a państwem członkowskim lub instytucją zarządzającą („dotacja globalna”). Instytucja pośrednicząca przedstawia gwarancje swojej płynności finansowej i kompetencji w danej dziedzinie, jak również w zarządzaniu administracyjnym i finansowym.
8. Państwo członkowskie ustanawia na piśmie zasady regulujące jego stosunki z instytucjami zarządzającymi, instytucjami certyfikującymi i instytucjami audytowymi, stosunki pomiędzy tymi instytucjami oraz stosunki tych instytucji z Komisją.

Artykuł 114

Funkcje instytucji zarządzającej

1. Instytucja zarządzająca odpowiada za zarządzanie programem operacyjnym zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.
2. W odniesieniu do zarządzania programem operacyjnym, instytucja zarządzająca:
 - (a) wspiera prace komitetu monitorującego i dostarcza mu informacji wymaganych do wykonywania jego zadań, w szczególności dane dotyczące postępów programu operacyjnego w osiągnięciu celów, dane finansowe i dane odnoszące się do wskaźników i celów pośrednich;
 - (b) opracowuje i przedkłada Komisji roczne i końcowe sprawozdania z realizacji po ich zatwierdzeniu przez komitet monitorujący;
 - (c) udostępnia instytucjom pośredniczącym oraz beneficjentom informacje, które są istotne odpowiednio dla wykonywania ich zadań i realizacji operacji;
 - (d) tworzy system elektronicznej rejestracji i przechowywania danych dotyczących każdej operacji, które są niezbędne do monitorowania, oceny, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytu, w tym danych dotyczących poszczególnych uczestników operacji, w stosownych przypadkach;
 - (e) dopilnowuje, aby dane, o których mowa w lit. d), były gromadzone, wprowadzane do systemu i tam przechowywane, a dane na temat wskaźników były podzielone według płci w przypadkach wymaganych załącznikiem I do rozporządzenia w sprawie EFS.

3. W odniesieniu do wyboru operacji instytucja zarządzająca:
- (a) sporządza i, po zatwierdzeniu, stosuje odpowiednie procedury wyboru i kryteria, które:
 - (i) są niedyskryminacyjne i przejrzyste;
 - (ii) uwzględniają ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8;
 - (b) dopilnowuje, by wybrana operacja wchodziła w zakres funduszu lub funduszy oraz zaliczała się do kategorii interwencji określonej w osi lub osiach priorytetowych programu operacyjnego;
 - (c) przedkłada beneficjentowi dokument zawierający warunki wsparcia dla każdego działania w tym szczegółowe wymagania dotyczące produktów lub usług, które mają być dostarczone w ramach operacji, plan finansowania oraz termin realizacji;
 - (d) upewnia się przed zatwierdzeniem operacji, że beneficjenci dysponują administracyjną, finansową i operacyjną zdolnością do spełnienia warunków określonych w lit. c);
 - (e) upewnia się, że, jeżeli operacja rozpoczęła się przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie do instytucji zarządzającej, spełnione zostały unijne i krajowe zasady dotyczące danej operacji;
 - (f) dopilnowuje, aby wnioskodawca nie otrzymał wsparcia z funduszy, w przypadku gdy zostało ono lub powinno było zostać objęte procedurą odzyskiwania zgodnie z art. 61 w następstwie przeniesienia działalności produkcyjnej w obrębie Unii;
 - (g) określa kategorię interwencji, w odniesieniu do której przypisane są wydatki związane z operacją.
4. W odniesieniu do zarządzania finansami i kontroli programu operacyjnego instytucja zarządzająca:
- (a) weryfikuje, czy współfinansowane produkty i usługi zostały dostarczone, czy wydatki deklarowane przez beneficjentów zostały przez nich zapłacone oraz, czy spełniają one wymagania obowiązującego prawa unijnego i krajowego, programu operacyjnego oraz warunki wsparcia operacji;
 - (b) dopilnowuje, aby beneficjenci uczestniczący w realizacji operacji, których koszty zwracane są na podstawie faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowalnych, prowadzili oddzielny system księgowości lub korzystali z odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji związanych z operacją;
 - (c) wprowadza skuteczne i proporcjonalne środki zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniając stwierdzone rodzaje ryzyka;

- (d) ustanawia procedury gwarantujące przechowywanie zgodnie z wymogami art. 62 lit. g) wszystkich dokumentów dotyczących wydatków i audytów wymagane do zapewnienia właściwej ścieżki audytu;
 - (e) sporządza poświadczenie wiarygodności dotyczące zarządzania w sprawie funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli, legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw oraz przestrzegania zasady należytego zarządzania finansami, wraz ze sprawozdaniem zawierającym wyniki przeprowadzonych kontroli zarządzania, wszelkie niedociągnięcia stwierdzone w systemach zarządzania i kontroli oraz wszelkie podjęte działania naprawcze.
5. Weryfikacje przeprowadzone na podstawie ust. 4 lit. a) obejmują następujące procedury:
- (a) weryfikacje administracyjne w odniesieniu do każdego złożonego przez beneficjentów wniosku o zwrot;
 - (b) weryfikacje operacji w miejscu realizacji.
- Częstość i zakres weryfikacji na miejscu są proporcjonalne do kwoty wsparcia publicznego na operację oraz poziomu ryzyka stwierdzonego w toku tych weryfikacji oraz audytów przeprowadzanych przez instytucję audytową w odniesieniu do systemu zarządzania i kontroli jako całości.
6. Weryfikacje poszczególnych operacji na miejscu na podstawie ust. 5 lit. b) mogą być przeprowadzane metodą badania próby.
7. W przypadkach gdy instytucja zarządzająca jest również beneficjentem w ramach programu operacyjnego uzgodnienia dotyczące weryfikacji, o których mowa w ust. 4 lit. a), zapewniają odpowiednie rozdzielenie funkcji.
8. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 142 ustanawiające zasady wymiany informacji, o których mowa w ust. 2 lit. d).
9. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 142 ustanawiające przepisy dotyczące zasad ścieżki audytu, o której mowa w ust. 4 lit. d).
10. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, wzór poświadczenia wiarygodności dotyczącego zarządzania, o którym mowa w ust. 4 lit. e). Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 143 ust. 2.

Artykuł 115

Funkcje instytucji certyfikującej

Instytucja certyfikująca programu operacyjnego odpowiada w szczególności za:

- (a) sporządzanie i przedstawianie Komisji wniosków o płatności i poświadczenie, że wynikają one z rzetelnych systemów księgowych, są oparte na

weryfikowalnych dokumentach uzupełniających i były przedmiotem weryfikacji przeprowadzonych przez instytucję zarządzającą;

- (b) sporządzanie rocznych sprawozdań finansowych;
- (c) poświadczanie kompletności, dokładności i prawdziwości przedłożonych rocznych sprawozdań finansowych oraz poświadczanie, że wydatki ujęte w sprawozdaniach finansowych są zgodne z obowiązującymi przepisami unijnymi i krajowymi oraz zostały poniesione w związku z operacjami wybranymi do finansowania zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie do programu operacyjnego i zgodnie z przepisami unijnymi i krajowymi;
- (d) dopilnowanie, by istniał system, w którym rejestruje się i przechowuje, w formie elektronicznej, dokumentację księgową w odniesieniu do każdej operacji, zdolny do obsługi wszystkich danych wymaganych do sporządzenia wniosków o płatność i rocznych sprawozdań finansowych, w tym rozliczeń kwot podlegających odzyskaniu, kwot odzyskanych i kwot wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu na rzecz operacji lub programu operacyjnego;
- (e) dopilnowanie, do celów sporządzania i składania wniosków o płatność, aby otrzymała od instytucji zarządzającej odpowiednie informacje na temat procedur i weryfikacji przeprowadzonych w odniesieniu do wydatków;
- (f) uwzględnienie, podczas sporządzania i składania wniosków o płatność, wyników wszystkich audytów przeprowadzonych przez instytucję audytową lub na jej odpowiedzialność;
- (g) utrzymywanie w formie elektronicznej zapisów księgowych dotyczących wydatków zadeklarowanych Komisji oraz odpowiadającego im wkładu publicznego wypłaconego na rzecz beneficjentów;
- (h) prowadzenie rozliczeń kwot podlegających odzyskaniu i kwot wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu na rzecz operacji. Kwoty odzyskane są zwracane do budżetu ogólnego Unii przed zamknięciem programu operacyjnego poprzez potrącenie ich z następnego zestawienia wydatków.

Artykuł 116

Funkcje instytucji audytowej

1. Instytucja audytowa zapewnia prowadzenie audytów systemów zarządzania i kontroli, na podstawie stosownej próby działań oraz rocznego sprawozdania finansowego.

Komisja jest upoważniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 142, aby określić warunki, jakie audyty te powinny spełniać.

2. W przypadku audytów przeprowadzanych przez podmiot inny niż instytucja audytowa, instytucja audytowa zapewnia takim podmiotom niezbędną niezależność funkcjonalną.

3. Instytucja audytowa dba o to, aby czynności audytowe uwzględniały uznane w skali międzynarodowej standardy audytu.
4. Instytucja audytowa w ciągu sześciu miesięcy od przyjęcia programu operacyjnego przygotowuje strategię audytu dla przeprowadzania audytów. Strategia audytu określa metodykę kontroli, metodę doboru próby w przypadku audytów operacji oraz plan audytów w odniesieniu do bieżącego roku obrotowego i dwóch następnych lat obrotowych. Strategia audytu jest corocznie uaktualniana począwszy od 2016 r. do 2022 r. włącznie. W przypadku gdy wspólny system zarządzania i kontroli stosuje się do więcej niż jednego programu operacyjnego, dla programów tych można przygotować jedną strategię audytu. Instytucja audytowa przedkłada strategię audytu Komisji na jej żądanie.
5. Instytucja audytowa sporządza:
 - (i) opinię z audytu na temat rocznego sprawozdania finansowego z poprzedniego roku obrotowego, której zakres obejmuje kompletność, dokładność i prawdziwość rocznego sprawozdania finansowego, funkcjonowanie systemu zarządzania i kontroli oraz legalność i prawidłowość operacji leżących u ich podstaw;
 - (ii) roczne sprawozdanie z kontroli, przedstawiające wyniki audytów przeprowadzonych w poprzednim roku obrotowym.

Sprawozdanie przewidziane w ppkt (ii) określa wszelkie niedociągnięcia stwierdzone w systemie zarządzania i kontroli oraz podjęte lub proponowane działania naprawcze.

W przypadku gdy wspólny system zarządzania i kontroli stosuje się do więcej niż jednego programu operacyjnego, informacje wymagane zgodnie z ppkt (ii) można zebrać w jednym sprawozdaniu.
6. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, wzory strategii audytu, opinii z audytu oraz rocznego sprawozdania z kontroli, jak również metodykę doboru próby, o której mowa w ust. 4. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 143 ust. 3.
7. Przepisy wykonawcze dotyczące wykorzystania danych zgromadzonych podczas audytów przeprowadzonych przez urzędników Komisji lub upoważnionych przedstawicieli Komisji są przyjmowane przez Komisję zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 143 ust. 3.

ROZDZIAŁ III

Akredytacja

Artykuł 117

Akredytacja i cofnięcie akredytacji instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej

1. Organ akredytujący przyjmuje formalną decyzję w celu akredytacji instytucji zarządzających i certyfikujących, które spełniają kryteria akredytacyjne przyjęte przez Komisję w drodze aktów delegowanych, zgodnie z art. 142.
2. Formalna decyzja, o której mowa w ust. 1, jest oparta na sprawozdaniu i opinii niezależnej instytucji audytowej, która ocenia system zarządzania i kontroli, w tym rolę instytucji pośredniczących, a także jego zgodność z art. 62, 63, 114 i 115. Organ akredytujący bierze pod uwagę, czy systemy zarządzania i kontroli dla programu operacyjnego są podobne do systemów obowiązujących w poprzednim okresie programowania, jak również wszelkie dowody skuteczności ich funkcjonowania.
3. Państwo członkowskie przedkłada Komisji formalną decyzję, o której mowa w ust. 1, w ciągu sześciu miesięcy od daty przyjęcia decyzji w sprawie przyjęcia programu operacyjnego.
4. W przypadku gdy łączna kwota pomocy z funduszy dla programu operacyjnego przekracza 250 000 000 EUR Komisja może zażądać, w terminie dwóch miesięcy od otrzymania formalnej decyzji, o której mowa w ust. 1, sprawozdania i opinii niezależnego organu audytowego, oraz opisu systemu zarządzania i kontroli.

Komisja może przedstawić swoje uwagi w terminie dwóch miesięcy od otrzymania tych dokumentów.

Podejmując decyzję o wystąpieniu o te dokumenty, Komisja bierze pod uwagę, czy systemy zarządzania i kontroli dla danego programu operacyjnego są podobne do systemów obowiązujących w poprzednim okresie programowania, czy instytucja zarządzająca pełni również funkcje instytucji certyfikującej, oraz uwzględnia wszelkie dowody sprawności ich funkcjonowania.

Artykuł 118

Współpraca z instytucjami audytowymi

1. Komisja współpracuje z instytucjami audytowymi w celu koordynowania ich planów i metod audytów oraz dokonuje niezwłocznej wymiany wyników przeprowadzonych audytów systemów zarządzania i kontroli.
2. W celu ułatwienia tej współpracy w przypadkach, gdy państwo członkowskie wyznacza więcej niż jedną instytucję audytową, państwo członkowskie może wyznaczyć podmiot koordynujący.
3. Komisja, instytucje audytowe oraz ewentualny podmiot koordynujący zbierają się w regularnych odstępach czasu, a co najmniej raz w roku, o ile nie uzgodniono inaczej, w celu zbadania rocznego sprawozdania z kontroli, opinii z audytu i strategii audytu oraz wymiany poglądów na temat kwestii związanych z poprawą funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli.

TYTUŁ VII ZARZĄDZANIE FINANSAMI, ROZLICZENIE RACHUNKÓW I KOREKTY FINANSOWE

ROZDZIAŁ I

Zarządzanie finansami

Artykuł 119

Wspólne zasady dotyczące płatności

Państwa członkowskie dopilnowują, aby najpóźniej do zamknięcia programu operacyjnego kwota wsparcia publicznego wypłacona na rzecz beneficjentów była co najmniej równa wkładowi z funduszy wypłaconemu państwu członkowskiemu przez Komisję.

Artykuł 120

Wspólne zasady obliczania płatności okresowych oraz płatności salda rocznego i końcowego

1. Komisja zwraca jako płatności okresowe 90 % kwoty wynikającej z zastosowania stopy współfinansowania dla każdej osi priorytetowej ustanowionej w decyzji o przyjęciu programu operacyjnego do wydatków kwalifikowalnych dla osi priorytetowej uwzględnionej we wniosku o płatność. Określa ona saldo roczne zgodnie z art. 130 ust. 1.
2. Wkład z funduszy dla osi priorytetowej realizowany poprzez płatności okresowe oraz płatności salda rocznego i końcowego nie może być wyższy niż:
 - (a) wsparcie publiczne wskazane we wniosku o płatność dla osi priorytetowej;
 - (b) wkład z funduszy dla osi priorytetowej ustanowiony w decyzji Komisji o zatwierdzeniu programu operacyjnego.
3. Niezależnie od przepisów art. 22, wsparcie Unii realizowane poprzez płatności okresowe i płatności salda końcowego nie jest wyższe niż wsparcie publiczne i maksymalna kwota wsparcia z funduszy dla każdej osi priorytetowej określona w decyzji Komisji o zatwierdzeniu programu operacyjnego.

Wnioski o płatność

1. Dla każdej osi priorytetowej wniosek o płatność obejmuje:
 - (a) łączną kwotę kwalifikowalnych wydatków poniesionych przez beneficjentów w okresie realizacji operacji, ujętą w sprawozdaniu finansowym instytucji certyfikującej;
 - (b) łączną kwotę wsparcia publicznego wypłaconą w okresie realizacji operacji ujętą w sprawozdaniu finansowym instytucji certyfikującej;
 - (c) odpowiednie kwalifikowalne wsparcie publiczne wypłacone na rzecz beneficjenta ujęte w sprawozdaniu finansowym instytucji certyfikującej.
2. Wydatki ujęte we wniosku o płatność są uzasadniane na podstawie opłaconych faktur lub dokumentów księgowych o równorzędnej wartości dowodowej, z wyjątkiem form wsparcia, o których mowa w art. 57 ust. 1 lit. b), c) i d), art. 58, art. 59 ust. 1 i art. 93 oraz na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) nr [...] /2012 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1081/2006 [EFS]. Dla takich form wsparcia kwoty ujęte we wniosku o płatność stanowią koszty zwrócone beneficjentowi przez instytucję zarządzającą.
3. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, wzór wniosków o płatność. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 143 ust. 2.

Płatności na rzecz beneficjentów

Instytucje zarządzające dopilnowują, aby beneficjenci otrzymali łączną kwotę wsparcia publicznego możliwie jak najszybciej i w pełnej wysokości, a w każdym razie przed włączeniem odpowiednich wydatków do wniosku o płatność. Nie potrąca się ani nie wstrzymuje żadnych kwot, ani też nie nakłada się żadnych opłat szczególnych lub innych opłat o równoważnym skutku, które powodowałyby zmniejszenie kwot wypłacanych beneficjentom.

Stosowanie euro

1. Państwa członkowskie, które nie przyjęły euro jako swojego środka płatniczego w chwili składania wniosku o płatność, przeliczają na euro kwoty wydatków poniesionych w walucie krajowej. Kwoty te są przeliczane na euro z wykorzystaniem miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez Komisję w miesiącu, w którym wydatki zostały zaksięgowane przez

instytucję zarządzającą danego programu operacyjnego. Kurs ten jest publikowany co miesiąc przez Komisję w mediach elektronicznych.

2. Kiedy dane państwo członkowskie przyjmuje euro jako swój środek płatniczy, procedurę przeliczania określoną w ust. 1 stosuje się nadal do wszystkich wydatków zaksięgowanych przez instytucję zarządzającą przed datą wejścia w życie stałego kursu wymiany waluty krajowej na euro.

Artykuł 124

Płatności zaliczkowe

1. Kwota wstępnych płatności zaliczkowych jest wypłacana w ratach w następujący sposób:
 - a) w 2014 r.: 2 % kwoty wsparcia z funduszy na cały okres programowania dla programu operacyjnego;
 - b) w 2015 r.: 1 % kwoty wsparcia z funduszy na cały okres programowania dla programu operacyjnego;
 - c) w 2016 r.: 1 % kwoty wsparcia z funduszy na cały okres programowania dla programu operacyjnego.

Jeżeli program operacyjny jest przyjmowany w 2015 r. lub później, wcześniejsze raty są wypłacane w roku, w którym przyjęto program.
2. Kwota rocznych płatności zaliczkowych jest wypłacana przed dniem 1 lipca w latach 2016-2022. W 2016 r. kwota ta wynosi 2 % kwoty wsparcia z funduszy na cały okres programowania dla programu operacyjnego. W okresie 2017-2022 kwota ta wynosi 2,5% kwoty wsparcia z funduszy na cały okres programowania dla programu operacyjnego.

Artykuł 125

Rozliczenie płatności zaliczkowych

Kwoty wypłacone w ramach rocznych płatności zaliczkowych są rozliczane z rachunków Komisji zgodnie z art. 130.

Artykuł 126

Terminy przedstawiania wniosków o płatność okresową oraz ich wypłacanie

1. Instytucja certyfikująca regularnie składa wnioski o płatność okresową obejmujące kwoty ujęte w jej sprawozdaniu finansowym jako wsparcie publiczne wypłacone na rzecz beneficjentów w roku obrotowym kończącym się 30 czerwca.

2. Instytucja certyfikująca przedkłada ostateczny wniosek o płatność okresową do dnia 31 lipca po upływie poprzedniego roku obrotowego oraz, w każdym przypadku, przed pierwszym wnioskiem o płatność okresową dla następnego roku obrotowego.
3. Pierwszego wniosku o płatność okresową nie składa się przed otrzymaniem przez Komisję formalnego aktu akredytacji instytucji zarządzającej.
4. Nie można dokonywać płatności okresowych dla danego programu operacyjnego jeżeli roczne sprawozdanie z realizacji nie zostało przesłane Komisji zgodnie z art. 101.
5. Z zastrzeżeniem dostępności środków Komisja dokonuje płatności okresowej nie później niż 60 dni od daty zarejestrowania przez Komisję wniosku o płatność.

Artykuł 127

Umorzenie zobowiązań

1. Komisja umarza każdą część kwoty obliczonej zgodnie z akapitem drugim w ramach programu operacyjnego, która nie została wykorzystana na wstępną i roczną płatność zaliczkową, płatności okresowe lub płatność salda rocznego do dnia 31 grudnia drugiego roku budżetowego następującego po roku, w którym podjęto zobowiązanie budżetowe w ramach programu operacyjnego lub w odniesieniu do której wniosek o płatność sporządzony zgodnie z art. 121 nie został przesłany zgodnie z art. 126.

W celu umorzenia Komisja oblicza kwotę, dodając jedną szóstą rocznych zobowiązań budżetowych związanych z łącznym rocznym wkładem na rok 2014 r. do każdego zobowiązania budżetowego na lata 2015-2020.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 akapit pierwszy terminy umorzenia nie mają zastosowania do rocznych zobowiązań budżetowych związanych z łącznym rocznym wkładem na 2014 r.
3. Jeśli pierwsze roczne zobowiązanie budżetowe jest związane z łącznym rocznym wkładem na 2015 r., w drodze odstępstwa od ust. 1, terminy umorzenia nie mają zastosowania do rocznych zobowiązań budżetowych związanych z łącznym rocznym wkładem na 2015 r. W takich przypadkach Komisja oblicza kwotę na podstawie ust. 1 akapit pierwszy, dodając jedną piątą rocznych zobowiązań budżetowych związanych z łącznym rocznym wkładem na rok 2015 do każdego zobowiązania budżetowego na lata 2016-2020.
4. Ta część zobowiązań, która pozostaje otwarta na dzień 31 grudnia 2022 r., zostaje umorzona, jeżeli któryś z dokumentów wymaganych na mocy art. 130 ust. 1 nie został przekazany Komisji do dnia 30 września 2023 r.

ROZDZIAŁ II

Rozliczenie rachunków i zamknięcie

SEKCJA I

ROZLICZENIE RACHUNKÓW

Artykuł 128

Treść rocznych sprawozdań finansowych

1. Poświadczone roczne sprawozdanie finansowe dla każdego programu operacyjnego obejmuje rok obrotowy i zawiera na poziomie każdej osi priorytetowej:
 - (a) całkowitą kwotę kwalifikowalnych wydatków, które są zapisane w sprawozdaniu finansowym instytucji certyfikującej jako zapłacone przez beneficjentów w trakcie realizacji operacji, oraz odpowiednie wypłacone kwalifikowalne wsparcie publiczne i całkowitą kwotę wsparcia publicznego wypłaconą w trakcie realizacji operacji;
 - (b) kwoty wycofane i odzyskane w roku obrotowym, kwoty, które mają być odzyskane na koniec roku obrotowego, kwoty odzyskane na podstawie art. 61 oraz nieściągalne należności;
 - (c) dla każdej osi priorytetowej – wykaz operacji zakończonych w danym roku obrotowym, które były wspierane z EFRR i Funduszu Spójności;
 - (d) dla każdej osi priorytetowej – uzgodnienie wydatków zadeklarowanych zgodnie z lit. a) z wydatkami zadeklarowanymi w odniesieniu do tego samego roku obrotowego we wnioskach o płatność, wraz z wyjaśnieniem wszelkich różnic.
2. Instytucja certyfikująca może na podstawie osi priorytetowej w sprawozdaniu finansowym określić rezerwę, która nie przekracza 5 % łącznych wydatków we wnioskach o płatność dla danego roku obrotowego, o ile ocena legalności i prawidłowości wydatków podlega procedurze z udziałem instytucji audytowej. Objęta kwota jest wyłączona z łącznej kwoty wydatków kwalifikowalnych, o której mowa w ust. 1 lit. a). Kwoty te zostają ostatecznie włączone do rocznego sprawozdania finansowego roku następnego lub z niego wyłączone.

Składanie informacji

Za każdy rok od 2016 r. do 2022 r. włącznie państwo członkowskie przedstawia dokumenty, o których mowa w art. 75 ust. 1.

Roczne rozliczenie rachunków

1. Do celów obliczenia kwoty obciążającej fundusze w danym roku obrotowym Komisja bierze pod uwagę
 - a) łączną kwotę wydatków ujętych w sprawozdaniu finansowym, o której mowa w art. 128 ust. 1 lit. a) i do której stosuje się stopę współfinansowania dla każdej osi priorytetowej;
 - b) łączną kwotę płatności dokonanych przez Komisję w tym roku obrotowym składającą się z:
 - (i) kwoty płatności okresowych wypłaconych przez Komisję zgodnie z art. 120 ust. 1 i art. 22; oraz
 - (ii) kwoty rocznych płatności zaliczkowych wypłaconych na podstawie art. 124 ust. 2.
2. Saldo roczne, które w wyniku rozliczenia rachunków jest możliwe do odzyskania od państwa członkowskiego, jest przedmiotem nakazu odzyskania środków wydawanego przez Komisję. Saldo roczne należne państwu członkowskiemu jest dodawane do kolejnej płatności okresowej dokonywanej przez Komisję po rozliczeniu rachunków.
3. Jeżeli z powodów zależnych od państwa członkowskiego Komisja nie jest w stanie rozliczyć rachunków do dnia 30 kwietnia roku następującego po zakończeniu roku obrotowego, Komisja powiadamia to państwo członkowskie o działaniach, które muszą zostać podjęte przez instytucję zarządzającą lub instytucję audytową lub o dodatkowych badaniach, jakie Komisja proponuje przeprowadzić na podstawie art. 65 ust. 2 i 3.
4. Płatność salda rocznego przez Komisję opiera się na wydatkach zadeklarowanych w sprawozdaniu finansowym, po odliczeniu wszelkich rezerw przewidzianych w odniesieniu do wydatków zadeklarowanych Komisji, które są przedmiotem postępowania kontradyktoryjnego z udziałem instytucji audytowej.

Stopniowe zamykanie

1. W przypadku EFRR i Funduszu Spójności roczne sprawozdanie finansowe dla każdego programu operacyjnego obejmuje na poziomie każdej osi priorytetowej wykaz operacji zakończonych w danym roku obrotowym. Wydatki odnoszące się do tych operacji ujęte w sprawozdaniu finansowym podlegające decyzji w sprawie rozliczenia uznaje się za zamknięte.
2. W przypadku EFS wydatki ujęte w sprawozdaniu finansowym podlegające decyzji w sprawie rozliczenia uznaje się za zamknięte.

Dostępność dokumentów

1. Bez uszczerbku dla zasad dotyczących pomocy państwa, na żądanie instytucja zarządzająca zapewnia udostępnienie przez okres trzech lat Komisji i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu wszystkich dokumentów pomocniczych dotyczących operacji. Ten trzyletni okres rozpoczyna się 31 grudnia roku przyjęcia decyzji w sprawie rozliczenia rachunków, na podstawie art. 130, lub najpóźniej od daty płatności salda końcowego.

Ten trzyletni okres zostaje przerwany w przypadku wszczęcia postępowania prawnego lub administracyjnego albo na należycie uzasadniony wniosek Komisji.

2. Dokumenty przechowuje się bądź w formie oryginałów, bądź ich uwierzytelnionych odpisów lub na powszechnie uznanych nośnikach danych, w tym jako elektroniczne wersje dokumentów oryginalnych lub dokumenty istniejące wyłącznie w wersji elektronicznej.
3. Dokumenty przechowuje się w formie, która pozwala na zidentyfikowanie podmiotów danych przez czas nie dłuższy niż jest to konieczne do celów, dla których dane były gromadzone lub dla których są przetwarzane dalej.
4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 142, aby określić, które nośniki danych mogą zostać uznane za powszechnie akceptowane.
5. Procedura poświadczania zgodności dokumentów przechowywanych wyłącznie na powszechnie akceptowanych nośnikach danych z dokumentem oryginalnym jest ustanawiana przez organy krajowe i gwarantuje, że wersje te są zgodne z wymogami prawa krajowego i można się na nich oprzeć do celów audytu.
6. Jeżeli dokumenty istnieją wyłącznie w wersji elektronicznej, systemy komputerowe, w których przechowywane są wersje elektroniczne, muszą spełniać normy bezpieczeństwa gwarantujące, że dokumenty te są zgodne z wymogami prawa krajowego i można się na nich oprzeć do celów audytu.

SEKCJA II

ZAMKNIĘCIE PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

Artykuł 133

Złożenie dokumentów zamknięcia oraz płatność salda końcowego

1. Państwa członkowskie przedkładają następujące dokumenty do dnia 30 września 2023 r.:
 - (a) wniosek o płatność salda końcowego;
 - (b) końcowe sprawozdanie z realizacji programu operacyjnego;
 - (c) dokumenty, o których mowa w art. 75 ust. 1, dla ostatniego roku obrotowego, od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia 30 czerwca 2023 r.
2. Saldo końcowe jest wypłacane nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia rozliczenia rachunków ostatniego roku obrotowego lub w terminie jednego miesiąca od daty przyjęcia końcowego sprawozdania z realizacji, zależnie od tego, która data jest późniejsza.

SEKCJA III

ZAWIESZENIE PŁATNOŚCI

Artykuł 134

Zawieszenie płatności

1. Komisja może zawiesić w całości lub części płatności okresowe na poziomie osi priorytetowych lub programów operacyjnych, w przypadku gdy:
 - (a) w systemie zarządzania i kontroli programu operacyjnego istnieje poważna wada, w odniesieniu do której nie podjęto środków naprawczych;
 - (b) wydatek ujęty w zestawieniu wydatków związany jest z nieprawidłowością o poważnych skutkach finansowych, która nie została skorygowana;
 - (c) państwo członkowskie nie podjęło niezbędnych działań w celu naprawy sytuacji, co doprowadziło do wstrzymania płatności na podstawie art. 74;

- (d) występują poważne niedociągnięcia w jakości i wiarygodności systemu monitorowania lub danych dotyczących wspólnych i specyficznych wskaźników;
 - (e) państwo członkowskie nie podjęło działań określonych w programie operacyjnym odnoszących się do spełnienia uwarunkowań *ex ante*;
 - (f) istnieją dowody wynikające z oceny wykonania, że w ramach osi priorytetowej nie osiągnięto celów pośrednich określonych w podstawie oceny wykonania;
 - (g) państwo członkowskie nie reaguje lub nie reaguje w zadowalający sposób na podstawie art. 20 ust. 3.
- 2. Komisja może podjąć decyzję, w drodze aktów wykonawczych, o zawieszeniu w całości lub części płatności okresowych po umożliwieniu państwu członkowskiemu zgłoszenia uwag.
 - 3. Komisja znosi zawieszenie w całości lub części płatności okresowych w przypadku gdy państwo członkowskie podjęło niezbędne środki umożliwiające zniesienie zawieszenia.

ROZDZIAŁ III

Korekty finansowe

SEKCJA I

KOREKTY FINANSOWE DOKONYWANE PRZEZ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

Artykuł 135

Korekty finansowe dokonywane przez państwa członkowskie

- 1. Odpowiedzialność za badanie nieprawidłowości, dokonywanie wymaganych korekt finansowych oraz odzyskiwanie kwot spoczywa przede wszystkim na państwach członkowskich. W przypadku nieprawidłowości systemowej państwo członkowskie rozszerza zakres swego dochodzenia w celu objęcia nim wszystkich operacji, których nieprawidłowości te mogą dotyczyć.
- 2. Państwo członkowskie dokonuje korekt finansowych wymaganych w związku z pojedynczymi lub systemowymi nieprawidłowościami stwierdzonymi w operacjach lub programach operacyjnych. Korekty finansowe polegają na anulowaniu całości lub części wkładu publicznego w ramach operacji lub programu operacyjnego. Państwo członkowskie bierze pod uwagę charakter i wagę nieprawidłowości oraz straty finansowe poniesione przez fundusze i stosuje proporcjonalną korektę. Instytucja zarządzająca odnotowuje w rocznym

sprawozdaniu finansowym korekty finansowe dla roku obrotowego, w którym podjęto decyzję o anulowaniu.

3. Wkład z funduszy anulowany zgodnie z ust. 2 może być ponownie wykorzystany przez państwo członkowskie w ramach danego programu operacyjnego z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Wkład anulowany zgodnie z ust. 2 nie może być ponownie wykorzystany na operacje, które były przedmiotem korekty, lub, w przypadku gdy korekta finansowa dotyczy nieprawidłowości systemowej, na operacje, których dotyczy nieprawidłowość systemowa.

SEKCJA II

KOREKTY FINANSOWE DOKONYWANE PRZEZ KOMISJĘ

Artykuł 136

Kryteria dokonywania korekt finansowych

1. Komisja może dokonywać korekt finansowych w drodze anulowania całości lub części wkładu unijnego na rzecz programu operacyjnego zgodnie z art. 77, jeżeli w wyniku niezbędnych analiz stwierdzi, że:
 - a) w systemie zarządzania i kontroli programu operacyjnego istnieje poważna wada stanowiąca zagrożenie dla już wypłaconego wkładu Unii na rzecz programu operacyjnego;
 - b) państwo członkowskie nie wywiązało się ze swoich zobowiązań zawartych w art. 135 przed wszczęciem procedury korekty na podstawie niniejszego ustępu;
 - c) wydatki zawarte we wniosku o płatność wykazują nieprawidłowości i nie zostały skorygowane przez państwo członkowskie przed wszczęciem procedury korekty na podstawie niniejszego ustępu.

Komisja dokonuje korekt finansowych na podstawie indywidualnych przypadków stwierdzonych nieprawidłowości oraz bierze pod uwagę, czy nieprawidłowość jest systemowa. Jeżeli nie jest możliwe precyzyjne określenie kwoty nieprawidłowych wydatków poniesionych przez fundusze, Komisja przyjmuje za podstawę korekty finansowej wartość zryczałtowaną lub ekstrapolowaną.

2. Podejmując decyzję odnośnie kwoty korekty na podstawie ust. 1, Komisja uwzględnia charakter i wagę nieprawidłowości oraz zakres i skutki finansowe niedociągnięć stwierdzonych w systemach zarządzania i kontroli danego programu operacyjnego.
3. W przypadku gdy Komisja opiera swoje stanowisko na sprawozdaniach audytorów spoza swoich służb, wyciąga własne wnioski dotyczące

konsekwencji finansowych po przeanalizowaniu działań podjętych przez dane państwo członkowskie na podstawie art. 135 ust. 2, powiadomień wysłanych na podstawie art. 112 ust. 3 oraz wszelkich odpowiedzi udzielonych przez państwo członkowskie.

4. W przypadku gdy Komisja ustali na podstawie analizy końcowego sprawozdania z realizacji programu operacyjnego, że cele określone w postawie oceny wykonania nie zostały w znacznym stopniu osiągnięte, może zastosować korekty finansowe w odniesieniu do danych osi priorytetowych w drodze aktów wykonawczych.
5. Jeżeli państwo członkowskie nie przestrzega obowiązków, o których mowa w art. 86, Komisja może, odpowiednio do stopnia nieprzestrzegania tych obowiązków, dokonać korekty finansowej poprzez anulowanie całości lub części wkładu funduszy strukturalnych przeznaczonego dla danego państwa członkowskiego.
6. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 142 ustanawiających kryteria stosowane do ustalenia poziomu korekty finansowej, która ma być zastosowana.

Artykuł 137

Procedura

1. Przed podjęciem decyzji o dokonaniu korekty finansowej Komisja wszczyna procedurę, informując państwo członkowskie o swych tymczasowych wnioskach z przeprowadzonej analizy i wzywając je do zgłoszenia uwag w terminie dwóch miesięcy.
2. W przypadku gdy Komisja zaproponuje korektę finansową na podstawie wartości zryczałtowanej lub ekstrapolowanej, państwo członkowskie otrzymuje możliwość wykazania, poprzez analizę odnośnych dokumentów, że rzeczywisty zakres nieprawidłowości jest mniejszy niż w ocenie Komisji. W porozumieniu z Komisją państwo członkowskie może ograniczyć zakres takiej analizy do stosownej części odnośnych dokumentów lub ich próby. Z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków, czas przeznaczony na te analizy nie może przekroczyć okresu kolejnych dwóch miesięcy po dwumiesięcznym okresie, o którym mowa w ust. 1.
3. Komisja uwzględnia wszelkie dowody przedstawione przez państwo członkowskie w terminach określonych w ust. 1 i 2.
4. Jeżeli państwo członkowskie nie akceptuje tymczasowych wniosków Komisji, wzywane jest do wzięcia udziału w przesłuchaniu przez Komisję, które ma zapewnić, że dostępne są wszystkie istotne informacje i uwagi jako podstawa do formułowania wniosków przez Komisję dotyczących zastosowania korekty finansowej.
5. Aby zastosować korektę finansową Komisja podejmuje decyzję, w drodze aktów wykonawczych, w terminie sześciu miesięcy od daty przesłuchania lub

od daty otrzymania dodatkowych informacji, jeżeli dane państwo członkowskie zgadza się na przedłożenie takich dodatkowych informacji w następstwie przesłuchania. Komisja bierze pod uwagę wszystkie informacje i uwagi przedłożone w trakcie trwania procedury. Jeśli przesłuchanie nie ma miejsca, sześciomiesięczny okres rozpoczyna się dwa miesiące po dacie wezwania na przesłuchanie wysłanego przez Komisję.

6. Jeżeli nieprawidłowości dotyczące rocznych sprawozdań finansowych przesłanych Komisji zostały wykryte przez Komisję lub Europejski Trybunał Obrachunkowy, wynikające z tego korekty finansowe zmniejszają wsparcie z funduszy do programu operacyjnego.

Artykuł 138

Obowiązki państw członkowskich

Korekta finansowa dokonana przez Komisję nie narusza obowiązku państwa członkowskiego przeprowadzania procedury odzyskiwania środków na podstawie art. 135 ust. 2 niniejszego rozporządzenia oraz odzyskania pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu i na podstawie art. 14 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999³⁹.

Artykuł 139

Zwrot środków

1. Zwrotu wszelkich środków należnych do budżetu ogólnego Unii dokonuje się przed terminem płatności wymienionym w nakazie odzyskania środków sporządzonym zgodnie z art. 73 rozporządzenia finansowego. Termin płatności przypada na ostatni dzień drugiego miesiąca po dacie sporządzenia nakazu.
2. Wszelkie opóźnienia w zwrocie środków powodują naliczanie odsetek z tytułu zaległych płatności, począwszy od terminu płatności do dnia faktycznego dokonania płatności. Stopa takich odsetek wynosi półtora punktu procentowego powyżej stopy stosowanej przez Europejski Bank Centralny w jego głównych operacjach refinansowych w pierwszym dniu roboczym miesiąca, w którym przypada termin płatności.

³⁹ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.

TYTUŁ VIII

Proporcjonalna kontrola programów operacyjnych

Artykuł 140

Proporcjonalna kontrola programów operacyjnych

1. Operacje, dla których łączne wydatki kwalifikowalne nie przekraczają 100 000 EUR, nie podlegają więcej niż jednemu audytowi przeprowadzonemu przez instytucję audytową albo Komisję przed zamknięciem wszystkich odnośnych wydatków na podstawie art. 131. Inne operacje nie podlegają więcej niż jednemu audytowi na rok obrotowy przeprowadzonemu przez instytucję audytową i Komisję przed zamknięciem wszystkich odnośnych wydatków na podstawie art. 131. Niniejsze przepisy pozostają bez uszczerbku dla ust. 4.
2. Dla programów operacyjnych, w przypadku których najnowsza opinia z audytu nie wykazuje istotnych niedociągnięć, Komisja może uzgodnić z instytucją audytową na kolejnym posiedzeniu, o którym mowa w art. 118 ust. 3, ograniczenie wymaganego poziomu audytu, aby dostosować go do stwierdzonego ryzyka. W takich przypadkach Komisja nie będzie przeprowadzać własnych audytów na miejscu, chyba że istnieją dowody wskazujące na niedociągnięcia w systemie zarządzania i kontroli wpływające na wydatki zadeklarowane Komisji w danym roku obrotowym, w odniesieniu do którego podjęto decyzję o rozliczeniu rachunków.
3. Dla programów operacyjnych, w przypadku których Komisja uznaje, że może polegać na opinii instytucji audytowej, może ona uzgodnić z instytucją audytową ograniczenie liczby własnych audytów na miejscu kontrolujących pracę instytucji audytowej, chyba że istnieją dowody na niedociągnięcia w pracy instytucji audytowej w roku obrotowym, w którym podjęto decyzję o rozliczeniu rachunków.
4. Bez uszczerbku dla ust. 1 instytucja audytowa i Komisja mogą przeprowadzać audyty operacji, jeżeli podczas oceny ryzyka stwierdzono szczególne ryzyko nieprawidłowości lub nadużyć finansowych lub jeżeli istnieją dowody na poważne niedociągnięcia w systemie zarządzania i kontroli danego programu operacyjnego; takie audyty mogą być prowadzone również w ramach audytu próby w ciągu 3 lat po zamknięciu wszystkich wydatków związanych z daną operacją, na podstawie art. 131. Komisja może w dowolnym czasie przeprowadzać audyty operacji w celu dokonania oceny pracy instytucji audytowej przez ponowne przeprowadzenie jej działalności audytowej.

CZEŚĆ CZWARTA

PRZEKAZANIE UPRAWNIENI, PRZEPISY WYKONAWCZE, PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

ROZDZIAŁ I

Przekazanie uprawnień i przepisy wykonawcze

Artykuł 141

Zmiany załączników

Komisja może przyjmować, w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 142, zmiany do załącznika V do niniejszego rozporządzenia w zakresie odpowiednich przepisów niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 142

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych powierzone Komisji podlegają warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Przekazanie uprawnień, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, przyznaje się na czas nieokreślony od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 141, może zostać odwołane w dowolnym momencie przez Parlament Europejski lub Radę.

Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie uprawnień określonych w tej decyzji. Staje się ona skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub od późniejszej daty, która jest w niej określona. Nie wpływa ona na ważność aktów delegowanych już obowiązujących.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja powiadamia o tym równocześnie Parlament Europejski i Radę.
5. Akty delegowane wchodzi w życie wyłącznie w przypadku braku sprzeciwu Parlamentu Europejskiego lub Rady w ciągu 2 miesięcy od zawiadomienia o danym akcie Parlamentu Europejskiego i Rady lub też jeśli przed upływem tego terminu Parlament Europejski i Rada poinformują Komisję, że nie zamierzają

zgłosić sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o 2 miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Jeśli przed upływem tego terminu ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyrażą sprzeciwu wobec aktu delegowanego, jest on publikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz wchodzi w życie z dniem podanym w tym akcie.

Akt delegowany może zostać opublikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz wejść w życie przed upływem tego terminu, jeżeli zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie zamierzają wyrażać sprzeciwu.

Jeśli Parlament Europejski lub Rada wyrażą sprzeciw wobec aktu delegowanego, nie wchodzi on w życie. Instytucja, która wyraża sprzeciw wobec aktu delegowanego, podaje uzasadnienie.

Artykuł 143

Procedura komitetowa

1. Komisję wspiera Komitet Koordynujący Fundusze. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy opinia komitetu na podstawie ust. 2 i 3 ma być uzyskana w drodze procedury pisemnej, procedura ta kończy się bez osiągnięcia rezultatu, jeśli przed upływem terminu na wydanie opinii zdecyduje o tym przewodniczący komitetu lub (...) *[number of members]* (... większość) *[majority to be specified: simple, two-thirds, etc.]* członków komitetu.

W przypadku gdy komitet nie wyda żadnej opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

ROZDZIAŁ II

Przepisy przejściowe i końcowe

Artykuł 144

Przegląd

Parlament Europejski i Rada dokonują przeglądu niniejszego rozporządzenia do dnia 31 grudnia 20XX r. zgodnie z art. 177 Traktatu.

Artykuł 145

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację, w tym całkowite lub częściowe anulowanie, projektów aż do ich zamknięcia, lub pomocy zatwierdzonej przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 lub wszelkich innych aktów prawnych mających zastosowanie do tej pomocy w dniu 31 grudnia 2013 r.
2. Wnioski złożone na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 zachowują ważność.

Artykuł 146

Uchylenie

1. Rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r.
2. Odesłania do uchylonego rozporządzenia traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 147

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

ZAŁĄCZNIK I

Metody ustalania podstaw oceny wykonania

1. Podstawy oceny wykonania składają się z celów pośrednich ustanowionych dla każdego priorytetu na lata 2016 i 2018, oraz z celów końcowych ustalonych na 2022 r. Cele pośrednie i końcowe przedstawiane są zgodnie ze wzorem określonym w tabeli 1.

Tabela 1: Standardowy format podstaw oceny wykonania

Priorytet	Wskaźnik i jednostka miary, w stosownych przypadkach	Cel pośredni na 2016 r.	Cel pośredni na 2018 r.	Cel końcowy na 2022 r.

2. Cele pośrednie dotyczą osiągania szczegółowych celów priorytetu, wyrażając zamierzony postęp na drodze do osiągnięcia celów ustanowionych na koniec okresu. Cele pośrednie ustanowione na 2016 r. zawierają wskaźniki finansowe i wskaźniki produktu. Cele pośrednie ustanowione na 2018 r. zawierają wskaźniki finansowe, wskaźniki produktu oraz, w stosownych przypadkach, wskaźniki rezultatu. Cele pośrednie mogą zostać ustanowione również dla kluczowych etapów realizacji.
3. Cele pośrednie są:
 - znaczące, obejmujące istotne informacje na temat postępów w danym priorytecie;
 - przejrzyste, z obiektywnie weryfikowalnymi celami oraz zidentyfikowanymi i publicznie dostępnymi danymi źródłowymi;
 - weryfikowalne, nienakładające nieproporcjonalnych obciążeń administracyjnych;
 - spójne dla wszystkich programów operacyjnych, w stosownych przypadkach.

ZAŁĄCZNIK II

Roczny podział środków na zobowiązania w latach 2014-2020

[...]

ZAŁĄCZNIK III

Zasada dodatkowości

1. PUBLICZNE LUB RÓWNOWAŻNE WYDATKI STRUKTURALNE

Dane o nakładach brutto na środki trwałe w kolumnie X-1, wyrażone jako udział w PKB, zgodnie z tabelą 2 załącznika 2 „Wytycznych dotyczących formy i treści programów stabilności i konwergencji”⁴⁰, zostaną wykorzystane do ustalenia publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych.

2. WERYFIKACJA

Weryfikacja przestrzegania zasady dodatkowości zgodnie z art. 86 ust. 3 podlega następującym zasadom:

2.1 Weryfikacja *ex-ante*

- (a) Przedkładając umowę partnerską, państwo członkowskie dostarcza informacji na temat planowanego profilu wydatków w formie tabeli 1 przedstawionej poniżej. W państwach członkowskich, w których regiony słabiej rozwinięte i regiony w okresie przejściowym obejmują więcej niż 15 % i mniej niż 70 % ludności, informacje na temat wydatków [w regionach słabiej rozwiniętych i regionach w okresie przejściowym] są udostępniane w tej samej formie.

Tabela 1

Wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
P51	X	X	X	X	X	X	X

- (b) Państwo członkowskie dostarcza Komisji informacji na temat głównych wskaźników makroekonomicznych oraz prognoz leżących u podstawy poziomu publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych.
- (c) Po osiągnięciu porozumienia przez Komisję i państwo członkowskie tabela 1 przedstawiona powyżej jest włączana do umowy partnerskiej danego państwa członkowskiego jako poziom odniesienia dla publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych, które mają być utrzymane w latach 2014-2020.

2.2 Weryfikacja średniookresowa

⁴⁰ W brzmieniu zatwierdzonym przez Radę ECOFIN dnia 7 września 2010 r.

- (d) Podczas weryfikacji średniookresowej uznaje się, że państwo członkowskie utrzymało poziom publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych, jeżeli średnie roczne wydatki w latach 2014-2017 są równe lub wyższe niż poziom odniesienia wydatków określony w umowie partnerskiej.
- (e) Po weryfikacji średniookresowej Komisja może zmienić, w porozumieniu z państwem członkowskim, poziom odniesienia publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych w umowie partnerskiej, jeżeli sytuacja gospodarcza w danym państwie członkowskim uległa znacznej zmianie od przyjęcia umowy partnerskiej, a zmiana ta nie została uwzględniona przy ustalaniu poziomu odniesienia w umowie partnerskiej.

2.3 Weryfikacja *ex post*

Podczas weryfikacji *ex post* uznaje się, że państwo członkowskie utrzymało poziom publicznych lub równoważnych wydatków strukturalnych, jeżeli średnie roczne wydatki w latach 2014-2020 są równe lub wyższe niż poziom odniesienia wydatków określony w umowie partnerskiej.

3. STAWKI KOREKT FINANSOWYCH W NASTĘPSTWIE WERYFIKACJI *EX POST*

Jeżeli Komisja zdecyduje o przeprowadzeniu korekty finansowej zgodnie z art. 86 ust. 4, stawkę korekty finansowej oblicza się odejmując 3 % od różnicy między poziomem odniesienia w umowie partnerskiej a poziomem osiągniętym, wyrażonym jako wartość procentowa poziomu odniesienia, i dzieląc następnie ten wynik przez 10. Korektę finansową ustala się, stosując powyższą stawkę korekty finansowej do kwoty wkładu funduszy dla danego państwa członkowskiego z przeznaczeniem na regiony słabiej rozwinięte i regiony w okresie przejściowym na cały okres programowania.

Jeżeli różnica między poziomem odniesienia w umowie partnerskiej a poziomem osiągniętym, wyrażonym jako wartość procentowa poziomu odniesienia w umowie partnerskiej, wynosi 3 % lub mniej, nie dokonuje się korekty finansowej.

Korekta finansowa nie przekracza 5 % alokacji funduszy dla danego państwa członkowskiego z przeznaczeniem na regiony słabiej rozwinięte i regiony w okresie przejściowym w całym okresie programowania.

ZAŁĄCZNIK IV

Uwarunkowania *ex ante*

Uwarunkowania tematyczne *ex ante*

Cele tematyczne	Uwarunkowania <i>ex ante</i>	Kryteria, które należy spełnić
1. Zwiększenie nakładów na badania naukowe, rozwój technologiczny i innowacje (<i>cel dotyczący badań i rozwoju</i>) (o którym mowa w art. 9 ust. 1)	1.1. <i>Badania naukowe i innowacje</i> : Istnienie krajowych lub regionalnych strategii badań i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji ⁴¹ .	– Gotowa jest krajowa lub regionalna strategia badań i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji, która: – opiera się na analizie SWOT, aby skoncentrować zasoby na ograniczonym zestawie priorytetów badań i innowacji, – przedstawia środki na rzecz pobudzenia prywatnych inwestycji w badania i rozwój, – obejmuje system monitorowania i przeglądu. – państwo członkowskie przyjęło ramy określające dostępne środki budżetowe na badania i innowacje; – państwo członkowskie przyjęło wieloletni plan dotyczący budżetu i priorytetów inwestycji związanych z priorytetami UE (ESFRI – Europejskie Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych).
2. Zwiększenie dostępności, wykorzystania i	2.1. <i>Rozwój cyfrowy</i> : Istnienie w ramach krajowych lub regionalnych strategii innowacji na rzecz inteligentnej	– W krajowej lub regionalnej strategii innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji

⁴¹

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Projekt przewodni strategii Europa 2020 – Unia innowacji (COM(2010) 546 wersja ostateczna z 6.10.2010). Zobowiązanie 24/25 oraz załącznik I „Cechy dobrze działających krajowych i regionalnych systemów badań i innowacji”. Konkluzje Rady ds. Konkurencyjności: Konkluzje w sprawie Unii innowacji dla Europy (dok. 17165/10 z 26.11.2010).

jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych (<i>cel dotyczący szerokopasmowego internetu</i>) (o którym mowa w art. 9 ust. 2)	specjalizacji czytelnego rozdziału na temat rozwoju cyfrowego w celu pobudzenia popytu na przystępne, dobrej jakości i interoperacyjne usługi, prywatne i publiczne, wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne, a także aby przyspieszyć ich asymilację przez obywateli, grupy w trudnej sytuacji, przedsiębiorstwa i administrację publiczną, w tym inicjatywy transgraniczne.	znajduje się rozdział na temat rozwoju cyfrowego, który zawiera: – budżet i priorytety działań określone na podstawie analizy SWOT przeprowadzonej zgodnie z tabelą wyników Europejskiej agendy cyfrowej⁴²; – została przeprowadzona analiza równoważenia wsparcia dla popytu i podaży technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK); – wymierne cele dla wyników interwencji w zakresie kultury informatycznej, umiejętności informatycznych, e-integracji, e-dostępności, oraz e-zdrowia, które są powiązane z istniejącymi odpowiednimi krajowymi lub regionalnymi strategiami sektorowymi; – ocenę potrzeb w zakresie budowania większego potencjału technologii informacyjno-komunikacyjnych.
	2.2. <i>Infrastruktura dostępu nowej generacji do sieci internetowej</i>: Istnienie krajowych planów dostępu nowej generacji uwzględniających działania regionalne na rzecz osiągnięcia celów UE dotyczących dostępu do szybkiego internetu⁴³, koncentrujących się na obszarach, na których rynek nie zapewnia otwartej infrastruktury po przystępnych kosztach i w odpowiedniej jakości, zgodnych z przepisami unijnymi w zakresie konkurencyjności i pomocy państwa, a także świadczących usługi	– Gotowy jest krajowy plan dostępu nowej generacji, który zawiera: – regularnie aktualizowany plan inwestycji w infrastrukturę poprzez koncentrację popytu i mapowania infrastruktury i usług; – modele zrównoważonych inwestycji, które zwiększają konkurencyjność i zapewniają dostęp do otwartej, przystępnej cenowo i dobrej jakości infrastruktury i usług, uwzględniających przyszłe potrzeby; – środki na stymulowanie inwestycji prywatnych.

⁴² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Europejska agenda cyfrowa (COM(2010) 245 wersja ostateczna/2 z 26.8.2010); Dokument roboczy służb Komisji: **Digital Agenda Scoreboard** (SEC(2011) 708 z 31.5.2011). Konkluzje Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w sprawie Europejskiej agendy cyfrowej (dok. 10130/10 z 26 maja 2010 r.).

⁴³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Europejska agenda cyfrowa (COM(2010) 245 wersja ostateczna/2 z 26.8.2010); Dokument roboczy służb Komisji: **Digital Agenda Scoreboard** (SEC(2011) 708 z 31.5.2011).

	dostępne dla grup w trudnej sytuacji.	
3. Podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) (o którym mowa w art. 9 ust. 3)	3.1. Zostały przeprowadzone konkretne działania w celu skutecznej realizacji programu Small Business Act oraz jego rewizji z dnia 23 lutego 2011 r. ⁴⁴ , w tym zasady „najpierw myśl na małą skalę”.	– Konkretnie działania obejmują: – mechanizm monitorowania w celu zapewnienia realizacji programu Small Business Act, w tym organ odpowiedzialny za koordynację kwestii dotyczących MŚP na różnych poziomach administracyjnych („wysłannik ds. MŚP”); – środki mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na rozpoczęcie działalności gospodarczej do 3 dni roboczych i zmniejszenie kosztów do 100 EUR; – środki mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie licencji i pozwoleń na podjęcie i prowadzenie konkretnej działalności danego przedsiębiorstwa do 3 miesięcy; – mechanizm regularnej oceny wpływu prawodawstwa na MŚP przy użyciu „testu MŚP”, biorąc pod uwagę, w stosownych przypadkach, różnice w wielkości przedsiębiorstw.
	3.2. Transpozycja do prawa krajowego dyrektywy (2011/7/UE) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych ⁴⁵ .	– Transpozycja tej dyrektywy zgodnie z art. 12 tej dyrektywy (do dnia 16 marca 2013 r.).
4. Wsparcie przejścia na gospodarkę	4.1. <i>Efektywność energetyczna</i> : Transpozycja do prawa krajowego dyrektywy (2010/31/UE) Parlamentu	– Wdrożenie minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, zgodnie z art. 3, 4 i 5 dyrektywy 2010/31/UE;

⁴⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Najpierw myśl na małą skalę – Program „Small Business Act” dla Europy (COM (2008) 394 z 23.6.2008; Konkluzje Rady ds. Konkurencyjności: Najpierw myśl na małą skalę – Program „Small Business Act” dla Europy (dok. 16788/08 z 1.12.2008); Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Przegląd programu „Small Business Act” dla Europy (COM(2008) 78 wersja ostateczna z 23.2.2011); Konkluzje Rady ds. Konkurencyjności: Konkluzje w sprawie przeglądu programu „Small Business Act” dla Europy (dok. 10975/11 z 30.5.2011).

⁴⁵ Dz.U. L 48 z 23.2.2011, s. 1.

niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków zgodnie z art. 28 tej dyrektywy ⁴⁶ .	– przyjęcie środków koniecznych do utworzenia systemu certyfikacji w odniesieniu do charakterystyki energetycznej budynków, zgodnie z art. 11 dyrektywy 2010/31/UE;
(o którym mowa w art. 9 ust. 4)	Zgodność z art. 6 ust. 1 decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/406/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych ⁴⁷ .	– realizacja wymaganej liczby renowacji budynków publicznych;
	Transpozycja do prawa krajowego dyrektywy 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych ⁴⁸ .	– dostarczenie indywidualnych liczników klientom końcowym;
	Transpozycja do prawa krajowego dyrektywy 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii oraz zmieniającej dyrektywę 92/42/EWG ⁴⁹ .	– efektywność ogrzewania i chłodzenia jest promowana zgodnie z dyrektywą 2004/8/WE.

⁴⁶ Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13.

⁴⁷ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 136.

⁴⁸ Dz.U. L 114 z 27.4.2006, s. 64.

⁴⁹ Dz.U. L 52 z 21.2.2004, s. 50.

	4.2. <i>Energia odnawialna</i> : Transpozycja do prawa krajowego dyrektywy 2009/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy (2001/77/WE) oraz (2003/30/WE) ⁵⁰ .	– państwo członkowskie przygotowało przejrzyste programy wsparcia, pierwszeństwo w dostępie do sieci i w wysyłaniu, standardowe zasady odnoszące się do ponoszenia i podziału kosztów dostosowań technicznych, które zostały podane do publicznej wiadomości; – państwo członkowskie przyjęło krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z art. 4 dyrektywy 2009/28/WE.
5. Promowanie dostosowania do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku zmiany klimatu (<i>Cel dotyczący zmiany klimatu</i>) (o którym mowa w art. 9 ust. 5)	5.1. Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: Istnienie krajowych lub regionalnych ocen ryzyka na potrzeby zarządzania klęskami żywiołowymi, uwzględniających dostosowanie do zmiany klimatu ⁵¹ .	– Gotowa jest krajowa lub regionalna ocena ryzyka obejmująca: – opis procesu, metodologii, metod i niewrażliwych danych wykorzystywanych w krajowych ocenach ryzyka; – opis scenariuszy zakładających jeden rodzaj ryzyka i scenariuszy zakładających wiele rodzajów ryzyka; – uwzględnienie, w stosownych przypadkach, krajowych strategii dostosowania do zmiany klimatu.

⁵⁰ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 16.

⁵¹ Konkluzje Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych: 11-12 kwietnia 2001 r., Konkluzje dotyczące dalszego opracowywania ocen ryzyka na potrzeby zarządzania kryzysowego w Unii Europejskiej.

6. Ochrona środowiska i promowanie zrównoważonego wykorzystania zasobów (o którym mowa w art. 9 ust. 6)	6.1. <i>Gospodarka wodna</i>: Istnienie a) polityki w zakresie cen wody, przewidującej odpowiednie zachęty dla użytkowników, aby efektywnie korzystali z zasobów wodnych oraz b) odpowiedniego wkładu różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne, zgodnie z art. 9 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej⁵².	– państwo członkowskie zapewniło wkład różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w podziale na sektory, zgodnie z art. 9 dyrektywy 2000/60/WE; – przyjęcie planu gospodarowania wodami w dorzeczu dla obszaru dorzecza, gdzie inwestycje dokonywane będą zgodnie z art. 13 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej⁵³.
	6.2. <i>Gospodarka odpadami</i>: Wykonanie dyrektywy 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy⁵⁴, w szczególności opracowanie planów gospodarki odpadami, zgodnie z tą dyrektywą oraz hierarchią odpadów.	– państwo członkowskie przekazało Komisji sprawozdanie dotyczące postępów w osiągnięciu celów określonych w art. 11 dyrektywy 2008/98/WE, powodów niedociągnięć oraz zamierzonych działań prowadzących do osiągnięcia celów; – państwo członkowskie dopilnowało, aby jego właściwe organy sporządziły, zgodnie z art. 1, 4, 13 i 16 dyrektywy 2008/98/WE, jeden lub więcej planów gospodarki odpadami zgodnie z art. 28 dyrektywy; – nie później niż do dnia 12 grudnia 2013 r. państwo członkowskie sporządziło, zgodnie z art. 1 i 4 dyrektywy 2008/98/WE, programy zapobiegania powstawaniu odpadów, zgodnie z wymogami art. 29 dyrektywy; – państwo członkowskie podjęło niezbędne kroki w celu osiągnięcia celu na 2020 r. dotyczącego promowania ponownego wykorzystania i recyklingu, zgodnie z art. 11 dyrektywy 2008/98/WE.

⁵² Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1.

⁵³ Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1.

⁵⁴ D.z.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3.

7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastrukturalnych sieciowych (o którym mowa w art. 9 ust. 7)	7.1. <i>Drogi</i>: Istnienie kompleksowego krajowego planu transportu, który we właściwy sposób ustala priorytety inwestycji w bazową transeuropejską sieć transportową (TEN-T), w sieć kompleksową (inwestycje inne niż w sieć bazową TEN-T) oraz we wtórną łączność (w tym transport publiczny na szczeblu regionalnym i lokalnym).	– Gotowy jest kompleksowy planu transportu zawierający: – priorytety inwestycji w sieć bazową TEN-T, sieć kompleksową i wtórną łączność. priorytety uwzględniają wkład inwestycji w mobilność, trwały rozwój, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych oraz wkładu w jednolitą europejską przestrzeń transportową, – realistyczny i dojrzałe ramy projektu (wraz z harmonogramem, budżetem), – strategiczną ocenę środowiskową, spełniającą wymogi prawne dotyczące planu transportu, – środki mające na celu zwiększenie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.
	7.2. <i>Kolej</i>: Istnienie w ramach kompleksowego krajowego planu transportu czytelnego rozdziału dotyczącego rozwoju kolei, który we właściwy sposób ustala priorytety inwestycji w bazową transeuropejską sieć transportową (TEN-T), w sieć kompleksową (inwestycje inne niż w sieć bazową TEN-T) oraz we wtórną łączność systemu kolejowego, zgodnie z ich wkładem w mobilność, trwałość oraz efekty sieci na szczeblu krajowym i europejskim. Inwestycje obejmują aktywa ruchome i interoperacyjność oraz rozwijanie potencjału.	– Gotowy jest rozdział kompleksowego planu transportu dotyczący rozwoju kolei, zawierający: 2. realistyczne i dojrzałe ramy projektu (wraz z harmonogramem, budżetem); 3. strategiczną ocenę środowiskową, spełniającą wymogi prawne dotyczące planu transportu, 4. środki mające na celu zwiększenie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.
8. Wsparcie zatrudnienia i mobilności	8.1. <i>Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób nieaktywnych zawodowo, w tym lokalne</i>	– Służby zatrudnienia mają możliwość zapewnienia i faktycznie zapewniają: – zindywidualizowanych usług oraz aktywnych i zapobiegawczych środków rynku

pracowników (cel dotyczący zatrudnienia) (o którym mowa w art. 9 ust. 8)	<i>inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników:</i> Została opracowana i jest realizowana aktywna polityka rynku pracy zgodna z wytycznymi dotyczącymi zatrudnienia⁵⁵;	pracy na wczesnym etapie, które są otwarte dla wszystkich osób poszukujących pracy, – przewidywanie i doradztwo w zakresie możliwości długoterminowego zatrudnienia w drodze zmian strukturalnych na rynku pracy, takich jak przejście na gospodarkę niskoemisyjną, – przejrzyste i systematyczne informacje na temat nowych miejsc pracy; – Służby zatrudnienia utworzyły sieci z pracodawcami i uczelniami.
	8.2. <i>Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw:</i> Istnienie kompleksowej strategii na rzecz pomocy na uruchomienie działalności gospodarczej zgodnie z programem Small Business Act⁵⁶ i w zgodzie z ogólnymi wytycznymi polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii⁵⁷, dotyczącymi tworzenia warunków dla powstawania miejsc pracy.	– Przygotowana jest kompleksowa strategia, która obejmuje: – środki mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na rozpoczęcie działalności gospodarczej do trzech dni roboczych i zmniejszenie kosztów do około 100 EUR; – środki mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie licencji i pozwoleń na podjęcie i prowadzenie konkretnej działalności danego przedsiębiorstwa do trzech miesięcy, – działania łączące odpowiednie usługi rozwoju przedsiębiorstw i usługi finansowe (dostęp do kapitału), w tym kontakty z grupami i obszarami w niekorzystnej sytuacji.

⁵⁵ Decyzja Rady (2010/707/UE) z dnia 21 października 2010 r., Dz.U. L 308 z 24.11.2010, s. 46.

⁵⁶ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Najpierw myśl na małą skalę – Program „Small Business Act” dla Europy (COM (2008) 394 z 23.6.2008; Konkluzje Rady ds. Konkurencyjności: Najpierw myśl na małą skalę – Program „Small Business Act” dla Europy (dok. 16788/08 z 1.12.2008); Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Przegląd programu „Small Business Act” dla Europy (COM(2008) 78 wersja ostateczna z 23.2.2011); Konkluzje Rady ds. Konkurencyjności: Konkluzje w sprawie przeglądu programu „Small Business Act” dla Europy (dok. 10975/11 z 30.5.2011).

⁵⁷ Zalecenie Rady (2010/410/UE) z dnia 13 lipca 2010 r., Dz.U. L 191 z 23.7.2010, s. 28.

	8.3. <i>Modernizacja i wzmacnianie instytucji rynku pracy, w tym działania zmierzające do poprawy transnarodowej mobilności pracowników</i>⁵⁸: - Instytucje rynku pracy są modernizowane i wzmacniane zgodnie z wytycznymi dotyczącymi zatrudnienia; - Reformy instytucji rynku pracy zostaną poprzedzone przejrzystą strategią i oceną <i>ex ante</i> obejmującą kwestię płci	- Działania mające na celu reformę służb zatrudnienia, tak aby miały one możliwość zapewniania⁵⁹: - zindywidualizowanych usług oraz aktywnych i zapobiegawczych środków rynku pracy na wczesnym etapie, które są otwarte dla wszystkich osób poszukujących pracy, - doradztwa w zakresie możliwości długoterminowego zatrudnienia w drodze zmian strukturalnych na rynku pracy, takich jak przejście na gospodarkę niskoemisyjną, - przejrzystych i systematycznych informacji na temat nowych miejsc pracy dostępnych na poziomie UE; - Reformy służb zatrudnienia będą obejmowały tworzenie sieci z pracodawcami i uczelniami.
	8.4. <i>Aktywne i zdrowe starzenie się</i>: Została opracowana i jest realizowana polityka dotycząca aktywnego starzenia się, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi zatrudnienia⁶⁰	- Działania zmierzające do sprostania wyzwaniom aktywnego i zdrowego starzenia się⁶¹: - właściwe zainteresowane strony są zaangażowane w opracowywanie i realizację polityki aktywnego starzenia się, - państwo członkowskie przygotowało środki mające na celu promowanie aktywnego starzenia się oraz ograniczenie wcześniejszego przechodzenia na emeryturę.

⁵⁸ Jeżeli istnieje zalecenie Rady dla danego państwa związane bezpośrednio z tym przepisem dotyczącym warunkowości, wówczas ocena spełnienia tego przepisu będzie uwzględniać ocenę postępów w realizacji zalecenia Rady dla danego państwa.

⁵⁹ Terminy dostarczenia wszystkich elementów zawartych w tej sekcji mogą wygasnąć w okresie realizacji programu.

⁶⁰ Jeżeli istnieje zalecenie Rady dla danego państwa związane bezpośrednio z tym przepisem dotyczącym warunkowości, wówczas ocena spełnienia tego przepisu będzie uwzględniać ocenę postępów w realizacji zalecenia Rady dla danego państwa.

⁶¹ Terminy dostarczenia wszystkich elementów zawartych w tej sekcji mogą wygasnąć w okresie realizacji programu.

	8.5. <i>Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian:</i> Istnienie polityk sprzyjających przewidywaniu i dobremu zarządzaniu zmianami i restrukturyzacją na wszystkich istotnych szczeblach (krajowym, regionalnym, lokalnym i sektorowym) ⁶² .	– Gotowe są skuteczne instrumenty mające na celu wspieranie partnerów społecznych i władz publicznych w opracowywaniu proaktywnych podejść do zmian i restrukturyzacji.
9. Inwestowanie w umiejętności, edukację i uczenie się przez całe życie (<i>Cel dotyczący edukacji</i>) (o którym mowa w art. 9 ust. 10)	9.1. <i>Przedwczesne zakończenie nauki:</i> Istnienie kompleksowej strategii na rzecz ograniczania przedwczesnego zakończenia nauki, zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie polityk na rzecz ograniczania zjawiska przedwczesnego zakończenia nauki ⁶³ .	– Gotowy jest system gromadzenia i analizowania danych i informacji dotyczących przedwczesnego zakończenia nauki na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, który: – zapewnia wystarczające podstawy do opracowywania ukierunkowanych polityk, – jest stosowany systematycznie w celu monitorowania rozwoju sytuacji na odpowiednim poziomie. – Gotowa jest strategia dotycząca przedwczesnego zakończenia nauki, która: – opiera się na dowodach, – jest kompleksowa (np. obejmuje wszystkie sektory edukacji, w tym wczesny rozwój dziecka) i odpowiednio porusza kwestię środków zapobiegawczych, interwencyjnych i wyrównawczych, – określa cele, które są zgodne z zaleceniem Rady w sprawie polityk na rzecz ograniczania przedwczesnego zakończenia nauki, – ma charakter międzysektorowy i obejmuje oraz koordynuje wszystkie sektory

⁶² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Wspólne zobowiązania na rzecz zatrudnienia, COM(2009) 257 wersja ostateczna.

⁶³ Dz.U. L 191 z 1.7.2011, s. 1.

		polityki oraz zainteresowane podmioty, które są istotne z punktu widzenia zjawiska przedwczesnego zakończenia nauki.
	9.2. <i>Szkolnictwo wyższe:</i> Istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz zwiększania uczestnictwa w szkolnictwie wyższym, podnoszenia jego jakości i skuteczności, zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 20 września 2011 r. w sprawie modernizacji europejskich systemów szkolnictwa wyższego⁶⁴.	– Gotowa jest krajowa lub regionalna strategia na rzecz szkolnictwa wyższego, która obejmuje: – środki zmierzające do zwiększenia uczestnictwa w szkolnictwie wyższym i uzyskiwania wyższego wykształcenia, które: – zapewniają lepsze doradztwo dla przyszłych studentów, – zwiększają uczestnictwo w szkolnictwie wyższym wśród grup o niskich dochodach i innych grup niedostatecznie reprezentowanych, – zwiększają udział dorosłych uczących się, – (w razie potrzeby) zmniejszają odsetek osób przedwcześnie porzucających naukę/poprawiają wskaźniki ukończenia nauki, – środki mające na celu podniesienie jakości, które: – zachęcają do wprowadzania innowacyjnych treści programowych i projektów programów, – promują wysokie standardy jakości w nauczaniu; – środki mające na celu zwiększanie szans na zatrudnienie i przedsiębiorczości, które:

⁶⁴

COM (2011) 567 wersja ostateczna.

		– zachęcają do rozwoju umiejętności o charakterze ogólnym, w tym przedsiębiorczości, we wszystkich programach szkolnictwa wyższego, – eliminują różnice istniejące między kobietami a mężczyznami w zakresie wyborów dotyczących nauki i zawodu oraz zachęcają studentów do wyboru kariery w sektorach, w których są niedostatecznie reprezentowani w celu zmniejszenia segregacji płci na rynku pracy, – umożliwiają świadome nauczanie z wykorzystaniem wiedzy pochodzącej z badań i rozwoju w działalności przedsiębiorstw.
	9.3. <i>Uczenie się przez całe życie:</i> Istnienie krajowych lub regionalnych ram politycznych w zakresie uczenia się przez całe życie, zgodnie z wytycznymi politycznymi na szczeblu UE⁶⁵.	– Gotowe są krajowe lub regionalne ramy polityczne w zakresie uczenia się przez całe życie, które obejmują: – środki mające na celu wspieranie realizacji programu uczenia się przez całe życie i podnoszenie kwalifikacji oraz zapewnienie zaangażowania i partnerstwa zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, – środki mające na celu skuteczne świadczenie usług rozwoju umiejętności dla młodych ludzi odbywających szkolenie zawodowe, dorosłych, kobiet powracających na rynek pracy, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, a także innych grup osób w niekorzystnej sytuacji, – środki mające na celu rozszerzenie dostępu do programu uczenia się przez całe życie, w tym poprzez skuteczne wdrażanie narzędzi przejrzystości (europejskie ramy kwalifikacji, krajowe ramy kwalifikacji, europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym, europejskie ramy odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym) oraz

⁶⁵ Konkluzje Rady z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie strategicznych ram Europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia („ET 2020”) (Dz.U. C 119 z 28.5.2009, s. 2).

		opracowanie i integrację usług w zakresie uczenia się przez całe życie (kształcenie i szkolenie, doradztwo, zatwierdzanie), – środki mające na celu poprawę adekwatności kształcenia i szkolenia oraz dostosowanie ich do potrzeb określonych grup docelowych.
10. Wsparcie włączenia społecznego i walki z ubóstwem (Cel dotyczący walki z ubóstwem) (o którym mowa w art. 9 ust. 9)	10.1. <i>Aktywne włączenie</i> <i>Integracja społeczności zmarginalizowanych, takich jak Romowie:</i> - Istnienie i realizacja krajowej strategii ograniczania ubóstwa, zgodnie zaleceniem Komisji z dnia 3 października 2008 r. w sprawie aktywnej integracji osób wykluczonych z rynku pracy⁶⁶ oraz wytycznymi w sprawie zatrudnienia. - Gotowa jest krajowa strategia dotycząca integracji Romów, zgodna	– Gotowa jest krajowa strategia ograniczania ubóstwa, która: – opiera się na dowodach, co wymaga systemu gromadzenia i analizowania danych i informacji, które dostarczają dowodów wystarczających do opracowania polityk ograniczania ubóstwa; system ten jest stosowany do monitorowania postępów, – jest zgodna z krajowymi celami dotyczącymi walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (zgodnie z definicją w krajowym programie reform), co obejmuje rozszerzenie możliwości zatrudnienia na grupy w niekorzystnej sytuacji, – zawiera mapowanie koncentracji terytorialnej wykraczające poza poziom regionalny/NUTS 3 grup zmarginalizowanych i grup w niekorzystnej sytuacji, w tym Romów, – wykazuje, że partnerzy społeczni i właściwe zainteresowane strony są zaangażowane w opracowywanie aktywnego włączenia, – zawiera środki umożliwiające przejście od opieki w domu do opieki społeczności lokalnych, – wskazuje wyraźne środki zapobiegania i zwalczania segregacji we wszystkich dziedzinach.

⁶⁶

Zalecenie Komisji z dnia 3 października 2008 r. w sprawie aktywnej integracji osób wykluczonych z rynku pracy (Dz.U. L 307 z 18.11.2008, s. 11).

	Unijnymi ramami dotyczącymi krajowych strategii integracji Romów⁶⁷. - Wsparcie dla zainteresowanych stron w dostępie do funduszy.	- Gotowa jest krajowa strategia dotycząca integracji Romów, która: - ustala możliwe do osiągnięcia krajowe cele integracji Romów w celu zbliżenia ich do ogółu społeczeństwa; cele te powinny odnosić się co najmniej do czterech unijnych celów integracji Romów, związanych z dostępem do edukacji, zatrudnienia, opieki zdrowotnej i zakwaterowania, - jest spójna z krajowym programem reform, - identyfikuje, w stosownych przypadkach, mikroregiony w niekorzystnej sytuacji lub okolice poddane segregacji, gdzie wspólnoty są najbardziej poszkodowane, przy wykorzystaniu dostępnych wskaźników społeczno-gospodarczych i terytorialnych (np. bardzo niski poziom wykształcenia, długoterminowe bezrobocie itd.), - przyznaje wystarczające finansowane z budżetu krajowego, które zostanie uzupełnione, w stosownych przypadkach, finansowaniem ze środków międzynarodowych i unijnych, - obejmuje wydajne metody monitorowania w celu oceny wpływu działań zmierzających do integracji Romów oraz mechanizmy rewizji w celu dostosowania strategii, - została opracowana, jest realizowana i monitorowana w ścisłej współpracy i przy stałym dialogu ze społecznością romską oraz regionalnymi i lokalnymi władzami,
--	--	---

⁶⁷

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Unijne ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów do 2020 r. COM(2011), 173.

		– obejmuje krajowy punkt kontaktowy ds. krajowej strategii dotyczącej integracji Romów oraz organ odpowiedzialny za koordynację opracowywania i realizacji tej strategii. – Zainteresowane strony otrzymują wsparcie przy składaniu wniosków dotyczących projektów oraz przy realizacji wybranych projektów i zarządzaniu nimi.
	10.2. <i>Zdrowie</i>: Istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz zdrowia zapewniających dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych, a także stabilność gospodarczą.	– Gotowa jest krajowa lub regionalna strategia na rzecz zdrowia, która: – zawiera skoordynowane środki poprawiające dostęp do wysokiej jakości świadczeń zdrowotnych, – zawiera środki mające na celu stymulowanie efektywności w sektorze opieki zdrowotnej, w tym poprzez wprowadzanie skutecznych i innowacyjnych technologii, modeli świadczenia usług i infrastruktury, – obejmuje system monitorowania i przeglądu. – Państwo członkowskie lub region przyjęły ramy określające dostępne środki budżetowe na opiekę zdrowotną.

11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej (o którym mowa w art. 9 ust. 11)	<i>Skuteczność administracji państw członkowskich:</i> Istnienie strategii na rzecz podnoszenia skuteczności administracji państw członkowskich, w tym reform administracji publicznej⁶⁸	– Strategia na rzecz podnoszenia skuteczności administracji państw członkowskich jest gotowa i w trakcie realizacji⁶⁹. Strategia ta obejmuje: – analizę i strategiczne planowanie w zakresie reform prawnych, organizacyjnych lub proceduralnych, – rozwój systemów zarządzania jakością, – zintegrowane działania na rzecz uproszczenia i racjonalizacji procedur administracyjnych, – opracowanie i realizację strategii i polityk dotyczących zasobów ludzkich, obejmujących plany zatrudnienia i ścieżki kariery personelu, budowanie kompetencji i rozwój zasobów; – rozwój umiejętności na wszystkich poziomach; – opracowywanie procedur i narzędzi monitorowania i oceny.
--	---	--

⁶⁸ Jeżeli istnieje zalecenie Rady dla danego państwa związane bezpośrednio z tym przepisem dotyczącym warunkowości, wówczas ocena spełnienia tego przepisu będzie uwzględniać ocenę postępów w realizacji zalecenia Rady dla danego państwa.

⁶⁹ Terminy osiągnięcia wszystkich elementów zawartych w tej sekcji mogą wygasnąć w okresie realizacji programu.

Ogólne uwarunkowania *ex ante*

Obszar	Uwarunkowania <i>ex ante</i>	Kryteria, które należy spełnić
1. Zapobieganie dyskryminacji	Istnienie mechanizmu, który zapewnia skuteczne wdrożenie i stosowanie dyrektywy 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁷⁰ oraz dyrektywy 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne ⁷¹ .	– Skuteczne wdrożenie i stosowanie unijnej dyrektywy 2000/78/WE oraz dyrektywy 2000/43/WE w sprawie niedyskryminacji są zapewnione przez: – uregulowania instytucjonalne dotyczące wdrożenia, stosowania i nadzoru unijnych dyrektyw dotyczących niedyskryminacji, – strategię w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie funduszy, – środki mające na celu zwiększenie potencjału administracyjnego w celu wdrożenia i stosowania unijnych dyrektyw dotyczących niedyskryminacji.
2. Równouprawnienie płci	Istnienie strategii na rzecz promowania równouprawnienia płci i mechanizmu gwarantującego jej skuteczną realizację.	– Skuteczna realizacja i stosowanie jasno sprecyzowanej strategii promowania równouprawnienia płci są zapewnione przez: – system gromadzenia i analizowania danych i wskaźników w podziale na płeć oraz opracowywania opartej na dowodach polityki równouprawnienia płci, – plan i kryteria <i>ex ante</i> włączenia celów dotyczących równouprawnienia płci poprzez normy i wytyczne, – mechanizmy wdrażania, w tym zaangażowanie organu do spraw równouprawnienia płci i odpowiedniej wiedzy specjalistycznej do

⁷⁰ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

⁷¹ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

		przygotowywania, monitorowania i oceny interwencji.
3. Niepełnosprawność	Istnienie mechanizmu, który zapewnia skuteczne wdrożenie i stosowanie konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych ⁷²	– Skuteczne wdrożenie i stosowanie Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych są zapewnione przez: – wdrożenie środków zgodnie z art. 9 Konwencji ONZ w celu zapobiegania przeszkodom i barierom w dostępie dla osób niepełnosprawnych oraz identyfikowania i eliminowania takich przeszkód i barier, – uregulowania instytucjonalne dotyczące wdrożenia i kontroli Konwencji ONZ zgodnie z art. 33 Konwencji; – plan w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie funduszy; – środki mające na celu zwiększenie potencjału administracyjnego w celu wdrożenia i stosowania Konwencji ONZ, w tym odpowiednie ustalenia dotyczące monitorowania zgodności z wymogami dotyczącymi dostępności.
4.. Zamówienia publiczne	Istnienie mechanizmu, który zapewnia skuteczne wdrożenie i stosowanie dyrektyw 2004/18/WE i 2004/17/WE oraz odpowiedni nad tym nadzór i kontrolę.	– Skuteczne wdrażanie i stosowanie dyrektyw 2004/18/WE i 2004/17/WE są zapewnione przez: – pełną transpozycję dyrektyw 2004/18/WE i 2004/17/WE; – uregulowania instytucjonalne dotyczące wdrożenia, stosowania i kontroli unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych, – środki zapewniające odpowiedni nadzór i kontrolę nad przejrzystością

⁷²

Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35 publikacja decyzji Rady z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych.

		procedury zawierania umów oraz odpowiednie informacje na ten temat; – strategię w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie funduszy, – środki mające na celu zwiększanie potencjału administracyjnego w celu wdrożenia i stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych.
5. Pomoc państwa	Istnienie mechanizmu, który zapewnia skuteczne wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa.	– Skuteczne wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa są zapewnione przez: – uregulowania instytucjonalne dotyczące wdrożenia, stosowania i kontroli unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa, – strategię w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie funduszy, – środki mające na celu zwiększanie potencjału administracyjnego w celu wdrożenia i stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa.
6. Prawodawstwo w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (EIA) oraz strategicznych ocen	Istnienie mechanizmu, który zapewnia skuteczne wdrożenie i stosowanie unijnego prawodawstwa w dziedzinie środowiska w zakresie EIA i SEA, zgodnie z dyrektywą (85/337/EWG) z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne ⁷³ oraz dyrektywy (2001/42/WE) z dnia 27 czerwca 2001 r. w	– Skuteczne wdrożenie i stosowanie unijnego prawodawstwa w dziedzinie ochrony środowiska są zapewnione przez: – pełną i prawidłową transpozycję dyrektyw dotyczących EIA i SEA, – uregulowania instytucjonalne dotyczące wdrożenia, stosowania i kontroli unijnych dyrektyw dotyczących EIA i SEA,

⁷³

Dz.U. L 175 z 5.7.1985, s. 40.

oddziaływania na środowisko (SEA)	sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko ⁷⁴ .	– strategię w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie dyrektyw EIA i SEA, – środki mające na celu zapewnienie odpowiedniego potencjału administracyjnego.
7. Systemy statystyczne i wskaźniki rezultatu	Istnienie systemu statystycznego niezbędnego do przeprowadzenia ocen skuteczności i ocen skutków programów. Istnienie skutecznego systemu wskaźników rezultatu niezbędnych do monitorowania postępów w osiąganiu rezultatów oraz do podejmowania oceny skutków.	– Gotowy jest wieloletni plan terminowego gromadzenia i agregowania danych, który obejmuje: – identyfikację źródeł i mechanizmów mających na celu zagwarantowanie walidacji statystycznej, – ustalenia dotyczące publikacji i dostępności publicznej, – skuteczny system wskaźników rezultatu, obejmujący: – wybór wskaźników rezultatu dla każdego programu, dostarczających informacji na temat tych aspektów dobrobytu i postępów ludzi, które motywują działania polityczne finansowane przez ten program, – ustanowienie celów dla tych wskaźników; – spełnienie w odniesieniu do każdego wskaźnika następujących wymogów: odporność oraz walidacja statystyczna, jasność interpretacji normatywnej, reagowanie na politykę, terminowe gromadzenie i publiczna dostępność danych, – gotowe są odpowiednie procedury gwarantujące, że wszystkie operacje finansowane z programu stosują skuteczny system wskaźników.

⁷⁴

Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30.

--	--	--

ZAŁĄCZNIK V

Informowanie i komunikacja na temat wsparcia z funduszy

1. WYKAZ OPERACJI

Wykaz operacji, o których mowa w art. 105 ust. 2, zawiera – przynajmniej w jednym języku urzędowym państwa członkowskiego – następujące pola danych:

- nazwa beneficjenta (jedynie osoby prawne; osób fizycznych nie należy wymieniać),
- nazwa operacji,
- skrócony opis operacji,
- data rozpoczęcia operacji,
- data zakończenia operacji (oczekiwana data fizycznego zakończenia lub pełnej realizacji operacji),
- całkowite wydatki kwalifikowalne przyznane na operację,
- stopa finansowania UE (na oś priorytetową);
- kod pocztowy operacji,
- państwo,
- nazwa kategorii interwencji dla operacji;
- data ostatniej aktualizacji wykazu operacji.

Nagłówki pól danych i nazwy operacji należy również podać w co najmniej jeszcze jednym innym języku urzędowym Unii Europejskiej.

2. DZIAŁANIA INFORMACYJNE I PROMOCYJNE DLA OGÓŁU SPOŁECZEŃSTWA

Państwo członkowskie, instytucja zarządzająca i beneficjenci podejmują niezbędne działania informacyjne i promocyjne skierowane do ogółu społeczeństwa dotyczące operacji wspieranych w ramach programu operacyjnego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2.1. Obowiązki państwa członkowskiego i instytucji zarządzającej

1. Państwo członkowskie i instytucja zarządzająca dopilnowują, aby działania informacyjne i promocyjne były realizowane zgodnie ze strategią komunikacji oraz aby środki te miały możliwie jak największe nagłośnienie w mediach, przy wykorzystaniu różnych form i metod komunikacji na odpowiednim poziomie.
2. Do obowiązków państwa członkowskiego lub instytucji zarządzającej należy organizowanie przynajmniej następujących działań informacyjnych i promocyjnych:

- (a) szeroko zakrojone działania informacyjne promujące uruchomienie programu operacyjnego;
 - (b) przynajmniej jedno szeroko zakrojone działanie informacyjne rocznie, promujące możliwości finansowania i realizowane strategie oraz przedstawiające osiągnięcia programu operacyjnego, w tym, w stosownych przypadkach, dużych projektów, wspólnych planów działania i innych przykładowych projektów;
 - (c) wywieszanie flagi Unii Europejskiej przed siedzibą każdej instytucji zarządzającej lub w jej siedzibie w miejscu widocznym dla ogółu społeczeństwa;
 - (d) publikowanie elektronicznego wykazu operacji zgodnie z sekcją 1;
 - (e) podawanie przykładów operacji, w podziale na programy operacyjne, na jednej stronie internetowej lub na stronie internetowej programu dostępnej za pośrednictwem jednego portalu internetowego; przykłady te powinny być w jednym z powszechnie używanych języków urzędowych Unii Europejskiej innym niż język lub języki urzędowe danego państwa członkowskiego;
 - (f) aktualizowanie informacji na temat realizacji programu operacyjnego, obejmujących jego główne osiągnięcia, na jednej stronie internetowej lub stronie internetowej programu operacyjnego dostępnej za pośrednictwem jednego portalu internetowego.
3. Instytucja zarządzająca angażuje w działania informacyjne i promocyjne, zgodnie z krajowymi przepisami i praktykami, następujące podmioty:
- (g) partnerów, o których mowa w art. 5,
 - (h) centra informacji europejskiej, jak również przedstawicielstwa Komisji w państwach członkowskich,
 - (i) instytucje edukacyjne i badawcze.

Podmioty te powinny szeroko rozpowszechniać informacje określone w art. 105 ust. 1 lit. a) i b).

2.2. Obowiązki beneficjentów

1. Wszystkie działania informacyjne i komunikacyjne beneficjenta zawierają informację o otrzymaniu wsparcia z funduszy na operację, za pomocą:
 - (a) symbolu UE zgodnego z warunkami technicznymi ustanowionymi w akcie wykonawczym przyjętym przez Komisję na podstawie art. 105 ust. 4, wraz z odniesieniem do Unii Europejskiej;
 - (b) odniesienia do funduszu lub funduszy wspierających operację.
2. W okresie realizacji operacji beneficjent informuje opinię publiczną o pomocy otrzymanej z funduszy przez:

- (c) zamieszczenie na stronie internetowej beneficjenta, jeżeli taka strona istnieje, krótkiego opisu operacji, obejmującego jego cele i wyniki, oraz podkreślającego wsparcie finansowe ze strony Unii Europejskiej;
 - (d) umieszczenie przynajmniej jednego plakatu z informacjami na temat projektu (minimalny rozmiar: A3), w tym informacjami dotyczącymi wsparcia finansowego z Unii Europejskiej, w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa, takim jak wejście do budynku.
3. W przypadku operacji wspieranych z EFS oraz, w stosownych przypadkach, operacji wspieranych z EFRR lub Funduszu Spójności, beneficjent dopilnowuje, aby podmioty uczestniczące w operacji były poinformowane o takim wsparciu.

Każdy dokument dotyczący takiej operacji, w tym wszelkie zaświadczenia o uczestnictwie lub inne certyfikaty, zawierają stwierdzenie, że program operacyjny był wspierany z danego funduszu lub funduszy.

4. W okresie realizacji operacji finansowanej z EFRR lub Funduszu Spójności beneficjent umieszcza, w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa, tymczasowy billboard dużego formatu dla każdej operacji zakładającej finansowanie działań w zakresie infrastruktury lub prac budowlanych, w przypadku której całkowite wsparcie publiczne przekracza 500 000 EUR.
5. Nie później niż trzy miesiące po zakończeniu operacji beneficjent umieszcza na stałe tablicę lub billboard dużego formatu w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa, dla każdej operacji, która spełnia następujące kryteria:
- (a) całkowite wsparcie publiczne na operację przekracza 500 000 EUR;
 - (b) operacja dotyczy zakupu środków trwałych lub finansowania działań w zakresie infrastruktury lub prac budowlanych.

Na tablicy lub billboardzie przygotowanym zgodnie z warunkami technicznymi przyjętymi przez Komisję zgodnie z art. 105 ust. 4, podaje się rodzaj, nazwę i cel operacji.

3. DZIAŁANIA INFORMACYJNE SKIEROWANE DO POTENCJALNYCH BENEFICJENTÓW I DO BENEFICJENTÓW

3.1. Działania informacyjne skierowane do potencjalnych beneficjentów

1. Instytucja zarządzająca dopilnowuje, zgodnie ze strategią komunikacji, aby informacje dotyczące strategii programu operacyjnego, jego celów i możliwości finansowania oferowanych w ramach wspólnej pomocy ze strony Unii Europejskiej i państwa członkowskiego, były rozpowszechniane wśród potencjalnych beneficjentów i wszystkich zainteresowanych stron, z podaniem szczegółowych informacji o wsparciu finansowym z funduszy, których to dotyczy.
2. Instytucja zarządzająca dopilnowuje, aby potencjalni beneficjenci otrzymywali informacje dotyczące przynajmniej następujących kwestii:

- (a) warunki kwalifikowalności wydatków, które należy spełnić, aby kwalifikować się do otrzymania finansowania w ramach programu operacyjnego;
- (b) opis procedur rozpatrywania wniosków o finansowanie i odnośne terminy;
- (c) kryteria wyboru operacji, które będą finansowane;
- (d) osoby przewidziane do kontaktów na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym, które są w stanie dostarczyć informacji na temat programów operacyjnych.
- (e) wnioski powinny zawierać propozycję działań komunikacyjnych, proporcjonalnych do rozmiaru operacji, mających na celu informowanie opinii publicznej o celach operacji i wsparciu UE dla operacji.

3.2. Działania informacyjne skierowane do beneficjentów

1. Instytucja zarządzająca informuje beneficjentów o tym, że wyrażenie zgody na finansowanie oznacza zgodę na umieszczenie ich w wykazie operacji publikowanym zgodnie z art. 105 ust. 2.
2. Instytucja zarządzająca dostarcza zestawy informacyjne i promocyjne, w tym wzory w formie elektronicznej, aby pomóc beneficjentom w wypełnianiu obowiązków określonych w sekcji 2.2.

4. ELEMENTY STRATEGII KOMUNIKACJI

Strategia komunikacji opracowana przez instytucję zarządzającą obejmuje przynajmniej następujące elementy:

- (a) opis zastosowanego podejścia, w tym główne działania informacyjne i promocyjne, jakie ma podjąć państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca, skierowane do potencjalnych beneficjentów, beneficjentów, osób opiniotwórczych i ogółu społeczeństwa, z uwzględnieniem celów opisanych w art. 105;
- (b) opis materiałów, które zostaną udostępnione w formatach dostępnych dla osób niepełnosprawnych;
- (c) opis sposobu, w jaki beneficjenci będą wspierani w działaniach komunikacyjnych;
- (d) orientacyjny budżet na realizację strategii;
- (e) opis organów administracyjnych, w tym zasobów kadrowych, odpowiedzialnych za realizację działań informacyjnych i promocyjnych;
- (f) ustalenia dotyczące działań informacyjnych i promocyjnych, o których mowa w sekcji 2, obejmujące stronę internetową lub portal internetowy, na którym można znaleźć takie dane;
- (g) wskazanie, w jaki sposób działania informacyjne i promocyjne będą oceniane pod względem widoczności i znajomości polityki, programów operacyjnych i operacji oraz roli odgrywanej przez fundusze i Unię Europejską;

- (h) w stosownych przypadkach opis wykorzystania głównych rezultatów poprzednich programów operacyjnych;
- (i) roczna aktualizacja określająca działania informacyjne i komunikacyjne, które należy przeprowadzić.

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

- 1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy
- 1.2. Dziedziny polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa
- 1.3. Charakter wniosku/inicjatywy
- 1.4. Cel/cele
- 1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy
- 1.6. Czas trwania działania i jego wpływu finansowego
- 1.7. Przewidywane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

- 2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości
- 2.2. System zarządzania i kontroli
- 2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

- 3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i pozycje wydatków w budżecie, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ
- 3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki
 - 3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki
 - 3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne
 - 3.2.3. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne
 - 3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi
 - 3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu
- 3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego niektóre wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1083/2006.

1.2. Dziedzina(-y) polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa⁷⁵

13. Polityka regionalna, działania ABB 13 03 (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i inne działania w zakresie polityki regionalnej); 13 04 Fundusz Spójności

4. Zatrudnienie i sprawy społeczne, działanie ABB 04 02 (Europejski Fundusz Społeczny)

1.3. Charakter wniosku/inicjatywy

☒ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego**⁷⁶

☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z **przedłużeniem bieżącego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **działania, które zostało przekształcone pod kątem nowego działania**

1.4. Cele

1.4.1. *Wieloletnie cele strategiczne Komisji wskazane we wniosku/inicjatywie*

Celem polityki spójności jest zmniejszenie dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów, w szczególności obszarów wiejskich, obszarów podlegających przemianom przemysłowym i regionów, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, a także wkład w osiągnięcie celów ustanowionych w strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, w szczególności w odniesieniu do osiągnięcia głównych celów ilościowych określonych w tej strategii.

⁷⁵

ABM: Activity Based Management: zarządzanie kosztami działań - ABB: sporządzanie budżetu zadaniowego.

⁷⁶

O czym mowa w art. 49 ust. 6 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

1.4.2. Cele szczegółowe i działania ABM/ABB, których dotyczy wnioszek/inicjatywa

Celem EFRR jest wzmocnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w Unii Europejskiej przez współfinansowanie inwestycji w państwach członkowskich, natomiast EFS promuje zatrudnienie, edukację i włączenie społeczne.

Fundusz Spójności pomaga państwom członkowskim dokonywać inwestycji w zakresie sieci transportowych i środowiska naturalnego.

Szczegółowe cele interwencji tych funduszy są następujące:

- wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji
- zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- poprawa konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw i sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR);
- wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
- promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem w związku ze zmianą klimatu;
- ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów;
- promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych
- wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników
- wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem
- inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie
- wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej

Działania ABM/ABB, których dotyczy wnioszek/inicjatywa:

13 03: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i inne interwencje w zakresie polityki regionalnej

13 04: Fundusz Spójności

04 02: Europejski Fundusz Społeczny

1.4.3. *Oczekiwane rezultaty i skutki*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupom docelowym.

Polityka spójności wnosi znaczący wkład w upowszechnianie wzrostu gospodarczego i dobrobytu w całej Unii, realizując cele polityki europejskiej przy jednoczesnym zmniejszeniu dysproporcji gospodarczych, społecznych i terytorialnych.

1.4.4. *Wskaźniki rezultatu i skutki*

Należy określić wskaźniki, które umożliwią monitorowanie realizacji wniosku/inicjatywy.

Komisja proponuje wspólny zestaw wskaźników produktu, które mogą być agregowane na poziomie UE. Wspólne wskaźniki produktu są określone w załącznikach do rozporządzeń dotyczących poszczególnych funduszy. Wskaźniki rezultatu będą obowiązkowe dla wszystkich programów oraz wszystkich priorytetów. Wpływ programów zostanie oceniony pod kątem celów strategii „Europa 2020”, a PKB i wskaźniki bezrobocia – w stosownych przypadkach.

1.5. **Uzasadnienie wniosku/inicjatywy**

1.5.1. *Warunki które mają zostać spełnione w perspektywie krótko- lub długoterminowej*

Unia promuje spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną oraz solidarność między państwami członkowskimi. Wniosek ustanawia ramy polityki spójności w najbliższym okresie finansowania 2014-2020.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej*

Działanie UE jest uzasadnione na podstawie celów określonych w art. 174 Traktatu oraz zgodnie z **zasadą pomocniczości**. Prawo do podejmowania działań jest ustanowione na mocy art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, który stanowi, że „[Unia] wspiera spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną oraz solidarność między państwami członkowskimi”, a także na mocy art. 175 TFUE, który wyraźnie wzywa UE do wdrożenia tej polityki za pomocą funduszy strukturalnych, oraz art. 177, który określa rolę Funduszu Spójności. Cele Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Funduszu Spójności są określone w art. 162, 176 i 177. Więcej informacji na temat wartości dodanej zaangażowania UE można znaleźć w powiązanej ocenie skutków.

Jak podkreślono w przeglądzie budżetu UE, „budżet UE powinien być wykorzystywany do finansowania dóbr publicznych UE, działań, których państwa członkowskie i regiony nie mogą sfinansować same, lub w przypadkach gdy takie finansowanie zapewni lepsze wyniki”⁷⁷. We wniosku legislacyjnym respektuje się zasadę pomocniczości, jako że zadania funduszy są określone w Traktacie, a polityka jest realizowana zgodnie z zasadą zarządzania dzielonego i z poszanowaniem kompetencji instytucjonalnych państw członkowskich i regionów.

⁷⁷

COM(2010)700 z 19.10.2010 r.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań w przeszłości*

Podsumowanie można znaleźć w ocenie skutków dołączonej do niniejszego wniosku.

1.5.4. *Spójność z ewentualnymi innymi instrumentami finansowymi oraz możliwa synergia*

Ustanowione zostaną wspólne ramy strategiczne. Ramy te stanowiąc będą przełożenie celów i priorytetów strategii „Europa 2020” na priorytety inwestycyjne w ramach EFRR, Funduszu Spójności, EFS, EFRROW i EFMR, co zapewni zintegrowane wykorzystanie funduszy na drodze do osiągania wspólnych celów. Wspólne ramy strategiczne ustanowią także mechanizmy koordynacji z innymi właściwymi politykami i instrumentami Unii.

1.6. **Czas trwania działania i jego wpływu finansowego**

☐ Wniosek/inicjatywa o **określonym czasie trwania**

- ☐ Czas trwania wniosku/inicjatywy: od 1.1.2014 do 31.12.2020
- ☐ Czas trwania wpływu finansowego: od 2014 r. o 2023 r.

☐ Wniosek/inicjatywa o **nieokreślonym czasie trwania**

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. **Przewidywane tryby zarządzania⁷⁸**

☐ **Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane** przez Komisję

☐ **Pośrednie zarządzanie scentralizowane** poprzez przekazanie zadań wykonawczych:

- ☐ agencjom wykonawczym
- ☐ organom utworzonym przez Wspólnoty⁷⁹
- ☐ krajowym organom publicznym/organom mającym obowiązek świadczenia usług publicznych
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej, określonym we właściwym prawnym akcie podstawowym w rozumieniu art. 49 rozporządzenia finansowego

■ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

☐ **Zarządzanie zdecentralizowane** z państwami trzecimi

☐ **Zarządzanie wspólne** z organizacjami międzynarodowymi (*należy wyszczególnić*)

W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu, należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.

⁷⁸ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html
⁷⁹ O którym mowa w art. 185 rozporządzenia finansowego.

Uwagi

--

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Należy określić częstotliwość i warunki.

System monitorowania będzie się opierać na systemie zarządzania dzielonego. Komitety monitorujące ustanowione dla każdego programu operacyjnego oraz roczne sprawozdania z realizacji dla każdego programu operacyjnego będą stanowić zasadniczy element tego podejścia. Komitety monitorujące będą odbywać co najmniej jedno posiedzenie w roku. Roczne posiedzenia przeglądowe między Komisją i państwami członkowskimi uzupełniają ten system.

Oprócz sprawozdań z realizacji w odniesieniu do każdego programu operacyjnego sporządzane będą także sprawozdania z postępu prac w 2017 r. i 2019 r. skupione na kwestiach strategicznych na szczeblu państwa członkowskiego. Na tej podstawie Komisja przygotowuje sprawozdania strategiczne w 2017 i 2019 r.

System monitorowania i sprawozdawczości będzie oparty na wskaźnikach produktu i wskaźnikach rezultatu. We wnioskach ustanawia się zestaw wspólnych wskaźników, które będą wykorzystywane do agregowania informacji na szczeblu UE. W kluczowych momentach okresu realizacji (2017 i 2019 r.) dodatkowe wymogi dotyczące analiz na temat postępów programów stanowią część rocznych sprawozdań z realizacji. System monitorowania i sprawozdawczości w pełni wykorzystuje potencjał elektronicznego przekazywania danych.

Zastosowane zostaną rozwiązania w celu oceny skuteczności, efektywności i wpływu tej polityki, w szczególności w odniesieniu do najważniejszych celów strategii „Europa 2020” oraz innych odpowiednich wskaźników wpływu.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Zidentyfikowane ryzyko

Od 2007 r. Europejski Trybunał Obrachunkowy („Trybunał”) w swoim rocznym sprawozdaniu podaje szacowany poziom błędu dla polityki spójności jako całości dla każdego roku budżetowego (lata 2006-2009), w oparciu o niezależną, roczną, losowo dobraną próbę transakcji.

Szacowany poziom błędu Trybunału dla polityki spójności był wysoki w porównaniu z pozostałymi grupami polityk budżetu UE w tych latach i oscylował pomiędzy 5-10 % wydatków dla obecnego okresu programowania. Jednak wskaźnik błędu przedstawiony przez Trybunał dotyczy płatności okresowych przedstawianych przez państwa członkowskie, które są zwracane przez Komisję przed przeprowadzeniem na poziomie krajowym i wspólnotowym wszystkich kontroli przewidzianych dla programów w latach 2007-2013.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami płatności okresowe są poświadczane przez instytucję certyfikującą dla Komisji po przeprowadzeniu kontroli dokumentacji w zakresie zarządzania w odniesieniu do wszystkich wydatków zadeklarowanych przez beneficjentów, ale często przed szczegółową kontrolą zarządzania na miejscu lub późniejszymi działaniami audytowymi. W związku z powyższym wieloletnie rozwiązania

finansowe oznaczają, że kontrole są przeprowadzane nie tylko przed, ale także po zakończeniu prac audytowych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy, a poziom błędów pozostałych po zakończeniu wszystkich kontroli może być znacznie niższy niż poziom błędów wykrytych przez Trybunał. Na podstawie doświadczeń z przeszłości poziom błędów rezydualnych na zakończenie programowania, po przeprowadzeniu wszystkich kontroli, szacuje się na 2-5 %.

We wnioskach przewidziano szereg środków mających na celu obniżenie poziomu błędów związanych z płatnościami okresowymi dokonywanymi przez Komisję (odsetek błędów zgłaszanych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy):

1) Płatności okresowe dokonywane przez Komisję będą ograniczone do 90 % kwoty należnej dla państw członkowskich, ponieważ na tym etapie przeprowadzono jedynie część krajowych kontroli. Pozostałe saldo zostanie wypłacone po zakończeniu rocznego rozliczenia rachunków, kiedy instytucja zarządzająca i instytucja audytowa przedstawią dowody z audytu i rozsądne gwarancje. Wszelkie nieprawidłowości wykryte przez Komisję lub Europejski Trybunał Obrachunkowy po przekazaniu rocznego poświadczenia rachunków przez instytucję zarządzającą/certyfikującą doprowadzą do korekty netto. Będzie to większą zachętą dla państw członkowskich do zapewnienia prawidłowości wydatków poświadczonych dla Komisji w porównaniu z obecnym podejściem, które pozwala na większą skalę recyklingu odzyskanych środków przez cały czas trwania programów.

2) Wprowadzenie rocznego rozliczenia rachunków oraz rocznego zamknięcia zakończonych operacji lub wydatków, co będzie tworzyć dodatkowe zachęty dla organów krajowych i regionalnych do przeprowadzania kontroli jakości w odpowiednim czasie w świetle corocznej certyfikacji rachunków dla Komisji. Stanowi to wzmocnienie aktualnych rozwiązań dotyczących zarządzania finansowego i daje większą pewność, że nieprawidłowe wydatki są wyłączane z rachunków w ujęciu rocznym, a nie na zakończenie okresu programowania.

Oczekuje się, że środki opisane powyżej (nowy system zwrotu kosztów, tj. roczne zamknięcie rachunków i ostateczne korekty finansowe netto przez Komisję) obniżą poziom błędów do poniżej 5 % oraz że ostateczny poziom błędów rezydualnych w momencie zamknięcia programów będzie bardziej zbliżony do 2 % progu istotności stosowanego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Szacunki te zależą jednak od zdolności Komisji i państw członkowskich do sprostania przedstawionym poniżej głównym zagrożeniom.

Analiza błędów wskazanych przez Trybunał i Komisję w ciągu ostatnich pięciu lat wskazuje, że **główne stwierdzone błędy są skoncentrowane jedynie w ograniczonej liczbie programów w niektórych państwach członkowskich.** Oparte na próbach statystycznych poziomy błędów zgłoszonych przez organy audytowe wskazują także na znaczne różnice pomiędzy różnymi programami, co potwierdza tę analizę. Propozycja skupienia działań audytowych i zasobów na programach wysokiego ryzyka oraz umożliwienia stosowania proporcjonalnych środków kontroli programów o skutecznych systemach kontroli pozwoliłaby sprostać głównym zagrożeniom w sposób bardziej skuteczny i doprowadziłaby do bardziej efektywnego wykorzystania istniejących zasobów audytowych zarówno na poziomie krajowym, jak i na poziomie Komisji. Możliwość skorzystania z proporcjonalnych rozwiązań w odniesieniu do sytuacji każdego programu może samo w sobie stworzyć zachęty do bardziej skutecznych środków kontroli.

Analiza błędów, które pozostawały niewykryte przez krajowe systemy zarządzania i kontroli, a tym samym zostały stwierdzone przez Trybunał w audytach przeprowadzonych w latach 2006-2009, także wskazuje na koncentrację ryzyka w następujących kategoriach:

W przypadku EFRR i Funduszu Spójności błędy dotyczące zamówień publicznych stanowiły w przybliżeniu 41 % wszystkich błędów kwantyfikowalnych. Błędy dotyczące **kwalifikowalności** stanowiły 39 % i obejmowały różne rodzaje błędów, takie jak błędy związane z wyborem projektów, finansowanie niekwalifikowalnych kategorii kosztów, kosztów nie mieszczących się w okresie kwalifikowalności lub kwalifikowalnym obszarze, błędne obliczenie stopy współfinansowania, finansowanie niekwalifikowalnego podatku VAT itd. Słabe punkty w **ścieżce audytu** stanowiły 11 % błędów kwantyfikowalnych (przy czym odsetek ten zmniejszał się z upływem czasu dzięki usprawnieniu kontroli zarządzania), a błędy związane ze złożoną kwestią **projektów przynoszących dochód** (dochody nie zostały odliczone lub zostały obliczone nieprawidłowo, a tym samym stopa współfinansowania była zbyt wysoka) stanowiły 6 % błędów kwantyfikowalnych stwierdzonych w tym okresie.

W przypadku EFS kwestie kwalifikowalności stanowiły ok. 58 % wszystkich stwierdzonych błędów kwantyfikowalnych i obejmowały w szczególności niekwalifikowalne grupy uczestników, niekwalifikowalne koszty bezpośrednie i pośrednie, płatności przed okresem lub po okresie kwalifikowalności, niekwalifikowalne wydatki zadeklarowane ryczałtowo, niekwalifikowalne koszty stypendiów i świadczeń publicznych, dochody nieodliczone przy obliczaniu wydatków kwalifikowalnych lub obliczone nieprawidłowo, usługi, za które zapłacono, ale których nie wykonano, oraz niekwalifikowalny VAT. **Kwestie dokładności**, które stanowiły 7 % stwierdzonych błędów kwantyfikowalnych, dotyczyły niewłaściwej alokacji kosztów bezpośrednich i pośrednich, nieuzasadnionej metody alokacji kosztów ogólnych, błędów w obliczaniu wydatków, nieprzestrzegania zasady kosztów rzeczywistych, zawyżenia kosztów, nieprawidłowego obliczenia stopy współfinansowania oraz wielokrotnych deklaracji kosztów personelu. **Kwestie dotyczące ścieżki audytu** stanowiły 35 % błędów i dotyczyły braku niezbędnych dokumentów poświadczających, w szczególności na poziomie beneficjentów.

Chociaż Komisja podejmuje szereg działań z państwami członkowskimi w celu zmniejszenia liczby błędów, przewiduje się, że – w oczekiwaniu na przyjęcie obecnego wniosku oraz jego właściwe wdrożenie w państwach członkowskich – błędy te mogłyby stanowić potencjalne ryzyko w kolejnym okresie programowania 2014–2020.

W szczególności błędy związane z zamówieniami publicznymi są głównym źródłem błędów, które można oszacować średnio na poziomie około 2-4 % rocznie w bieżącym okresie programowania. Wnioski przedstawione w ramach polityki spójności zapewnią skuteczniejsze kontrole, jednak do osiągnięcia znacznego obniżenia poziomu błędów w ramach polityki spójności ważne jest, aby działania te zostały uzupełnione wyjaśnieniem i uproszczeniem przepisów w zakresie zamówień publicznych. W przypadku braku usprawnionych procedur udzielania zamówień publicznych oraz jeżeli administracja publiczna i beneficjenci w państwach członkowskich nie są w stanie poprawić wdrażania tych przepisów, polityka spójności będzie nadal systematycznie dotknięta tą częścią obecnego poziomu błędów. Obecny przegląd dyrektywy w sprawie zamówień publicznych powinien zatem stworzyć okazję do ograniczenia błędów w ramach polityki spójności zgodnie z powyższymi wskazaniem.

2.2.2. Przewidywane metody kontroli

Proponowane struktury systemów zarządzania i kontroli stanowią rozwinięcie założeń z lat 2007-2013 i zachowują większość funkcji pełnionych w bieżącym okresie, w tym weryfikacje administracyjne i weryfikacje na miejscu, audyty systemów zarządzania i kontroli oraz audyty operacji. Utrzymano również rolę Komisji wraz z możliwością przerywania, zawieszenia oraz korekt finansowych nakładanych przez Komisję.

W celu wzmocnienia odpowiedzialności instytucje programowe będą akredytowane przez krajowy organ akredytujący sprawujący nad nimi stały nadzór. Wniosek zapewnia elastyczność umożliwiającą utrzymanie bieżącej struktury trzech głównych organów w zależności od programu w przypadkach, w których obecny system okazał się być skuteczny. Stwarza jednak także możliwość połączenia instytucji zarządzającej i certyfikującej, a tym samym zmniejszenie liczby zaangażowanych podmiotów w państwach członkowskich. Mniejsza liczba podmiotów zmniejszy obciążenia administracyjne i zwiększy możliwości budowania silniejszego potencjału administracyjnego, a także pozwoli na czytelniejszy podział obowiązków.

Szacuje się, że koszty zadań związanych z kontrolą (na poziomie krajowym i regionalnym, z wyłączeniem kosztów Komisji) wyniosą około 2 % całkowitego finansowania na lata 2007-2013⁸⁰. Koszty te związane są z następującymi obszarami kontroli: 1 % dotyczy koordynacji krajowej i przygotowania programów, 82 % – zarządzania programami, 4 % – certyfikacji, a 13 % – audytu.

Następujące propozycje zwiększą koszty kontroli:

- stworzenie i funkcjonowanie organu akredytującego (koszty te mogą zostać wyrównane przez połączenie instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej, o ile państwo członkowskie wybierze tę opcję);
- składanie poświadczonych rocznych sprawozdań finansowych oraz rocznych oświadczeń dotyczących zarządzania, co wymaga przeprowadzenia wszelkich niezbędnych kontroli w ciągu danego roku obrotowego (może więc wymagać dodatkowych nakładów administracyjnych);
- potrzeba dodatkowych działań audytowych wykonywanych przez instytucje audytowe w celu przeprowadzenia audytu oświadczeń dotyczących zarządzania lub potrzeba ukończenia audytów i wyrażenia opinii z audytu w czasie krótszym niż to przewidują bieżące zobowiązania.

Istnieją również propozycje, które zmniejszą koszty kontroli:

- możliwość połączenia instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej, co może pozwolić państwu członkowskiemu na zaoszczędzenie zasadniczej części z 4 % obecnych kosztów związanych z certyfikacją, ze względu na większą skuteczność administracyjną, mniejsze zapotrzebowanie na koordynację i zmniejszenie zakresu audytów;

⁸⁰

Badanie „Zarządzanie na poziomie regionalnym w kontekście globalizacji: przegląd mechanizmów zarządzania i kosztów administracyjnych. Obciążenia administracyjne i koszty dla organów publicznych państw członkowskich przy realizacji EFRR i Funduszu Spójności”, 2010 r.

- stosowanie uproszczonych kosztów i wspólnych planów działania, co zmniejsza koszty i obciążenia administracyjne na wszystkich szczeblach, zarówno dla administracji, jak i dla beneficjentów;
- proporcjonalne uzgodnienia w zakresie kontroli przyjęte do celów weryfikacji zarządzania i audytów;
- roczne zamknięcie, co obniży koszty przechowywania dokumentów do celów kontroli dla administracji publicznej i beneficjentów.

Ogólnie oczekuje się więc, że omawiane propozycje doprowadzą raczej do redystrybucji kosztów kontroli (pozostających na poziomie około 2 % całkowitego zarządzanego finansowania), a nie do ich wzrostu lub obniżenia. Oczekuje się jednak, że ta redystrybucja kosztów (w funkcjach, a z uwagi na proporcjonalne środki kontroli również w państwach członkowskich i programach) umożliwi skuteczniejsze łagodzenie ryzyka i tym samym doprowadzi do osiągnięcia wskaźnika błędu poniżej 5 %.

Oprócz zmian w zarządzaniu finansami i mechanizmach kontroli, które przyczyniają się do skutecznego wykrywania i wczesnej eliminacji błędów w rachunkach, wniosek przewiduje w wielu dziedzinach uproszczenie, które przyczynia się do zapobiegania błędom. Jak wskazano powyżej, środki zaproponowane w tych dziedzinach dotyczą 55 % błędów zgłoszonych w bieżącym okresie.

Do środków tych zalicza się:

- powszechniejsze stosowanie uproszczonych kosztów, co zmniejszy liczbę błędów związanych z zarządzaniem finansami, zasadami kwalifikacji i ścieżką audytu oraz ukierunkuje zarówno realizację, jak i kontrolę na wykonanie operacji;
- większą koncentrację finansowania w obszarach tematycznych, co może pociągać za sobą zmniejszenie liczby błędów wynikających z różnorodności interwencji, a tym samym zmniejszenie liczby różnych stosowanych zasad kwalifikowalności;
- doprecyzowane zasady wyboru projektów;
- prostsze, podejście oparte na stawce zryczałtowanej do operacji przynoszących dochód, co zmniejszy ryzyko błędów w określaniu i odejmowaniu dochodów przynoszonych przez operacje;
- doprecyzowanie i uproszczenie zasad kwalifikowalności oraz ich harmonizacja z innymi unijnymi instrumentami wsparcia finansowego, co doprowadzi do zmniejszenia liczby błędów popełnianych przez beneficjentów, którzy korzystają z pomocy z różnych źródeł;
- obowiązkowe elektroniczne zarządzanie danymi i elektroniczna wymiana danych pomiędzy administracją a beneficjentami, co może zmniejszyć odsetek błędów wynikających z niewłaściwego przechowywania dokumentów i uprościć obciążenia administracyjne spoczywające na beneficjentach;
- roczne zamknięcie operacji lub wydatków, co zmniejszy liczbę błędów ze strony ścieżki audytu przez skrócenie okresu przechowywania dokumentów i zapobiegnie znacznemu gromadzeniu się obciążeń administracyjnych związanych z jednorazowym zamknięciem na koniec okresu programowania.

Większość wymienionych powyżej uproszczeń przyczynia się również do zmniejszenia obciążeń administracyjnych spoczywających na beneficjentach, w związku z czym stanowi **równoczesne zmniejszenie ryzyka błędu i obciążeń administracyjnych**.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony

Służby funduszy strukturalnych wraz z Europejskim Urzędem ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) wprowadziły wspólną strategię zapobiegania nadużyciom finansowym, przewidującą szereg działań, które mają być realizowane przez Komisję i państwa członkowskie w celu zapobiegania nadużyciom w działaniach strukturalnych w ramach zarządzania dzielonego.

Obie dyrekcje pracują obecnie nad stworzeniem modelu obliczania ryzyka nadużyć finansowych, który będzie stosowany przez właściwe instytucje zarządzające przy programach 116 EFS i 60 EFRR.

W niedawnym komunikacie Komisji dotyczącym strategii zwalczania nadużyć finansowych (COM (2011) 376 wersja ostateczna z 24.6.2011) wyrażono zadowolenie z powodu przyjęcia obecnej strategii jako inicjatywy najlepszej praktyki oraz przewidziano działania uzupełniające w stosunku do tej strategii, z których najważniejsze to zawarty we wniosku Komisji w sprawie rozporządzenia na lata 2014-2020 postulat, aby państwa członkowskie wprowadziły środki zapobiegania nadużyciom finansowym, które są skuteczne i proporcjonalne do zidentyfikowanego ryzyka nadużyć.

Obecny wniosek Komisji zawiera wyraźny wymóg, aby wprowadzić takie środki w życie zgodnie z art. 86 ust. 4) lit. c). Powinno to wzmocnić świadomość występowania nadużyć finansowych w państwach członkowskich wśród wszystkich organów zaangażowanych w zarządzanie funduszami i kontrolę nad nimi, a tym samym zmniejszyć ryzyko wystąpienia nadużyć.

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i pozycje wydatków w budżecie, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące pozycje w budżecie

Według działów wieloletnich ram finansowych i pozycji w budżecie

Dział wieloletnich ram finansowych	Pozycja w budżecie	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer		państw EFTA ⁸²	krajów kandydujących ⁸³	państw trzecich	w rozumieniu art. 18 ust. 1 lit. aa) rozporządzenia finansowego
1 Nowe działy dotyczące inteligentnego wzrostu gospodarczego sprzyjające go włączeniu społecznemu na lata 2014-2020	04021700 Konwergencja EFS	Zróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE
	04021900 Konkurencyjność regionalna EFS					
	13031600 Konwergencja EFRR					
	13031800 Konkurencyjność regionalna EFRR					
	13031900 europejska współpraca terytorialna EFRR					
	13040200 Fundusz Spójności					

- Nowe pozycje w budżecie, o których utworzenie się wnioskuję: NIE

Według działów wieloletnich ram finansowych i pozycji w budżecie

Dział wieloletnich ram finansowych	Pozycja w budżecie	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer [Dział]		państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 18 ust. 1 lit. aa) rozporządzenia finansowego
[...]	[XX.YY.YY.YY] [...]	[...]	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE

⁸¹

Środki zróżnicowane / środki niezróżnicowane.

⁸²

EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu.

⁸³

Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych:	Numer 1	Inteligentny wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu
--	---------	---

DG REGIO i EMPL			Rok N ⁸⁴	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Rok N+4	Rok N+5	Rok N+6	OGÓŁEM
• Środki operacyjne (ceny z 2011 r.)			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Nowe pozycje w budżecie dotyczące EFRR i EFS	Środki na zobowiązania	(1)	36.94 2,785	37.375 ,939	37.758 ,354	38.153 ,836	38.562 ,407	38.948 ,791	39.333 ,716	267.075,828
	Środki płatności	(2)	5.648,1	11.254,375	21.778,321	28.448,469	31.612,19	36.502,392	34.602,638	169.846,485
Nowa pozycja w budżecie dotycząca Funduszu Spójności przed przeniesieniem do nowej pozycji w budżecie dotyczącej instrumentu „Łącząc Europę”	Środki na zobowiązania	(1a)	9.572, 122	9.614, 264	9.631, 037	9.702, 463	9.883, 112	10.053 ,301	10.217 ,011	68.673,310
	Środki płatności	(2a)	1.455,451	2.825,665	4.862,238	6.017,686	7.248,39	9.845,352	9.299,137	41.553,920
Przeniesienie do nowej pozycji w budżecie dotyczącej instrumentu „Łącząc Europę”	Środki na zobowiązania	(1b)	1397,5	1401,8	1403,8	1414,8	1440,9	1451,3	1489,9	10 000,0
	Środki płatności	(2b)	4,8	903,8	1003,8	1103,2	1129,9	1177,6	1303,6	6 626,7
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne ⁸⁵			0	0	0	0	0	0	0	0

⁸⁴

Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

⁸⁵

Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne pozycje „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

13.01.04.01 – Personel zewnętrzny EFRR		(3)	3,060	3,060	3,060	3,060	3,060	3,060	3,060	21,420
13.01.04.03 – Personel zewnętrzny Fundusz Spójności			1,340	1,340	1,340	1,340	1,340	1,340	1,340	9,380
04.01.04.01 – Personel zewnętrzny EFS			5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	35,000
Ogółem personel zewnętrzny (dawne pozycje „BA”)			9,400	9,400	9,400	9,400	9,400	9,400	9,400	65,800
POZOSTAŁE ŚRODKI ADMINISTRACYJNE Z REGIO			13,365	13,365	13,365	13,365	13,365	13,365	13,365	93,555
POZOSTAŁE ŚRODKI ADMINISTRACYJNE Z EMPL			16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	112,000
OGÓŁEM środki dla DG REGIO, DG EMPL i DG MOVE	Środki na zobowiązania	=1+1a +3	46.553,672	47.028,968	47.428,155	47.895,064	48.484,284	49.040,857	49.589,492	336.020,493
	Środki płatności	=2+2a +3	7 142,316	14 118,805	26 679,324	34 504,920	38 899,345	46 386,509	43 940,540	211 671,759

• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)	46 514,907	46 990,203	47 389,390	47 856,299	48 445,519	49 002,092	49 550,727	335 749,138
	Środki płatności	(5)								
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne		(6)	38,765	38,765	38,765	38,765	38,765	38,765	38,765	271,355
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 1 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+ 6	46 553,672	47 028,968	47 428,155	47 895,064	48 484,284	49 040,857	49 589,492	336 020,493
	Środki płatności	=5+ 6								

Jeżeli wpływ wniosku/inicjatywy nie ogranicza się do jednego działu: nie dotyczy

• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)								
	Środki na płatności	(5)								
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne		(6)								
OGÓŁEM środki na DZIAŁY 1 do 4 wieloletnich ram finansowych (Kwota referencyjna)	Środki na zobowiązania	=4+ 6								
	Środki na płatności	=5+ 6								

Dział wieloletnich ram finansowych:	5	„Wydatki administracyjne”
--	----------	---------------------------

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

		Rok N	Year N+1	Rok N+2	Rok N+3	Rok N+4	Rok N+5	Rok N+6	OGÓŁEM
DG REGIO									
• Zasoby ludzkie		80,187	80,187	80,187	80,187	80,187	80,187	80,187	561,309
• Pozostałe wydatki administracyjne		3,800	3,800	3,800	3,800	3,800	3,800	3,800	26,600
OGÓŁEM DG REGIO	Środki	83,987	83,987	83,987	83,987	83,987	83,987	83,987	587,909

739109		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Rok N+4	Rok N+5	Rok N+6	OGÓŁEM
DG EMPL									
• Zasoby ludzkie		25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	177,800
• Pozostałe wydatki administracyjne									
OGÓŁEM DG EMPL	Środki	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	177,800

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych	(Środki na obowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	109,387	109,387	109,387	109,387	109,387	109,387	109,387	765,709
--	---	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

		Rok N ⁸⁶	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	... wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 1 do 5 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	46.663 ,059	47.138 ,355	47.537 ,542	48.004 ,451	48.593 ,671	49.150 ,244	49.698 ,879	336.786,202
	Środki na płatności								

⁸⁶

Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- ☐ Wniosek wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej. Polityka spójności jest prowadzona w ramach zarządzania dzielonego. Podczas gdy strategiczne priorytety są określone na poziomie UE, rzeczywiste, bieżące zarządzanie powierzone jest instytucjom zarządzającym na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Wspólne wskaźniki produktu są proponowane przez Komisję, natomiast rzeczywiste cele dotyczące produktów/usług są proponowane przez te instytucje zarządzające w ramach ich programów operacyjnych oraz zatwierdzane przez Komisję. W związku z tym do czasu sporządzenia, wynegocjowania i uzgodnienia programów w roku 2013/14 trudno jest wskazać cele dotyczące produktów/usług.

Środki na zobowiązania w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

Określić cele i realizacje			Rok N		Year N+1		Rok N+2		Rok N+3		... wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)						OGÓŁEM	
	REALIZACJA																	
	Rodzaj ⁸⁷	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba całkowita	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ⁸⁸																		
- Realizacja																		
- Realizacja																		
- Realizacja																		
Cel szczegółowy nr 1 – suma																		

⁸⁷ Realizacje odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).
⁸⁸ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cele szczegółowe...”.

częstkowa																
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2																
REALIZACJA																
Cel szczegółowy nr 2 – suma częstkowa																
KOSZT OGÓŁEM																

3.2.3. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne

3.2.3.1. Streszczenie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☐ Wniosek wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

DG REGIO

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

	Rok N ⁸⁹	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Rok N+4	Rok N+5	Rok N+6	OGÓŁE M
--	------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie REGIO	80,187	80,187	80,187	80,187	80,187	80,187	80,187	561,309
Pozostałe wydatki administracyjne	3,800	3,800	3,800	3,800	3,800	3,800	3,800	26,600
DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych – suma częstkowa	83,741	83,741	83,741	83,741	83,741	83,741	83,741	586,187

Poza DZIAŁEM 5⁹⁰ wieloletnich ram finansowych⁹¹								
Zasoby ludzkie REGIO	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	30,8
Pozostałe wydatki administracyjne	13,365	13,365	13,365	13,365	13,365	13,365	13,365	93,555
Poza DZIAŁEM 5 wieloletnich ram finansowych – suma częstkowa	17,765	17,765	17,765	17,765	17,765	17,765	17,765	124,355

⁸⁹ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

⁹⁰ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne pozycje „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

⁹¹ Personel zewnętrzny finansowany z dawnych pozycji „BA”, oparty na ostatecznej alokacji finansowej dla zasobów ludzkich z 2011 r., w tym personel zewnętrzny w siedzibie głównej i w delegaturach.

OGÓLEM	101,506	101,506	101,506	101,506	101,506	101,506	101,506	710,542
---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

DG EMPL

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

	Rok N ⁹²	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Rok N+4	Rok N+5	Rok N+6	OGÓŁE M
--	------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	177,800
Pozostałe wydatki administracyjne								
DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych – suma częstkowa	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	25,400	177,800

Poza DZIAŁEM 5⁹³ wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	35,000
Pozostałe wydatki administracyjne	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	112,000
Poza DZIAŁEM 5 wieloletnich ram finansowych – suma częstkowa	21,000	21,000	21,000	21,000	21,000	21,000	21,000	147,000

OGÓŁEM	46,400	46,400	46,400	46,400	46,400	46,400	46,400	324,800
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

OGÓŁEM	148,933	148,933	148,933	148,933	148,933	148,933	148,933	1.042,531
---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

⁹²

Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

⁹³

Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne pozycje „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej: Dane liczbowe wykorzystane za rok N to dane za rok 2011 r.

DG REGIO:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w pełnych kwotach (lub najwyżej z dokładnością do jednego miejsca po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Rok N+4	Rok N+5	Rok N+6
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony) REGIO							
13 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	606	606	606	606	606	606	606
13 01 01 02 (w delegaturach)							
13 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)							
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: FTE)⁹⁴ REGIO							
13 01 02 01 (AC, END, INT z ogólnej puli środków finansowych)	48	48	48	48	48	48	48
13 02 02 (AC, AL, END, INT i JED w delegaturach)							

⁹⁴ AC = pracownik kontraktowy; INT = pracownik tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert; AL = członek personelu miejscowego; END = oddelegowany ekspert krajowy;

13 01 04 01 ⁹⁵	- w centrali ⁹⁶	56	56	56	56	56	56	56
	- w delegaturach							
13 01 04 03 ⁹⁷	- w centrali ⁹⁸	25	25	25	25	25	25	25
	- w delegaturach							
XX 01 05 02 (AC, END, INT - pośrednie badania naukowe)								
10 01 05 02 (AC, END, INT – bezpośrednie badania naukowe)								
Inne								
OGÓŁEM		735	735	735	735	735	735	735

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Wkład w analizę, negocjacje, modyfikacje lub przygotowanie do zatwierdzenia wniosków dotyczących programów lub projektów w państwie członkowskim XXX. Wkład w zarządzanie, monitorowanie i ocenę realizacji zatwierdzonych programów lub projektów. Zapewnianie zgodności z zasadami regulującymi program XXX.
--	--

⁹⁵ Poniżej pułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne pozycje „BA”)

⁹⁶ Przede wszystkim fundusze strukturalne, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejski Fundusz Rybacki.

⁹⁷ Poniżej pułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne pozycje „BA”)

⁹⁸ Przede wszystkim fundusze strukturalne, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejski Fundusz Rybacki.

Personel zewnętrzny	<i>Idem</i> lub wsparcie administracyjne.
---------------------	---

DG EMPL

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy bez części dziesiętnych

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Rok N+4	Rok N+5	Rok N+6
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
04 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji) (200 stanowisk, koszt jednostkowy 127 000 EUR)	200	200	200	200	200	200	200
(w delegaturach)							
(pośrednie badania naukowe)							
(bezpośrednie badania naukowe)							
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: FTE)⁹⁹							
(AC, END, INT z ogólnej puli środków finansowych)							
(AC, AL, ENT, INT i JED w delegaturach)							
04 01 04	- w cent rali	93	93	93	93	93	93

⁹⁹ AC = pracownik kontraktowy; INT = pracownik tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert; AL = członek personelu miejscowego; END = oddelegowany ekspert krajowy;

01 100	101							
	- w dele gatu rach							
XX 01 05 02 (AC, END, INT - pośrednie badania naukowe)								
xx 01 05 02 (AC, END, INT – bezpośrednie badania naukowe)								
Pozostałe xx 01 04 02)								
OGÓŁEM		293	293	293	293	293	293	293

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyirekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyirekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

¹⁰⁰ Poniżej pułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne pozycje „BA”)
¹⁰¹ Przede wszystkim fundusze strukturalne, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejski Fundusz Rybacki.

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

- ☐ Wniosek/inicjatywa jest zgodny/zgodna z **kolejnymi** wieloletnimi ramami finansowymi.
- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając pozycje w budżecie, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

[...]

- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych¹⁰²

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając pozycje w budżecie, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

[...]

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

- Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☐ Wniosek przewiduje współfinansowanie środków europejskich. Dokładna kwota nie może zostać określona ilościowo. Rozporządzenie ustanawia maksymalne stopy współfinansowania zróżnicowane zgodnie z poziomem rozwoju regionalnego (zob. art. 73 rozporządzenia, którego dotyczy wniosek):

Środki w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Rok N+4	Rok N+5	Rok N+6	Ogółem
Określić organ współfinansujący	Państwo członko wskie	Państwo członko wskie	Państwo członko wskie	Państwo członko wskie	Państwo członko wskie	Państwo członko wskie	Państwo członko wskie	
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem	Do określeni a	Do określeni a	Do określeni a	Do określeni a	Do określeni a	Do określeni a	Do potwierd zenia	

¹⁰² Zob. pkt 19 i 24 porozumienia międzyinstytucjonalnego.

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody różne

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

Pozycja w budżecie dotycząca dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok	Wpływ wniosku/inicjatywy ¹⁰³						
		Rok N	Year N+1	Rok N+2	Rok N+3	... wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
Artykuł								

W przypadku wpływu na dochody różne należy wskazać pozycje wydatków w budżecie, które ten wpływ obejmie.

[...]

Należy określić metodę obliczania wpływu na dochody.

[...]

¹⁰³

W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 25 % na poczet kosztów poboru.